

Besluit financiële markten BES

Concept t.b.v. consultatie d.d. 27 juli 2011

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

De Wet financiële markten BES (Wfm BES, Stb. 2011, ...) bevat grondslagen voor het stellen van nadere regels bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. Het onderhavige besluit dient ter uitwerking van die grondslagen. Daarbij is ernaar gestreefd de hoeveelheid regels te beperken tot hetgeen noodzakelijk is voor het goede functioneren van de financiële markten in de openbare lichamen. Veel van de bepalingen in het besluit komen overeen met, of zijn afgeleid van de voorheen (sinds de staatkundige hervorming) bestaande (transitie)regelgeving. Dat laatste draagt tevens bij aan een level playing field met Curaçao en Sint Maarten, en voorkomt dat marktpartijen onnodig met uiteenlopende eisen worden geconfronteerd. Ook verhoogt het de effectiviteit van de regels.

Voor zover het gaat om bepalingen waar de oude wetgeving nog niet in voorzag zijn doorgaans de besluiten ter uitvoering van de Wet op het financieel toezicht (Wft) als voorbeeld gebruikt, zij het meestal in vereenvoudigde of gecomprimeerde vorm. In een enkel geval zijn ook de sectorale toezichtwetten, die in de Wft zijn samengevoegd, geraadpleegd. De volgorde van de artikelen sluit zoveel mogelijk aan bij de volgorde van de grondslagen in de wet waarop ze zijn gebaseerd. Wel is het wenselijk gebleken in dit besluit een andere hoofdstukindeling aan te houden dan in de wet, opdat per hoofdstuk steeds bij elkaar horende of aan elkaar verwante onderwerpen worden behandeld.

Op een aantal plaatsen voorziet het besluit in verdere uitwerking bij ministeriële regeling of door middel van regels van de toezichtautoriteiten. Voor een ministeriële regeling is gekozen waar het gaat om de uitwerking van bepaalde details, of ter vaststelling van bedragen die mogelijk periodiek moeten worden aangepast. De regelgevende bevoegdheid van de toezichtautoriteiten heeft betrekking op onderwerpen van technische of organisatorische aard, dan wel onderwerpen die samenhangen met de uitvoering van het toezicht.

Gevolgen voor het bedrijfsleven

In de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Wfm BES¹ is uitvoerig aandacht besteed aan de aan het wetsvoorstel verbonden administratieve lasten en overige nalevingskosten. Ten aanzien van de administratieve lasten was de conclusie dat het wetsvoorstel in het algemeen niet tot een noemenswaardige lastenverzwaring zou leiden, en voor sommige categorieën tot een lastenverlichting. Dit was een gevolg van het feit dat:

- voor bijkantoren geen aparte rapportageverplichtingen gelden;
- kredietinstellingen en verzekeraars met zetel in de openbare lichamen al gewend waren jaarstukken en periodieke rapportages in te dienen, zij het dat zij deze voortaan bij de

¹ Kamerstukken II, 2010/11, 32 784, nr. 3 (§ 7).

- Nederlandsche Bank (DNB) moeten indienen in plaats van bij de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS);
- beleggingsinstellingen, bemiddelaars in effecten, elektronischgeldinstellingen en vermogensbeheerders kunnen volstaan met de indiening van jaarstukken, tot het opstellen waarvan zij reeds verplicht zijn op grond van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek BES (BW BES). Voor deze categorieën financiële ondernemingen is afgezien van het stellen van verder gaande eisen op het gebied van de informatieverstrekking aan de toezichtautoriteiten.

Het onderhavige besluit bevat geen wijzigingen ten opzichte van het bovenstaande, zodat de genoemde conclusie onverminderd blijft gelden.

De overige nalevingskosten van de Wfm BES worden blijkens de memorie van toelichting veroorzaakt door:

- het feit dat in de openbare lichamen gevestigde filialen van kredietinstellingen en verzekeraars sinds de staatkundige hervorming de status van bijkantoor hebben en als zodanig onder de in de openbare lichamen van kracht zijnde toezichtwetgeving vallen;
- de uitbreiding van de reikwijdte van de toezichtwetgeving met adviseurs, bemiddelaars in andere producten dan verzekeringen, elektronischgeldinstellingen, kredietaanbieders en vermogensbeheerders;
- de invoering van nieuwe gedragsregels, waardoor financiële ondernemingen bijvoorbeeld verplicht zijn hun klanten bepaalde informatie te verstrekken over hun producten en diensten, of informatie moeten inwinnen als zij kredieten verlenen, financiële adviezen geven of vermogens beheren;
- de invoering van Bazel II, waardoor kredietinstellingen rekening moeten houden met verzwaarde eisen op het gebied van het prudentieel toezicht.

De genoemde nalevingskosten zijn grotendeels onontkoombaar en zowel verdedigbaar als gering. Door een regeling voor bijkantoren te treffen die nadrukkelijk rekening houdt met het toezicht in het land van herkomst (in beginsel Curaçao of Sint Maarten), wordt recht gedaan aan de nieuwe staatkundige verhoudingen, zonder dat dit leidt tot onnodige nalevingskosten. Het feit dat Bonaire, Sint Eustatius en Saba zijn toegetreden tot het Nederlandse staatsbestel maakt het niet meer dan logisch dat de inwoners van de eilanden aanspraak hebben op een passend niveau van consumentenbescherming. Voor de financiële ondernemingen brengt dit enige nalevingskosten met zich, in de mate waarin zij bijvoorbeeld voorlichtingsmateriaal of bepaalde acceptatieprocedures moeten aanpassen. De invoering van Bazel II betekent niet anders dan dat kredietinstellingen dienen te voldoen aan internationaal overeengekomen standaarden waarvan de invoering al lange tijd is voorzien.

Consultaties

Het onderhavige besluit is, net als de Wfm BES, tot stand gekomen in overleg met DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Ook de CBCS en organisaties van marktpartijen in de voormalige Nederlandse Antillen zijn bij de totstandkoming ervan betrokken geweest. In aanvulling op de consultatie van het wetsvoorstel voor de Wfm BES is in het voorjaar van 2011 met hen

gesproken over de voornemens met betrekking tot de lagere regelgeving onder de Wfm BES, waarna in de zomer een formele consultatie heeft plaatsgevonden. De ontvangen reacties hebben op verschillende punten aanleiding gegeven tot bijstelling of nuancering van de voornemens en tot verduidelijking van de toelichting.

ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1:1 (begripsbepalingen)

De meeste van de in dit besluit gehanteerde begrippen zijn gedefinieerd in de Wfm BES, zodat het niet nodig is daarvan definities op te nemen. Voor een aantal andere begrippen geldt dat deze slechts in een of twee artikelen voorkomen. In dat geval is ervoor gekozen de benodigde definities op te nemen in het desbetreffende artikel. Artikel 1:1 bevat daarom slechts drie begripsbepalingen.

Een *bewaarder* is, overeenkomstig artikel 4:4, eerste en tweede lid, van de wet, een rechtspersoon die belast is met het bewaren en administreren van de activa van een beleggingsinstelling.

In navolging van de prudentiële regels van de CBCS maakt (hoofdstuk 4 van) dit besluit onderscheid tussen verschillende soorten kredietinstellingen. Voor hypotheekbanken, kredietverenigingen en spaarbanken is er aanleiding bij het vaststellen van de prudentiële regels rekening te houden met de bijzondere kenmerken van elk van deze soorten kredietinstellingen. Hypotheekbanken en spaarbanken komen in dit besluit niet onder die benaming voor, maar worden functioneel omschreven, zodat een definitie achterwege kan blijven. Een *kredietvereniging* is een kredietinstelling in de vorm van een vereniging die haar leden bepaalde spaar- en kredietfaciliteiten biedt. Een kredietvereniging is door en voor haar leden in het leven geroepen en werkzaam op kleine schaal en op niet-commerciële basis. Dit maakt het passend de prudentiële regels op die kenmerken af te stemmen.

In Curaçao en Sint Maarten zijn ook spaar- en voorzieningsfondsen en spaar- en kredietfondsen actief. De eerste richten zich op de oudedagsvoorziening; de laatste zijn qua werkkerrein vergelijkbaar met kredietverenigingen. De bedoelde fondsen zijn in het algemeen verbonden aan een bepaalde onderneming. In dat geval opereren zij in beginsel binnen besloten kring, waardoor zij niet kwalificeren als kredietinstelling, en waardoor ook het verbod op het aantrekken van opvorderbare gelden (artikel 2:22 van de wet) op hen niet van toepassing is. Dit besluit voorziet dan ook niet in bijzondere prudentiële regels voor spaar- en voorzieningsfondsen of voor spaar- en kredietfondsen. Een fonds dat bij nadere beschouwing niet binnen besloten kring opereert zal wel gewoon aan de toepasselijke eisen moeten voldoen en daartoe bijvoorbeeld een vergunning als kredietvereniging kunnen aanvragen. Voor de duidelijkheid zij opgemerkt dat de hier besproken fondsen en verenigingen, voor zover zij aan kredietverlening doen, wel kwalificeren als kredietaanbieders en, behoudens eventueel van toepassing zijnde vrijstellingen, aan de voor die categorie geldende (gedrags)regels dienen te voldoen.

Artikelen 1:2 en 1:3 (uitgezonderde elektronischgeldinstellingen en beleggingsinstellingen)

Artikel 1:3, vierde lid, van de wet geeft de mogelijkheid bij algemene maatregel van bestuur categorieën financiële ondernemingen aan te wijzen waarop in bij of krachtens die maatregel te bepalen gevallen de wet geheel of gedeeltelijk niet van toepassing is. Ingevolge de artikelen 1:2 en 1:3 worden bepaalde elektronischgeldinstellingen respectievelijk beleggingsinstellingen uitgezonderd van de (meeste) op hen van toepassing zijnde voorschriften.

Artikel 1:2 is gebaseerd op artikel 1:5 van de Wft en ziet op kleine en lokaal opererende elektronischgeldinstellingen. Deze brengen vanuit toezichtoptiek slechts beperkte risico's met zich, zodat toezicht grotendeels afwezig kan blijven. Wel zal ook een uitgezonderde elektronischgeldinstelling moeten voldoen aan de eisen van artikel 4:20 van de wet, dat wil zeggen: a) dat zij slechts elektronisch geld mag uitgeven tegen een waarde die ten hoogste gelijk is aan de waarde van de voor de uitgifte ontvangen gelden, en b) dat zij gehouden is het door haar uitgegeven elektronisch geld op verzoek van de houder om te wisselen in chartaal (contant) geld dan wel bij te schrijven op een betaal- of spaarrekening. Ook het verbod op het gebruik van de woorden "bank", "krediet" en "spaar" (artikel 2:21 van de wet) is gewoon van toepassing. Tevens kan de toezichtautoriteit ten opzichte van de hier uitgezonderde elektronischgeldinstellingen zo nodig gebruik maken van alle bevoegdheden die hem op grond van hoofdstuk 7, paragraaf 2, ter beschikking staan.

De uitzondering van artikel 1:2 geldt als de geldswaarde per elektronische waardedragers ten hoogste 100 USD bedraagt en met het elektronisch geld slechts aan een beperkt aantal ondernemingen kan worden betaald. Dat laatste houdt in: alleen binnen de groep waartoe de elektronischgeldinstelling behoort, of alleen bij een beperkt aantal lokaal opererende ondernemingen (bijvoorbeeld een winkelcentrum) dan wel bij een beperkt aantal ondernemingen die nauwe banden hebben met de elektronischgeldinstelling, bijvoorbeeld in de vorm van een gemeenschappelijke verkoop- of distributiestructuur.

Artikel 1:3 bepaalt dat de wet, met uitzondering van de in de aanhef van het artikel genoemde bepalingen (die niet specifiek zijn voor beleggingsinstellingen), niet van toepassing is op beleggingsinstellingen die actief zijn in een besloten kring of die uitsluitend rechten van deelneming aanbieden aan professionele marktpartijen. Beide categorieën zijn ook in Curaçao en Sint Maarten uitgezonderd van de voorschriften voor beleggingsinstellingen. De Wft kent, in tegenstelling tot de daaraan voorafgaande Wet toezicht beleggingsinstellingen, geen besloten-kringcriterium, maar is niet van toepassing op aanbiedingen aan minder dan 100 personen, niet zijnde gekwalificeerde (professionele) beleggers.

De beoordeling wanneer sprake is van een besloten kring komt toe aan de bevoegde toezichtautoriteit, in dit geval de AFM. Deze zal zich daarbij laten leiden door de criteria die ook door de CBCS worden gehanteerd. Zie ook de beschouwing hierover in de memorie van toelichting bij de Wfm BES².

² Kamerstukken II, 32 784, nr. 3, blz. 31.

De uitzondering van artikel 1:3 ziet, behalve op de in onderdeel a genoemde beleggingsinstellingen, tevens op de beheerders en bewaarders die deze beleggingsinstellingen beheren of de activa ervan bewaren (onderdeel b).

Artikel 1:4 (doorberekening toezichtkosten)

In de toelichting bij de Wfm BES is uiteengezet dat de kosten van het door DNB en de AFM uitgeoefende toezicht slechts ten dele kunnen worden doorberekend aan de onder toezicht staande instellingen. Het restant zal ten laste komen van de Staat. Uitgangspunt is niettemin dat de onder toezicht staande instellingen een jaarlijkse bijdrage betalen ter vergoeding van de kosten van het toezicht. Deze bijdrage staat los van de eenmalige bedragen die de betrokken toezichtautoriteit op grond van artikel 1:10, eerste lid, van de wet aan een financiële onderneming of andere persoon in rekening brengt voor de aanvraag van een beschikking, zoals een vergunning, ontheffing of verklaring van geen bezwaar.

De hoogte van de jaarlijkse bijdrage wordt, gelet op het voorgaande, niet vastgesteld met het doel het geheel of een vast gedeelte van de totale toezichtkosten te kunnen dekken. Om te komen tot een passend niveau voor de bijdrage zal deze zoveel mogelijk worden berekend op basis van dezelfde systematiek die door de CBCS wordt gehanteerd voor de onder haar toezicht staande instellingen. Dit past in het streven naar een gelijk speelveld ten opzichte van Curaçao en Sint Maarten, en houdt rekening met het feit dat veel van de in de openbare lichamen werkzame financiële ondernemingen hun zetel in die landen hebben.

De per onderneming in rekening te brengen bijdrage zal afhankelijk zijn van aard en omvang van de activiteiten van de onderneming. Dit maakt het mogelijk een verschillend tarief vast te stellen voor bijvoorbeeld kredietinstellingen en assurantiebemiddelaars, en om rekening te kunnen houden met de grootte van de onderneming. Daarnaast is er aanleiding onderscheid te maken tussen kredietinstellingen en verzekeraars met zetel in de openbare lichamen respectievelijk met zetel in het buitenland. De eerstgenoemde staan volledig onder toezicht van DNB; voor de laatstgenoemde geldt dat het zwaartepunt van het toezicht ligt bij de toezichthoudende instantie in het land van herkomst (lees: de CBCS).

De bijdrage die een financiële onderneming verschuldigd is, zal worden opgelegd en geïnd door de toezichtautoriteit die haar vergunning heeft verleend. Dit volgt uit de verwijzing in het eerste lid van artikel 1:4 naar artikel 1:5, derde lid, en artikel 1:6, derde lid, van de wet. Die leden hebben betrekking op de taken van DNB en de AFM als vergunningverlenende toezichtautoriteit. De bijdrage dient niettemin eveneens als tegemoetkoming in de kosten van het toezicht dat wordt uitgeoefend door de andere toezichtautoriteit. Overwogen is dat een systeem met bijdragen ten behoeve van beide toezichtautoriteiten onnodig complex en belastend zou zijn. Dat is anders als een onderneming op twee verschillende terreinen werkzaam is, zoals een kredietinstelling die tevens bemiddelingsactiviteiten verricht en daarom over twee vergunningen beschikt.

Ingevolge artikel 1:4, derde lid, bepaalt de toezichtautoriteit de wijze en het tijdstip van betaling van de bijdragen.

Artikel 1:5 (ontheffingen)

Op grond van artikel 1:5 kan de toezichtautoriteit ontheffing verlenen van de in dit artikel genoemde bepalingen van het besluit. Ingevolge artikel 1:27, tweede lid, van de wet kan ontheffing slechts worden verleend als de aanvrager aantoont dat de belangen die de wet beoogt te beschermen daardoor niet in het gedrang komen, of dat de doelstelling van de desbetreffende bepaling op een andere manier kan worden bereikt.

Het tweede lid heeft betrekking op artikel 4:14, tweede lid, van de wet, op grond waarvan het vermogen van een beleggingsfonds waarvan de vergunning is ingetrokken, binnen een door de AFM te bepalen termijn wordt vereffend. De AFM kan ontheffing verlenen van deze bepaling, maar alleen als de werkzaamheden van het fonds worden voortgezet in een besloten kring. Dit is een voortzetting van het bepaalde in artikel 12 van de Wet toezicht beleggingsinstellingen en administrateurs BES (Wtba BES).

HOOFDSTUK 2. MARKTTOEGANG EN REGISTER

§ 1. Aanvraag van een vergunning

Artikel 2:1 (aanvraagformulier)

In deze paragraaf is opgenomen welke gegevens de verschillende financiële ondernemingen bij de vergunningaanvraag moeten verstrekken aan de tot verlening van die vergunning bevoegde toezichtautoriteit. Deze gegevens moeten de toezichtautoriteit in staat stellen te beoordelen of de betrokken onderneming voldoet aan de ingevolge artikel 2:11 van de wet gestelde voorwaarden. Welke gegevens dat zijn wordt in de navolgende artikelen van deze paragraaf uitgewerkt. Bij de indiening van de vergunningaanvraag dient de aanvrager gebruik te maken van een aanvraagformulier dat bij de betrokken toezichtautoriteit verkrijgbaar is. In dit formulier wordt nader gepreciseerd op welke wijze en in welke vorm de gevraagde gegevens moeten worden aangeleverd. Daarbij zal, gelet op de grote afstand tussen de openbare lichamen en de kantoren van DNB en de AFM, tevens aandacht worden besteed aan een efficiënte wijze van gegevensoverdracht die rekening houdt met de vertrouwelijkheid van de over te leggen gegevens.

Artikel 2:2 (algemene gegevens vergunningaanvraag)

Artikel 2:2 schrijft voor welke algemene gegevens met betrekking tot de financiële onderneming bij de aanvraag van een vergunning dienen te worden overgelegd. Het betreft gegevens over onder andere naam, adres, rechtsvorm en inschrijving in het handelsregister (onderdelen a tot en met d). Daarnaast dient een gewaarmerkt afschrift van de statuten te worden verstrekt (onderdeel e). Uit het in te dienen programma van werkzaamheden moet blijken welke activiteiten de financiële onderneming voornemens is te verrichten. Daarbij gaat het uiteraard in de eerste plaats om de activiteiten in de openbare lichamen (onderdeel f), maar ook, voor zover de financiële onderneming haar zetel in de openbare lichamen heeft en tevens actief is door middel van een of meer

buitenlandse bijkantoren, om de activiteiten in het buitenland (onderdeel g). Voor een financiële onderneming met zetel in het buitenland is het vooral van belang vast te stellen dat deze in haar land van herkomst over de vereiste vergunning beschikt om aldaar haar activiteiten te mogen verrichten. Dit laatste moet blijken uit een daartoe strekkende verklaring van de toezichthoudende instantie in de staat van de zetel (onderdeel h, onder 1°).

Artikelen 2:3 en 2:4 (gegevens inzake vergunningeisen)

De artikelen 2:3 en 2:4 bevatten een opsomming van de gegevens die een financiële onderneming moet overleggen om te kunnen aantonen dat zal worden voldaan aan de voor haar geldende vergunningeisen. Artikel 2:3 geldt voor financiële ondernemingen met zetel in de openbare lichamen, artikel 2:4 voor financiële ondernemingen met zetel in het buitenland. De artikelen 2:3 en 2:4 zijn een afgeleide van artikel 2:11 van de wet, waarin de bedoelde vergunningeisen zijn neergelegd, en behoeven in die zin geen uitvoerige toelichting. Wel is er aanleiding stil te staan bij enkele verschillen tussen artikel 2:3 en artikel 2:4. Financiële ondernemingen met zetel in het buitenland behoeven geen gegevens te verstrekken die verband houden met prudentieel toezicht, gegeven het in artikel 3:20 van de wet opgenomen bewijsvermoeden, op grond waarvan zij worden vermoed aan de prudentiële eisen te voldoen zolang zij in hun staat van zetel zijn toegelaten tot de uitoefening van hun bedrijf en aldaar onder prudentieel toezicht staan. Om diezelfde reden is (prudentieel) toezicht op kredietinstellingen en verzekeraars die deel uitmaken van een groep niet aan de orde als de betrokken onderneming haar zetel in het buitenland heeft.

Ingevolge artikel 2:3, tweede lid, moet een bemiddelaar bij de vergunningaanvraag gegevens en bescheiden verstrekken waaruit blijkt of hij afhankelijk dan wel onafhankelijk is van een of meer verzekeraars. De toezichtautoriteit vermeldt dit ook bij de inschrijving van de bemiddelaar in het register financiële markten (artikel 2:12, derde lid, onderdeel c). Cliënten van de bemiddelaar kunnen zo door raadpleging van dat register zien of ze te maken hebben met een afhankelijke of onafhankelijke bemiddelaar. Daarnaast dient een (afhankelijke) bemiddelaar op grond van artikel 5:5 van de wet de consument of cliënt voorafgaand aan zijn dienstverlening te informeren over de zakelijke relaties die hij onderhoudt met de aanbieder of aanbieders van het financiële product waarin hij bemiddelt.

Overeenkomstig het beleid van de CBCS voor assurantietussenpersonen zal een bemiddelaar in ieder geval als afhankelijk worden aangemerkt wanneer:

- de bemiddelaar contractueel of statutair verplicht is, de door zijn bemiddeling af te sluiten overeenkomsten van verzekering geheel of ten dele, onder te brengen bij een of meer bepaalde verzekeraars;
- de zeggenschap in zijn bedrijf, direct of indirect, mede toekomt aan een of meer verzekeraars;
- de bemiddelaar meer dan 25 procent van de aandelen van een verzekeraar bezit;
- de bemiddelaar met een verzekeraar in een groep verbonden is;
- de eigenaren of beleidsbepalers van de verzekeraar zeggenschap uitoefenen in het bedrijf van de bemiddelaar of de bemiddelaar omgekeerd zeggenschap uitoefent in het bedrijf van de verzekeraar;
- de verzekeraar betrokken is bij de financiering van de bedrijfsactiviteiten van de bemiddelaar.

Voor de vergunningplicht doet het niet ter zake of een bemiddelaar voor meerdere aanbieders dan wel slechts voor één aanbieder bemiddelt. Ook in het laatste geval is hij vergunningplichtig, en volgt na vergunningverlening inschrijving als afhankelijk bemiddelaar.

Het bovenstaande geldt zowel voor bemiddelaars met zetel in de openbare lichamen als voor bemiddelaars met zetel in het buitenland (zie artikel 2:4, tweede lid). In het laatste geval zal, voor zover het om bemiddeling in verzekeringen gaat, de betrokken assurantiebemiddelaar (tevens) zijn ingeschreven in het register van de CBCS. Uit die inschrijving blijkt dan of de bemiddelaar afhankelijk dan wel onafhankelijk is, zodat hij, om te voldoen aan artikel 2:3, tweede lid, zal kunnen volstaan met het overleggen van een afschrift van zijn inschrijving in het CBCS-register van assurantiebemiddelaars.

Ingevolge het derde lid van artikel 2:3 dienen (onder)gevolmachtigde agenten, ongeacht of zij hun zetel in de openbare lichamen hebben dan wel in het buitenland, opgave doen van de verzekeraar die de volmacht heeft verleend. Dit gegeven wordt op grond van artikel 2:12, derde lid, onderdeel b, ook vermeld in het register financiële markten.

Artikelen 2:5 tot en met 2:7 (programma van werkzaamheden verzekeraars)

Financiële ondernemingen dienen bij de vergunningaanvraag een programma van werkzaamheden te overleggen aan de toezichtautoriteit (zie artikel 2:2, onderdeel f, en onderdeel g, onder 2°). In de artikelen 2:5 tot en met 2:7 wordt voor levens- en schadeverzekeraars bepaald wat hun programma van werkzaamheden moet bevatten. De inhoud van deze artikelen is ontleend aan het Besluit programma van werkzaamheden verzekeringsbedrijf BES. Voor andere financiële ondernemingen is het niet nodig geacht om de inhoud van het programma van werkzaamheden voor te schrijven. Het is voldoende dat zij in het programma hun bedrijfsactiviteiten benoemen.

Zoals blijkt uit artikel 2:7 geldt ook in dit geval dat het programma van werkzaamheden van een verzekeraar met zetel in het buitenland minder uitvoerig hoeft te zijn dan dat van een verzekeraar met zetel in de openbare lichamen. Doordat een buitenlandse verzekeraar in beginsel niet onder prudentieel toezicht van DNB staat, ontbreekt de noodzaak om ten behoeve daarvan gegevens te overleggen over zaken als technische grondslagen, herverzekeringsbeleid, kostenramingen en dergelijke. Het is voldoende als een verzekeraar met zetel in het buitenland aangeeft wat voor soort verzekeringen hij voornemens is in de openbare lichamen aan te bieden en welke polisvoorwaarden hij daarbij zal hanteren.

§ 2. Melden van wijzigingen

Artikel 2:8 (wijziging antecedenten)

Op grond van artikel 2:8 moet de financiële onderneming een wijziging in de gegevens die eerder door haar zijn verstrekt aan een toezichtautoriteit over de betrouwbaarheid van beleidsbepalers of van leden van een toezichthoudende orgaan, melden aan de toezichtautoriteit zodra de financiële onderneming van die wijziging kennis heeft genomen. Deze meldingsplicht heeft betrekking op de

antecedenten van zittende beleidsbepalers en zittende leden van een toezichthoudend orgaan, zoals een eventuele raad van commissarissen. Welke antecedenten relevant zijn blijkt uit artikel 3:1 en de daarbij behorende bijlage 1. Opgemerkt zij dat de betrokken onderneming niet altijd op de hoogte hoeft te zijn van een wijziging in een van die antecedenten. Belangrijk is dan ook dat de persoon in kwestie de onderneming daarover informeert, zodat deze op haar beurt de toezichtautoriteit van de wijziging op de hoogte kan stellen. Deze zal vervolgens op basis van de verkregen informatie beoordelen of haar eerdere besluit omtrent de betrouwbaarheid van de persoon in stand kan blijven.

Artikel 2:9 (wijziging beleidsbepalers)

Op grond van artikel 2:9 moet het voornemen tot wijziging van beleidsbepalers worden gemeld aan de toezichtautoriteit (eerste lid, onderdeel a). Ook de voorgenomen benoeming van een nieuw lid van een eventueel toezichthoudend orgaan dient te worden gemeld (eerste lid, onderdeel b). De melding dient vergezeld te gaan van gegevens en bescheiden op basis waarvan de toezichtautoriteit kan beoordelen of de nieuwe beleidsbepalers voldoen aan het bepaalde bij of krachtens de artikelen 3:4 en 3:5 van de wet met betrekking tot de betrouwbaarheid en de geschiktheid (tweede lid). Aan het voornemen mag pas uitvoering worden gegeven nadat de toezichtautoriteit daarmee heeft ingestemd.

Opgemerkt zij dat uit artikel 3:7 van de wet reeds volgt dat de benoeming van beleidsbepalers niet zonder toestemming van de toezichtautoriteit mag plaatsvinden. Als het gaat om een financiële onderneming die door middel van een bijkantoor in de openbare lichamen actief is, kan het voorkomen dat het beleid ten aanzien van het bijkantoor wordt opgedragen aan een reeds benoemde bestuurder die tot dan toe geen bemoeienis met dat beleid had. Artikel 2:9 zorgt ervoor dat ook in een dergelijke situatie, waarin geen sprake is van een nieuwe benoeming maar wel van een herverdeling van het takenpakket tussen de zittende bestuurders, de toezichtautoriteit in de gelegenheid is de nieuw aantredende beleidsbepaler te toetsen op betrouwbaarheid en geschiktheid. De voorgenomen herverdeling van taken kan slechts plaatsvinden nadat de toezichtautoriteit de persoon die het (dagelijks) beleid van het bijkantoor gaat bepalen, daartoe geschikt en betrouwbaar heeft bevonden.

Artikel 2:10 (wijziging in gegevens betreffende de financiële onderneming)

Op grond van artikel 2:10 moeten wijzigingen in de gegevens en bescheiden met betrekking tot de financiële onderneming die ingevolge artikel 2:2 bij de vergunningaanvraag zijn overgelegd, worden gemeld aan de toezichtautoriteit. De melding dient schriftelijk te geschieden, binnen twee weken nadat de wijzigingen hebben plaatsgevonden.

Artikel 2:11 (oprichten bijkantoor en staken werkzaamheden bijkantoor)

Artikel 2:11 bepaalt dat een financiële onderneming met zetel in de openbare lichamen haar voornemen om een bijkantoor in het buitenland op te richten of om de uitoefening van haar bedrijf vanuit een bijkantoor in het buitenland te staken, moet melden aan de toezichtautoriteit (eerste lid). Voorts moet een financiële onderneming met zetel in het buitenland aan de toezichtautoriteit haar

voornemen melden om de uitoefening van haar bedrijf vanuit het bijkantoor in de openbare lichamen te staken (tweede lid). Voor het oprichten van een bijkantoor in de openbare lichamen heeft de buitenlandse onderneming een vergunning nodig, zodat voor die situatie geen meldplicht in dit artikel is opgenomen. Aan een voornemen als bedoeld in het eerste en tweede lid, mag een financiële onderneming eerst uitvoering geven nadat vier weken zijn verstreken na de melding aan de toezichtautoriteit (derde lid).

§ 3. Register financiële markten

Artikelen 2;12 tot en met 2:14 (inrichting van het register, doorhaling en inzage)

Het register financiële markten, bedoeld in artikel 2:19, eerste lid, van de wet, wordt gehouden door DNB en de AFM, elk met betrekking tot de onder haar toezicht staande financiële ondernemingen. De beide toezichtautoriteiten dragen er zorg voor dat uit het register is op te maken vanaf welk tijdstip, welke activiteiten de ingeschreven financiële ondernemingen mogen verrichten, met inbegrip van de eventuele gestelde beperkingen, alsmede de staat van zetel. Het register wordt in ieder geval gepubliceerd op een website (eerste lid). Daarmee is voor een ieder kenbaar of een bepaalde financiële onderneming over een vergunning beschikt en op welke werkzaamheden de vergunning betrekking heeft. Ook blijkt uit het register of een buitenlandse verzekeraar bevoegd is vanuit een vestiging in het buitenland verzekeringen in de openbare lichamen aan te bieden, en welke verzekeringen het betreft.

Het tweede lid van artikel 2:12 bepaalt welke verdere gegevens in het register worden opgenomen ten aanzien van daarin ingeschreven financiële ondernemingen. Het gaat dan om (bepaalde) van toepassing zijnde vrijstellingen, verleende ontheffingen, de toepasselijkheid van artikel 2:17 van de wet (afwickelen bedrijf na intrekking van de vergunning) en eventueel opgelegde transactie- of activiteitenverboden. Opgemerkt zij dat vrijstellingen van rechtswege gelden, zodat de toezichtautoriteit veelal niet weet op welke financiële ondernemingen deze van toepassing zijn. Onderdeel a heeft dan ook alleen betrekking op bij ministeriële regeling aan te wijzen vrijstellingen waarbij de toezichtautoriteit daarvan wel op de hoogte is en er bovendien een publiek belang mee gemoeid is om door middel van het register openbaarheid te geven aan het feit dat een bepaalde onderneming onder een vrijstelling valt.

Artikel 2;12, derde lid, bepaalt dat een aan een beleggingsinstelling verbonden beheerder of bewaarder in het register worden opgenomen bij de betrokken beleggingsinstelling en dat de naam van een verzekeraar voor wie een volmacht van een ingeschreven gevolmachtigde agent of ondergevolmachtigde agent geldt, in het register wordt opgenomen bij de betrokken gevolmachtigde of ondergevolmachtigde agent.

Verder vermeldt het register ten aanzien van een ingeschreven bemiddelaar of hij afhankelijk dan wel een onafhankelijk is van een of meerdere verzekeraars. Voor de toelichting bij het onderscheid tussen afhankelijk en onafhankelijk zij verwezen naar de toelichting bij artikel 2:3, tweede lid.

Artikel 2:13 regelt de doorhaling van een inschrijving in het register. De toezichtautoriteit haalt de inschrijving van een financiële onderneming door zodra zij de vergunning van die onderneming heeft ingetrokken en de beslissing daartoe in werking is getreden. Zolang die beslissing nog niet onherroepelijk is, wordt dit bij de doorhaling in het register vermeld.

Ingevolge artikel 2:14 wordt het register zo ingericht dat op elk moment de gegevens over ten minste de afgelopen vijf jaar geraadpleegd kunnen worden. Een ieder kan bij de toezichtautoriteit afschriften uit het register opvragen, tegen betaling van de kostprijs.

§ 4. Buitenlandse verzekeraars en kredietinstellingen

Artikel 2;15 (voorwaarden inkomende dienstverrichting verzekeraars)

Verzekeringen worden in de openbare lichamen in het algemeen aangeboden door verzekeraars met zetel in Curaçao of Sint Maarten, via hun lokale bijkantoren of door tussenkomst van assurantiebemiddelaars. De mogelijkheid bestaat dat ook verzekeraars met zetel buiten de voormalige Nederlandse Antillen verzekeringen aanbieden in de openbare lichamen zonder te beschikken over een vestiging ter plaatse. Voorwaarde is dan dat hun staat van zetel door de minister moet zijn aangewezen op grond van artikel 3:1, tweede lid, van de wet, en dat de verzekeraar zelf heeft voldaan aan de notificatieplicht van artikel 2:23 van de wet.

Opgemerkt zij dat de notificatieplicht niet van toepassing is als de verzekeringnemer het initiatief heeft genomen om het te verzekeren risico onder te brengen bij een buitenlandse verzekeraar. Hij kiest er daarmee zelf voor te vertrouwen op het toezicht dat in de staat van zetel op de betrokken verzekeraar wordt uitgeoefend en doet afstand van de bescherming die de Wfm BES biedt. Dat ligt uiteraard anders als het de verzekeraar is die ervoor kiest de openbare lichamen tot onderdeel van zijn werkterrein te maken.

In het laatste geval bestaat het gevaar dat een grote verzekeraar, afkomstig uit Nederland of een andere staat met een sterk ontwikkelde verzekeringssector, de verzekeringsmarkt in de openbare lichamen kan gaan domineren en lokale marktpartijen wegdrukt. Hij heeft niet de kosten van een lokale vestiging en beschikt mogelijk over een apparaat dat zonder veel moeite in staat is scherpe concurrentievoorwaarden te realiseren die voor lokale partijen niet haalbaar zijn. Het gevolg kan zijn dat voor deze lokale verzekeraars aanwezigheid in de openbare lichamen op zeker moment niet lonend meer is.

Om de lokale markt enigszins te beschermen, en verschraving van het aanbod tegen te gaan, bepaalt artikel 2:15 dat verzekeraars die van buiten de voormalige Antillen in dienstverrichting verzekeringen willen aanbieden in de openbare lichamen, dat alleen mogen doen als het gaat om risico's die anders niet verzekeraar zouden zijn. In dat geval zorgt hun markttoetreding tot een verbreding van het aanbod en is het risico van marktbederf niet aanwezig.

Artikel 2:16 (nadere regels inzake notificatie)

Artikel 2:16 bepaalt dat een buitenlandse verzekeraar die door middel van dienstverrichting verzekeringen wil aanbieden in de openbare lichamen, DNB van dat voornemen in kennis dient te stellen met gebruikmaking van het daartoe door DNB vast te stellen formulier (eerste lid). Voor zover het gaat om verzekeringen met betrekking tot aansprakelijkheid motorrijtuigen of rechtsbijstand dient de verzekeraar aan te tonen dat hij aan de in dat geval geldende specifieke voorschriften voldoet (tweede en derde lid). Voor aansprakelijkheid motorrijtuigen houden deze voorschriften in dat de verzekeringsvoorwaarden moeten voldoen aan de ter zake in de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen BES (Wam BES) gestelde eisen (artikel 4:32 van de wet) en dat de verzekeraar een in de openbare lichamen gevestigde schade-afhandelaar dient aan te stellen (artikel 6:8 van dit besluit). Voor rechtsbijstandverzekeringen gelden de voorschriften van artikel 6:7, op grond waarvan de schaderegeling zo moet zijn ingericht dat belangenconflicten worden vermeden.

Artikel 2:17 (toelating van bijkantoren)

De meeste kredietinstellingen en verzekeraars zijn in de openbare lichamen actief vanuit een aldaar gevestigd (klein) bijkantoor en hebben hun zetel in Curaçao of Sint Maarten. Om dubbel toezicht te voorkomen en recht te doen aan de sterke verwevenheid van de financiële markten in de voormalige Nederlandse Antillen is bij de overgang naar de nieuwe staatkundige verhoudingen voor de bijkantoren van kredietinstellingen en verzekeraars een bijzonder regime ingesteld. Deze waren vrijgesteld van met name de prudentiële voorschriften, mede gelet op het toezicht dat de CBCS uitoefent op het gehele bedrijf van de betrokken kredietinstellingen en verzekeraars. De vrijstelling gold alleen voor kleine bijkantoren, aangezien zij niet in redelijkheid zelfstandig aan prudentiële eisen kunnen voldoen. Een andere voorwaarde hield in dat zij zich niet met offshore activiteiten bezighouden.

Het genoemde bijzondere regime voor bijkantoren, dat voorheen was geregeld in paragraaf 3 van de Overgangs- en vrijstellingsregeling financiële markten BES (Stscrt. 2010, nr. 14607), wordt onder de Wfm BES voortgezet, zij het dat dit thans op een iets andere manier wordt vormgegeven. Artikel 2:17 regelt onder welke voorwaarden kredietinstellingen en verzekeraars in de openbare lichamen actief mogen zijn door middel van een bijkantoor. De voor deze bijkantoren vervolgens geldende vrijstellingen worden geregeld in de vrijstellingsregeling op grond van artikel 1:26 van de wet.

In het eerste en tweede lid, telkens onderdeel a, wordt gedefinieerd wanneer sprake is van een klein bijkantoor. Bij kredietinstellingen is de som van de toevertrouwde middelen bepalend, bij verzekeraars de omvang van de ontvangen bruto premies. De toepasselijke maxima worden vastgesteld bij ministeriële regeling. In eerste instantie zijn zij gelijk aan de bedragen die waren opgenomen in de hiervoor genoemde Overgangs- en vrijstellingsregeling (voor kredietinstellingen: 90 mln. USD aan toevertrouwde middelen, voor verzekeraars 2 mln. USD aan bruto premies). Zo nodig kunnen de bedragen worden aangepast aan veranderingen in het prijspeil of in de marktverhoudingen.

Onderdeel b van het tweede en derde lid bepaalt dat het bijkantoor zich uitsluitend of hoofdzakelijk dient te richten op ingezetenen van de voormalige Nederlandse Antillen of op aldaar gevestigde

bedrijven. Het is een bijkantoor dus niet toegestaan om in betekenende mate producten aan te bieden of diensten te verlenen aan natuurlijke of rechtspersonen buiten de voormalige Nederlandse Antillen.

Het derde lid bevat een regeling voor het geval het bijkantoor niet meer aan de in het eerste en tweede lid gestelde voorwaarden voldoet.³ De betrokken kredietinstelling of verzekeraar zal dit terstond aan DNB moeten melden, en komt dan in beginsel niet (meer) in aanmerking voor een vergunning om door middel van een bijkantoor in de openbare lichamen actief te zijn. Gevolg is dat de financiële onderneming haar activiteiten zal moeten onderbrengen in een lokaal geïncorporeerde onderneming of deze moet beëindigen. De redelijkheid vereist in alle gevallen dat zij voldoende tijd krijgt om zich aan de nieuwe situatie aan te passen. Denkbaar is overigens ook dat sprake is van een geringe en tijdelijke overschrijding van het toepasselijke maximum, in welk geval daaraan (nog) geen gevolgen behoeven te worden verbonden.

HOOFDSTUK 3. BESTUUR, INRICHTING EN BEDRIJFSUITOEFENING

§ 1. Beleidsbepalers

Artikel 3:1 (betrouwbaarheidstoets)

De betrouwbaarheid van personen die het beleid van een financiële onderneming bepalen of mede bepalen of toezicht houden op de algemene gang van zaken van de financiële onderneming moet op grond van artikel 3:4 van de wet buiten twijfel staan. De betrouwbaarheid van deze personen wordt beoordeeld door de toezichtautoriteit, voordat zij hun functie mogen uitoefenen en vervolgens elke drie jaar of wanneer bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven. Dit geldt ingevolge artikel 3:29 van de wet op gelijke wijze voor houders van een gekwalificeerde deelneming die het beleid van een financiële onderneming (kunnen) (mede)bepalen.

Artikel 3:4 van de wet ziet ook op personen die feitelijk substantiële invloed uitoefenen op het beleid of de besluitvorming gericht op de langetermijnstrategie van de financiële onderneming. De aansturing en beheersing van een organisatie kan zodanig zijn ingericht dat een persoon die geen formele bestuurder is het beleid van de onderneming toch feitelijk bepaalt. In een dergelijk geval heeft de toezichtautoriteit de mogelijkheid om de betrouwbaarheid van die persoon te beoordelen.

In aansluiting op de praktijk van Curaçao en Sint Maarten is, anders dan in het Europese deel van het Nederland, voorzien in een periodieke toets: de betrouwbaarheid van beleidsbepalers wordt in elk geval elke drie jaar getoetst. Met het oog op de verwevenheid van de openbare lichamen met deze landen zal de toezichtautoriteit over te toetsen personen gebruikelijk te rade gaan bij de autoriteiten van Curaçao en Sint Maarten. Hier is bijvoorbeeld te denken aan het veel voorkomende geval dat een financiële onderneming met zetel in een van deze landen door middel van een bijkantoor actief is in

³ Zie ook artikel 7, derde lid, respectievelijk artikel 8, derde lid, van de Overgangs- en vrijstellingsregeling financiële markten BES.

de openbare lichamen. In een dergelijk geval is goed denkbaar dat een of meer beleidsbepalers van het bijkantoor tevens beleidsbepaler zijn van het hoofdkantoor, en als zodanig reeds zijn getoetst door de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten. Voor de openbare lichamen blijft het uiteindelijke oordeel uit de aard der zaak de verantwoordelijkheid van de bevoegde toezichtautoriteit.

Het derde lid heeft betrekking op de feiten en omstandigheden die in aanmerking worden genomen bij de beoordeling van de betrouwbaarheid en de wijze waarop de toezichtautoriteit hierin inzicht verkrijgt. In bijlage A zijn daartoe de antecedenten opgenomen die voor de betrouwbaarheidsbeoordeling van belang zijn. Onderdeel 1 van bijlage A bevat een limitatieve opsomming van antecedenten; de opsomming in de overige onderdelen is niet limitatief. Naast de nadrukkelijk omschreven antecedenten kan de toezichtautoriteit ook andere feiten en omstandigheden die redelijkerwijs van belang kunnen zijn, in haar overwegingen betrekken. Hierbij kan worden gedacht aan feiten en omstandigheden die naar hun aard vergelijkbaar zijn met de in de bijlage genoemde antecedenten.

De beoordeling richt zich op feiten en omstandigheden waaruit blijkt dat het gedrag van betrokkene niet in overeenstemming is met een integere invulling en uitoefening van de functie van een persoon als bedoeld in de artikelen 3:4 en 3:29 van de wet. Voorbeelden zijn: niet de waarheid spreken, geen openheid geven over voor het toezicht relevante onderwerpen, niet discreet omgaan met vertrouwelijke informatie, zich niet houden aan afspraken, het op een onverantwoordelijke wijze optreden in de beroepsuitoefening.

Onder gedraging wordt zowel een doen als nalaten begrepen. Ook een voorgenomen gedraging kan inzicht geven in de betrouwbaarheid van betrokkene. Zo zou relevant kunnen zijn dat een voorgenomen aandelentransactie van de te toetsen kandidaat in het verleden is afgekeurd in verband met mogelijke voorkennis of (de schijn van) belangenverstrengeling. Vanzelfsprekend kunnen voornemens slechts bij de beoordeling betrokken worden indien deze door de toezichtautoriteit duidelijk zijn vastgesteld.

Bij de beoordeling dient het onderlinge verband van voornemens, handelingen en de aan het antecedent ten grondslag liggende gedraging van betrokkene in ogenschouw te worden genomen. Dit betekent bijvoorbeeld dat een vrijspraak door de strafrechter of het anderszins uitblijven van een strafrechtelijke reactie niet op voorhand betekent dat er geen twijfel zou kunnen bestaan over de betrouwbaarheid van betrokkene. Omgekeerd is het in beginsel mogelijk dat de toezichtautoriteit tot de conclusie komt dat het bestaan van een antecedent niet leidt tot doorslaggevende twijfel over de betrouwbaarheid van betrokkene.

Verder dient de toezichtautoriteit in beginsel alle betrokken belangen af te wegen, zowel de belangen die de wet beoogt te beschermen (zoals de stabiliteit en de integriteit van het financiële stelsel), als de overige belangen van de financiële onderneming (zoals de continuïteit van de onderneming) en van de betrokken kandidaat (zoals het verwerven van inkomen en andere persoonlijke belangen). Daarbij kunnen voorts de aan een antecedent ten grondslag liggende gedraging en de overige omstandigheden van het geval relevant zijn: een gedraging die geen direct

verband houdt met de financiële sector zal in het algemeen minder verstreckende consequenties hebben dan een financieel relevante gedraging zoals handel met voorkennis.

Artikel 3:2 (antecedenten die ertoe leiden dat de betrouwbaarheid niet buiten twijfel staat)

Op grond van artikel 3:2 geldt voor bepaalde misdrijven dat in geval van onherroepelijke veroordeling de betrouwbaarheid van betrokkene niet buiten twijfel staat. Vanwege de aard en de ernst van bepaalde misdrijven zijn de feiten en omstandigheden die aan die misdrijven ten grondslag liggen op voorhand onverenigbaar met de belangen die de wet beoogt te beschermen. Indien de getoetste persoon bij onherroepelijk vonnis is veroordeeld ter zake van een dergelijk misdrijf, dient de toezichtautoriteit – zonder nadere belangenafweging – tot een negatief betrouwbaarheidsoordeel te komen, tenzij er sinds het onherroepelijk worden van dat vonnis acht jaren zijn verstreken.

Artikel 3:3 (bronnen voor betrouwbaarheidstoets)

Om inzicht in de voornemens, handelingen en antecedenten te verkrijgen die van belang zijn voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van betrokkene, kan de toezichtautoriteit bij verschillende personen en ondernemingen om informatie verzoeken.

In de eerste plaats betreft het hier informatie die door de financiële onderneming wordt verkregen van de betrokkene en die zij aan de toezichtautoriteit verschafft. Dit is de situatie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a. In de tweede plaats betreft het gegevens die afkomstig zijn van derden.

PM onderdeel b: justitiële documentatiedienst

Op grond van het eerste lid, onderdeel c, kan de toezichtautoriteit informatie vragen aan de Belastingdienst. De Belastingdienst is ontheven van haar geheimhoudingsverplichting als bedoeld in artikel 8.21 van de Belastingwet BES.⁴ Voorts kan de toezichtautoriteit op basis van ambtsberichten van het Openbaar Ministerie kennisnemen van het feit dat een kandidaat (mede-) beleidsbepaler als verdachte wordt aangemerkt of – indien het een afgesloten strafzaak betreft – informatie verkrijgen over het achterliggende feitencomplex.

Voor gegevens uit openbare bronnen moet bijvoorbeeld gedacht worden aan gegevens uit het handelsregister of het Kadaster. De gegevens en inlichtingen van organisaties van huidige of voormalige beroepsgenoten kunnen van belang zijn vanwege mogelijke tuchtrechtelijke of disciplinaire maatregelen tegen betrokkene. Ten slotte is de mogelijkheid opgenomen om bij ministeriële regeling andere bronnen aan te wijzen die de toezichtautoriteit voor de betrouwbaarheidstoetsing kan raadplegen.

Het tweede lid regelt dat wanneer de toezichtautoriteit op basis van gegevens of inlichtingen uit de in het eerste lid genoemde bronnen aanleiding heeft tot nader onderzoek, zij aanvullende bronnen

⁴ Ontheffing is geregeld in artikel 8.9, eerste lid, onderdeel i, van de Uitvoeringsregeling Belastingwet BES.

kan betrekken bij de toetsing van de betrouwbaarheid. De betrokkene krijgt hierover voorafgaand aan het nadere onderzoek een met redenen omklede kennisgeving.

Artikel 3:4 (geschiktheidstoets)

Specifiek voor het bedrijf van assurantiebemiddelaar is geregeld dat deskundigheid wordt aangetoond door middel van een door Onze Minister aan te wijzen diploma, afgegeven door een instituut dat daartoe is erkend. Deze keuze sluit aan bij de voorheen geldende Wet assurantiebemiddelingsbedrijf BES (Wabb BES) en de regelgeving van Curaçao en Sint Maarten.

Artikel 3:5 (vierogenprincipe en plaats van werkzaamheden)

In het eerste lid komt het zogenaamde vierogenprincipe of beginsel van tweehoofdige dagelijkse leiding tot uitdrukking. Deze regel strekt tot waarborging van de continuïteit en kwaliteit van uitoefening van het bedrijf en de dienstverlening. De geadresseerde ondernemingen dienen vanaf vergunningverlening blijvend te voldoen aan dit vereiste, zodat bij belet of ontstentenis van één of meer dagelijksbeleidsbepalers, de onderneming onverwijld voor vervanging dient te zorgen.

Voor de reikwijdte van het vierogenprincipe is aangesloten bij de Regeling financiële markten BES 2010, inhoudelijk komt dit overeen met de regelgeving in Curaçao en Sint Maarten. Ditzelfde geldt voor de normen in het tweede en derde lid met betrekking tot het aantal leden van de raad van commissarissen van een kredietinstelling, verzekeraar of beleggingsinstelling en het vereiste in het vierde lid dat ten minste één dagelijksbeleidsbepaler van een trustkantoor werkzaam is in de openbare lichamen.

§ 2. Integere bedrijfsuitoefening

Artikel 3:6 (toepassingsbereik)

In het eerste lid van artikel 3:6 is voorzien dat de bepalingen met betrekking tot integere bedrijfsvoering niet op alle financiële ondernemingen van toepassing zijn. Voor ondernemingen die naar de aard van hun bedrijf een gering integriteitsrisico vertegenwoordigen is geregeld dat deze paragraaf slechts op hen van toepassing is bij een jaarlijkse omzet van meer dan 0,5 mln. USD. Dit geldt voor de bemiddelaar, de gevolmachtigde agent en de ondergevolmachtigde agent. Hiermee is beoogd administratieve lasten te vermijden waar dit met het oog op integriteitsrisico's verantwoord is. In zoverre deze regels vallen onder de aanbevelingen van de Financial Action Task Force (FATF), waaraan Nederland zich internationaal heeft gecommitteerd, wordt gebruik gemaakt van de uitzondering voor kleinschalige activiteiten met laag risico. Anderzijds is in het tweede lid geregeld dat de bepalingen met betrekking tot integere bedrijfsvoering ook van toepassing zijn op de bewaarder, mede met het oog op de FATF-aanbevelingen.

In het tweede lid is verder de definitie van cliënt verruimd ten opzichte van de wet: in deze paragraaf vallen daaronder ook professionele marktpartijen. Waar de reikwijdte van het cliëntbegrip in de wet is gerelateerd aan de bescherming van consumenten, staat in deze paragraaf de integriteit van de

financiële sector centraal. Voor bijvoorbeeld de bestrijding van witwassen is van belang dat de regels in deze paragraaf ook betrekking hebben op de omgang van financiële ondernemingen met professionele marktpartijen.

Artikel 3:7 (Integriteitsbewuste bedrijfscultuur)

Een integere uitoefening van het bedrijf is de eigen verantwoordelijkheid van de financiële onderneming en is in het belang van de onderneming zelf. Het vertrouwen van de consument in de financiële onderneming is namelijk mede daarvan afhankelijk. De onderneming dient zelf een beleid te hanteren en zorg te dragen voor de bewustwording, de bevordering en de handhaving van de in dit beleid neergelegde principes. Daartoe dient de onderneming dit beleid te vertalen in procedures en maatregelen, en deze te integreren in de bedrijfsprocessen. De financiële onderneming dient het beleid en de procedures en maatregelen doorlopend te toetsen aan de vigerende wet- en regelgeving, en zo nodig bij te stellen.

Integriteitsrisico's kunnen voortvloeien uit activiteiten, relaties en handelingen van bijna alle geledingen van financiële ondernemingen. Het is daarom van belang dat de bepalingen uit deze paragraaf aan alle relevante afdelingen binnen de onderneming bekend worden gemaakt. Hierbij wordt overigens wel erkend dat het ene onderdeel van een onderneming wellicht een groter risico vormt dan het andere. Het is aan de onderneming zelf hier een juiste inschatting van te maken. Hierbij wordt nog opgemerkt dat scholing of opleiding belangrijke instrumenten zijn om het bewustzijn met betrekking tot het integer handelen binnen de onderneming te vergroten.

De uitvoering van de bepalingen van deze paragraaf brengt met zich dat er in bepaalde gevallen verwerking van persoonsgegevens in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens BES (Wbp BES) zal plaatsvinden door de betrokken ondernemingen. De grondslag voor de toelaatbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens door een financiële onderneming, ligt in artikel 8, onderdeel c, van de Wet bescherming persoonsgegevens BES. Het is de verantwoordelijkheid van de betrokken onderneming om bij de uitvoering van de verplichtingen uit dit besluit aan de vereisten van de Wbp BES te voldoen. Dit houdt bijvoorbeeld in dat persoonsgegevens worden beveiligd, verwerkt op een wijze die verenigbaar is met de doeleinden van de wet, en niet langer worden bewaard dan noodzakelijk voor de verwerking van die doeleinden.

Artikel 3:8 (compliance officer)

Een onafhankelijke compliancefunctie is van belang om toezicht te houden op de naleving van wettelijke regels en interne regels, voorschriften en procedures. Dit toezicht houdt bijvoorbeeld in het beoordelen van nieuwe wetgeving en het toetsen of nieuwe producten en procedures in overeenstemming zijn met de regelgeving. De wijze waarop deze functie wordt vormgegeven is afhankelijk van de aard en omvang van de financiële onderneming.

In het tweede lid is geregeld dat de compliance officer toegang heeft tot de gegevens binnen de onderneming die relevant zijn voor het controleren van de naleving van wettelijke en interne regels.

Het derde en vierde lid betreffen de rapportage van tekortkomingen aan de compliance officer, het bijstellen van de interne controlesystemen en het bewaren van opgedane kennis op het terrein van compliance.

Artikel 3:9 (cliëntacceptatie)

De regels inzake cliëntacceptatie sluiten aan bij het verplichte cliëntenonderzoek op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (Wwft BES). Een goed begrip van de cliënt en diens risicoprofiel en van de uiteindelijk belanghebbende is essentieel voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Die kennis is echter ook relevant voor de integere bedrijfsvoering. Door een goed zicht op de eigen cliënten te houden én geen relaties aan te knopen met personen die het vertrouwen in de financiële onderneming kunnen schaden, kan voorkomen worden dat de integriteit van een financiële onderneming in gevaar komt.

De financiële onderneming dient haar cliëntenbestand te verdelen in categorieën op basis van risico's die met de cliënt in kwestie samenhangen en risico's die met producten of diensten samenhangen. Daarbij dient de onderneming de achtergrond van de cliënt te onderzoeken. Naarmate het risico groter is moeten meer gegevens van personen of entiteiten worden geverifieerd. Voor de verschillende risicocategorieën gelden verschillende procedures met betrekking tot de acceptatie. Op grond van de Wwft BES geldt reeds dat de financiële onderneming in ieder geval niet overgaat tot acceptatie van een cliënt indien diens identiteit niet afdoende is vastgesteld.

Na acceptatie dient de financiële onderneming periodiek te toetsen of de cliënt nog voldoet aan het risicoprofiel. Indien uit bepaalde transacties blijkt dat de cliënt afwijkt van zijn normale gedrag of afwijkt van het eerder vastgestelde profiel, dient de financiële onderneming na te gaan welke risico's dit eventueel met zich meebrengt. De frequentie en diepgang van die toets hangen af van de risicosituatie van de cliënt.

De financiële onderneming dient het besluitvormingsproces aangaande cliëntacceptatie, identificatie en voortdurende toetsing zorgvuldig vast te leggen, zodanig dat kan worden nagegaan op grond van welke overwegingen en welke documenten een besluit is genomen. Evenals de gegevens gebruikt voor het cliëntenonderzoek op grond van de Wwft BES dienen dergelijke gegevens vijf jaar bewaard te worden na de dienstverlening of beëindiging van de relatie.

Artikel 3:10 (afgeschermdre rekeningen en misbruik technische voorzieningen)

Afgeschermdre rekeningen hebben veelal ten doel de privacy en veiligheid van de betrokken cliënten te beschermen. Ondanks deze gerechtvaardigde belangen dienen financiële ondernemingen in beginsel restrictief om te gaan met het verstrekken van dergelijke rekeningen. Om aan zowel het belang van cliënten als de gewenste transparantie tegemoet te komen, kan de toezichtautoriteit op grond van het eerste lid technische regels stellen met betrekking tot het verstrekken van afgeschermdre rekeningen door financiële ondernemingen.

Het tweede lid regelt dat de toezichtautoriteit regels kan stellen ter voorkoming van misbruik van technische voorzieningen toepassingen voor witwassen of financiering van terrorisme.

Artikel 3:11 (back-to-back leningen)

De soort leningen waar dit artikel op ziet worden gebruikelijk geduid als *back-to-back leningen*. Hun belangrijkste kenmerk is dat door de kredietnemer een zekerheid wordt gesteld die liquide is. Daarbij dient het begrip “liquide middelen” niet al te eng uitgelegd te worden: dit artikel ziet ook op andere gestelde zekerheden die op korte termijn liquide gemaakt kunnen worden. Bij het afsluiten van back-to-back leningen wordt vaak getracht te doen voorkomen dat degene die de zekerheid stelt, niet de kredietnemer is. Met de zinsnede “direct of indirect” wordt getracht dit probleem te ondervangen.

Back-to-back leningen zijn naar hun aard risicogevoeliger dan andere financiële producten, zodat aanleiding bestaat specifieke eisen te stellen om misbruik te voorkomen. Daartoe is geregeld dat de toezichtautoriteit ter zake regels kan stellen.

Artikel 3:12 (onderzoek terrorisme)

In het kader van de bestrijding van financiering van het terrorisme is het noodzakelijk dat een financiële onderneming in bepaalde gevallen snel kan nagaan of bepaalde van terrorisme verdachte personen en organisaties voorkomen in haar klantenbestand. Zo moeten de financiële onderneming en DNB tijdig op de hoogte zijn van de aanwezigheid van tegoeden van deze personen en organisaties, zodat deze op een snelle en doeltreffende manier door de financiële onderneming kunnen worden bevroren zodra daarvoor een grondslag bestaat. Dit artikel biedt een grondslag voor onderzoeken ter zake, indien deze door de toezichtautoriteit worden opgedragen op basis van informatie die daar naar het oordeel van de Onze Minister voldoende aanleiding toe geeft, met het oog op de bevordering en handhaving van de integriteit van de financiële sector. Om de nodige flexibiliteit te behouden, kan DNB een termijn stellen waarbinnen de financiële onderneming moet reageren. Het betreft hier informatie verkregen in het kader van de internationale samenwerking tussen staten op het gebied van terrorismebestrijding of informatie verkregen door bijvoorbeeld inlichtingendiensten.

Artikel 3:13 (naleving andere wetten)

Dit artikel strekt tot uitvoering van artikel 3:8, tweede lid, onderdeel b, van de wet, waar is bepaald dat nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot het tegengaan van het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, alsmede de naleving van de bij of krachtens de Sanctiewet 1977 met betrekking tot het financieel verkeer gestelde regels. Door de uitdrukkelijke verwijzing naar de Sanctiewet 1977 en de Wwft BES is buiten twijfel gesteld dat niet of onvoldoende naleven van die wetten tevens consequenties kan hebben in het kader van de onderhavige wet.

In het tweede lid zijn minimumeisen gesteld aan de procedures en maatregelen ter naleving van de Sanctiewet 1977. Deze zijn ontleend aan artikel 22 van de Regeling integriteit financiële markten BES. De term ‘relatie’ heeft hier een grotere reikwijdte dan de term ‘cliënt’ in de Wwft BES. Onder relatie

vallen onder meer de cliënten van een financiële onderneming, de begunstigden van een transactie (bijvoorbeeld de uitkering uit een levensverzekering), de uiteindelijk belanghebbende van financiële middelen, correspondentbanken en de wederpartij bij een financiële transactie (bijvoorbeeld bij een uitkering van een schadeverzekering).

Artikel 3:14 (incidenten)

De behandeling en vastlegging van incidenten die een gevaar vormen voor de integere uitoefening van het bedrijf vormen een belangrijk deel van het beleid met betrekking tot integriteit. Het maakt hierbij niet uit of het incident wordt veroorzaakt door personeelsleden, bestuurders, leden van de raad van commissarissen of door natuurlijke of rechtspersonen die werkzaamheden verrichten ten behoeve van de betrokken onderneming.

Zoals ook uit de definitie in artikel 3:8, eerste lid, blijkt, zijn gedragingen echter alleen incidenten indien zij ernstige gevolgen hebben voor de integere uitoefening van het bedrijf en daarmee voor het vertrouwen in de financiële onderneming of de financiële markten als geheel. Daarbij wordt onder gedraging zowel een doen als een nalaten verstaan.

Artikel 3:15 (belangenverstremgeling)

Belangenverstremgeling, of de schijn daarvan, kan negatieve gevolgen hebben voor zowel de cliënten van de financiële onderneming als de financiële onderneming zelf. Ook kan belangenverstremgeling, of de schijn daarvan, het vertrouwen in de financiële markten als geheel schaden. Het is derhalve van belang dat financiële ondernemingen over beleid beschikken om belangenverstremgeling tegen te gaan. Het beleid van een financiële onderneming ten aanzien van belangenverstremgeling moet duidelijk maken hoe er bijvoorbeeld dient te worden omgegaan met persoonlijke, professionele en financiële belangen in relatie tot het omgaan met cliënten en andere relaties, het omgaan met (vertrouwelijke) informatie, het aangaan van cliëntrelaties en het vervullen van nevenactiviteiten.

In het tweede lid is voorzien dat de toezichtautoriteit specifiek met betrekking tot het verlenen van financiële diensten op basis van personeelscondities aan beleidsbepalers en groepsbestuurders regels kan stellen ter voorkoming van belangenverstremgeling.

Artikel 3:16 (beoordeling betrouwbaarheid werknemers)

Dit artikel is erop gericht dat financiële ondernemingen zelf de betrouwbaarheid toetsen van personen die integriteitsgevoelige functies binnen de onderneming vervullen. Die verplichting ziet niet alleen op de benoeming: de onderneming moet voortdurend een onderbouwde beoordeling van de betrouwbaarheid van die persoon blijven maken. De verantwoordelijkheid van de onderneming strekt zich uit tot allen die een dergelijke functie vervullen, inclusief externe personeelsleden. De financiële onderneming kan de beoordeling van deze personen overlaten aan hun officiële werkgever, maar de financiële onderneming blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de beoordeling.

In het vierde lid is geregeld dat de toezichtautoriteit kan bepalen welke functies integriteitsgevoelig in de zin van dit artikel zijn, en hoe een financiële onderneming invulling moet geven aan haar verplichtingen op grond van dit artikel.

Artikel 3:17 (uitwisseling gegevens betrouwbaarheid werknemers)

In artikel 3:17 is geregeld dat financiële ondernemingen elkaar waar nodig informeren omtrent hun bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid van personen die zij in verband met het bekleden van een integriteitsgevoelige functie hebben getoetst. Dit artikel is geënt op paragraaf 3.4 van de CBCS Beleidsregel integrale bedrijfsvoering bij incidenten en integriteitsgevoelige functies (2011).

Artikel 3:18 (trustkantoren)

Dit artikel betreft de bewaarplicht voor trustkantoren. De inhoud is ontleend aan artikel 23, tweede lid, van de Regeling integriteit financiële markten BES. De bedoelde overeenkomsten, bescheiden en gegevens dienen te allen tijde onmiddellijk ter beschikking te staan van de toezichtautoriteit. In geval van een buitenlandse trustkantoor kunnen deze in plaats van fysiek ook digitaal worden aangeleverd, mits de betrouwbaarheid van de stukken afdoende is gewaarborgd.

§ 3. Beheerste bedrijfsuitoefening

Artikel 3:19 (algemene aspecten van de beheerste bedrijfsvoering)

Op grond van artikel 3:9 van de wet richt een financiële onderneming haar bedrijfsvoering zodanig in dat deze een beheerste uitoefening van haar bedrijf waarborgt. Het onderhavige artikel bevat enkele voorschriften waaraan de bedrijfsvoering dient te voldoen. Dat sprake moet zijn van een duidelijke en adequate organisatiestructuur spreekt voor zich. Wanneer het gaat om een bijkantoor van een financiële onderneming met zetel in het buitenland houdt deze eis mede in dat de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen binnen die onderneming zoveel mogelijk één geheel vormen en volledig de bedrijfsvoering van het bijkantoor omvatten. Het bijkantoor dient te allen tijde in staat te zijn aan de ter zake geldende regels te voldoen.

De verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden dient alle niveaus en onderdelen van de betrokken financiële onderneming te omvatten. Ook binnen de raad van bestuur en de raad van commissarissen dient een duidelijke taakverdeling te bestaan. De rapportagelijnen moeten hiermee in overeenstemming zijn. De taakverdeling en de rapportagelijnen dienen op zodanige wijze te zijn vastgelegd en gecommuniceerd dat alle geledingen van de financiële onderneming een goed begrip hebben van hun taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, hun rol in de organisatie en het beheersingsproces en de manier waarop zij verantwoording afleggen.

Voor een adequaat systeem van communicatie is het van belang dat interne communicatiekanalen zodanig zijn opgezet dat alle relevante informatie tijdig aan de juiste personen en functies ter beschikking wordt gesteld. Verder is het van belang dat het bestuur en het lijnmanagement tijdig

betrouwbare informatie ontvangen omtrent de voor hen relevante ondernemingsdoelstellingen en operationele processen.

Het hangt mede van de aard en omvang, en van de risico's en complexiteit van een financiële onderneming af hoe de bedrijfsvoering moet worden ingericht om een beheerste bedrijfsuitoefening mogelijk te maken en om relevante risico's het hoofd te kunnen bieden. Aan de bedrijfsvoering van een kredietinstelling worden hogere eisen gesteld dan aan die van een natuurlijke persoon die beroepsmatig bemiddelingsactiviteiten verricht. Het tweede lid voorziet erin dat met de genoemde omstandigheden rekening wordt gehouden.

Het eerste en tweede lid zijn mede van toepassing op aan beleggingsinstellingen verbonden bewaarders. Dit is in overeenstemming met artikel 4:4, tweede lid, van de wet, op grond waarvan (onder andere) artikel 3:9 van de wet van overeenkomstige toepassing is op bewaarders. Op grond van het derde lid dient een beheerder ervoor zorg te dragen dat de bedrijfsvoering van elke afzonderlijke beleggingsinstelling die hij beheert, dient te voldoen aan het in dit artikel bepaalde. Daarmee wordt beoogd te voorkomen dat het gelijktijdig beheren van meerdere beleggingsinstellingen op het punt van de beheerste bedrijfsvoering tot onduidelijkheden en conflicten leidt.

Artikel 3:20 (belangenconflicten)

Er kunnen tegenstellingen bestaan tussen de belangen van een bemiddelaar in effecten of een vermogensbeheerder enerzijds en die van hun cliënten anderzijds, of tussen de belangen van hun cliënten onderling. In artikel 3:20 is geregeld dat deze ondernemingen, in het belang van een beheerste bedrijfsvoering, maatregelen dienen te nemen om met dergelijke belangenconflicten om te gaan en deze zoveel mogelijk te voorkomen. Dergelijke conflicten kunnen zich bijvoorbeeld voordien waar de onderneming financieel gewin kan behalen of een financieel verlies kan vermijden ten koste van de cliënt, of waar de onderneming een belang heeft bij het resultaat van een ten behoeve van de cliënt verrichte dienst of een namens de cliënt uitgevoerde transactie, dat verschilt van het belang van de cliënt bij dit resultaat.

Artikelen 3:21 en 3:22 (risicomanagement)

Artikel 3:21 is van toepassing op bemiddelaars in effecten, elektronischgeldinstellingen, kredietinstellingen, vermogensbeheerders en verzekeraars. Dit zijn de categorieën financiële ondernemingen die op grond van artikel 3:17 van de wet over voldoende solvabiliteit dienen te beschikken. Om blijvend aan die eis te kunnen voldoen is het van belang dat zij beleid voeren om de financiële risico's waaraan zij blootstaan te beheersen. Tot die risico's behoren, afhankelijk van de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten, bijvoorbeeld kredietrisico's, marktrisico's, renterisico's, concentratierisico's, liquiditeitsrisico's, operationele risico's en verzekeringsrisico's.

Het beleid van de financiële onderneming moet zijn vastgelegd in procedures en maatregelen die van toepassing zijn in de dagelijkse werkzaamheden van de onderneming. Zij bestaan onder meer uit autorisatieprocedures, limietinstellingen, limietbewaking en procedures en maatregelen voor

noodsituaties en zijn afgestemd op de aard, de omvang, het risicoprofiel en de complexiteit van de activiteiten van de financiële onderneming.

Het is belangrijk dat de organisatorische en administratieve procedures en maatregelen ter beheersing van financiële risico's binnen de onderneming worden nageleefd. Indien de financiële onderneming constateert dat een procedure of maatregel niet wordt nageleefd, dient zij tijdig actie te ondernemen ter beperking van de schade en zo nodig de procedure of maatregel aan te passen ter voorkoming van toekomstige overtredingen of inbreuken. Een compliance officer kan een bijdrage leveren aan het naleven van interne en externe regels.

In het derde lid wordt bepaald dat een financiële onderneming onafhankelijk risicobeheer uitvoert. Daaronder wordt in dit kader verstaan toezicht op en toetsing van beleid dat is uitgewerkt en geïmplementeerd in procedures en maatregelen die zijn geïntegreerd in de bedrijfsprocessen. Een onderdeel van risicobeheer is de risicoanalyse. Het doel van de analyse is om inzicht te krijgen in de risico's die de financiële onderneming loopt en om vast te stellen of deze in overeenstemming zijn met de strategieën en beleidsuitgangspunten. De risicoanalyse mag niet worden beïnvloed door commerciële of andere belangen. De analyse dient dan ook te worden uitgevoerd, en de resultaten daarvan te worden gerapporteerd, buiten de invloedssfeer van het resultaatverantwoordelijke management. De risicoanalyse is gericht op alle bedrijfsprocessen, en strekt zich uit tot alle producten, diensten en ondersteunende processen van de financiële onderneming. Zij dient te worden uitgevoerd in zowel kwalitatieve als, voor zover mogelijk, kwantitatieve zin. Risicoanalyse is een continu proces, waarbij rekening wordt gehouden met veranderende interne en externe omstandigheden, nieuwe producten, diensten en ondersteunende processen en toekomstplannen.

Indien zich belangrijke wijzigingen hebben voorgedaan, zoals ontwikkelingen op technologisch terrein, die van invloed zijn op een eerder uitgevoerde risicoanalyse, dan ligt het in de rede de effecten daarvan te onderzoeken. Tevens is het van belang producten en diensten die nieuw zijn voor de financiële onderneming of voor de markt te onderwerpen aan een grondige risicoanalyse. Uitgangspunt hierbij is dat de financiële onderneming nieuwe producten en diensten op zodanige wijze introduceert dat (de risico's van) eventuele verliezen in omvang beperkt blijven.

Artikel 3:21 richt zich in essentie tot financiële ondernemingen met zetel in de openbare lichamen. Financiële ondernemingen met zetel in het buitenland worden vermoed aan de voorschriften te voldoen, zolang zij in hun staat van zetel bevoegd zijn hun bedrijf uit te oefenen en aldaar onder prudentieel toezicht staan (vierde lid). Vergelijk ook artikel 3:20, eerste lid, van de wet, dat een soortgelijke bepaling bevat.

Artikel 3:22 heeft betrekking op het risicobeheer van beheerders en bewaarders van beleggingsinstellingen. Zij dienen op grond van artikel 4:5 van de wet over een minimumbedrag aan eigen vermogen te beschikken. Met het oog daarop is het van belang dat de omvang en samenstelling van het eigen vermogen en de mutaties daarin op betrouwbare wijze kunnen worden vastgesteld. Beheerders en bewaarders dienen daartoe over de benodigde procedures en maatregelen te beschikken. Voor zover zij hun zetel in het buitenland hebben, worden zij conform

artikel 3:21, vierde lid, vermoed aan artikel 3:22 te voldoen indien zij aldaar aan een soortgelijke verplichting zijn onderworpen.

Artikel 3:23 (bewaarplicht advisering)

Dit artikel betreft de vastlegging (en daarmee de reconstrueerbaarheid) van verstrekte adviezen. Doel is dat de financiële dienstverlener kan aantonen dat hij heeft voldaan aan artikel 5:7 van de wet: dat de door hem geadviseerde financiële producten en diensten passen bij de informatie die hij over de desbetreffende consumenten of cliënten moet hebben ingewonnen. Daartoe dient de financiële dienstverlener die informatie over de financiële positie, kennis, ervaring, doelstellingen en risicobereidheid van de cliënt of consument, en de gegevens omtrent het verkochte (of, in het geval van adviseurs, aanbevolen) product of de verleende dienst tot een jaar na advisering te bewaren. Met de term “de gegevens betreffende het financiële product, de financiële dienst of de effecten” is bedoeld op de gegevens aan de hand waarvan kan worden vastgesteld wat is geadviseerd. Gekozen is voor een bewaartermijn van een jaar omdat deze termijn de toezichtautoriteit in staat stelt zich een redelijk beeld te vormen van de algemene kwaliteit van de advisering.

Financiële dienstverleners, niet zijnde adviseurs, hoeven de hiervoor genoemde gegevens alleen te bewaren indien de cliënt of consument een overeenkomst is aangegaan (tweede lid). Voor adviseurs is de bewaarplicht van toepassing ongeacht of hun advisering leidt tot een overeenkomst. Dit laatste hangt samen met het bedrijf van adviseur. Advisering is niet een middel om te komen tot een overeenkomst, maar het doel van de dienstverlening.

Het derde lid ziet op het geval dat een consument of cliënt besluit anders te handelen dan geadviseerd, bijvoorbeeld door een ander financieel product te kopen dan aanbevolen. In dat geval dient de financiële dienstverlener tot een jaar nadien te kunnen aantonen dat de consument of cliënt zelf die keuze heeft gemaakt. Deze norm ziet op overeenkomsten met een financiële dienstverlener in het kader van een door die financiële dienstverlener verstrekt advies. Daarbuiten valt de overeenkomst die de consument of cliënt aangaat via een ander verkoopkanaal van de financiële dienstverlener (bijvoorbeeld zijn website of een ander filiaal) of met of via een andere financiële dienstverlener.

Artikel 3:24 (bewaarplicht kredietovereenkomst)

Artikel 3:24 voorziet in een bijzondere bewaarplicht voor de kredietaanbieder. Deze is gehouden de gesloten overeenkomst en de informatie inzake de kredietwaardigheidstoets, ingewonnen op grond van artikel 5:14 van de wet, te bewaren tot vijf jaren na afwikkeling van die overeenkomst. Deze bewaarplicht ziet niet op een eventueel verstrekt advies; daarvoor geldt artikel 3:25.

In de formulering van dit artikel is nadrukkelijk gekozen voor het bewaren van de “aangeboden overeenkomst”, zodat het overdragen van een portefeuille niet kan leiden tot het verloren gaan van de administratie, aangezien onder het aanbieden op grond van de definitie in artikel 1:1 van de wet ook wordt verstaan het als wederpartij beheren dan wel uitvoeren van de overeenkomst.

Artikel 3:25 (bewaarplicht effectenbemiddeling en vermogensbeheer)

Dit artikel ziet op bewaarplichten die specifiek gelden voor de effectenbemiddelaar en de vermogensbeheerder. Op grond van het eerste lid dienen beiden hun overeenkomsten met cliënten alsmede door de toezichtautoriteit aangewezen gegevens te bewaren gedurende ten minste vijf jaar. Het tweede lid verplicht vermogensbeheerders bovendien de door hen, in overeenstemming met artikel 5:8 van de wet, ingewonnen informatie over de financiële positie van de cliënt en diens kennis en ervaring, doelstellingen en risicobereidheid te bewaren tot vijf jaar na beëindiging van het beheer van het vermogen van de cliënt. Doel van beide bepalingen is de toezichtautoriteit in staat te stellen na te gaan of deze ondernemingen de voor hen geldende eisen naleven en met name of zij alle verplichtingen jegens hun cliënten of potentiële cliënten nakomen.

§ 4. Vakbekwaamheid werknemers

Artikel 3:26 (vakbekwaamheid werknemers)

Artikel 3:26 strekt tot uitwerking van het in artikel 3:11 van de wet opgenomen vereiste dat een financiële onderneming zorg draagt voor de vakbekwaamheid van werknemers en andere natuurlijke personen die zich onder verantwoordelijkheid van de financiële onderneming rechtstreeks bezig houden met het aanbieden van financiële producten of het verlenen van financiële diensten. Dit zijn de personen die het contact met de cliënt of de consument hebben, voor zover daarbij informatie wordt uitgewisseld die ziet op de inhoud van de financiële dienst of het financiële product. Daartoe behoort in ieder geval degene die adviseert, maar ook medewerkers die een cliënt of consument, al dan niet op diens verzoek, informeren over bijvoorbeeld de samenstelling of de werking van een financieel product, zonder advies, hebben inhoudelijk klantencontact. Buiten de reikwijdte van dit artikel valt bijvoorbeeld de telefoniste die uitsluitend telefonisch doorverwijst naar een bepaalde afdeling.

De vereiste vakbekwaamheid moet blijken uit (een combinatie van) diploma's, interne opleidingen en ervaringen, conform daartoe door de toezichtautoriteit te stellen regels. Het is aan de toezichtautoriteit te bepalen welk gewicht bepaalde interne opleidingen van bepaalde ondernemingen in de schaal leggen. De toezichtautoriteit kan het niveau van de vereiste vakbekwaamheid relateren aan de mate van zelfstandigheid van betrokkene. Medewerkers die betrekkelijk zelfstandig kunnen optreden, zullen over des te meer vakbekwaamheid moeten beschikken. Verder kan de toezichtautoriteit bepalen met welke diploma's kan worden volstaan voor het aantonen van de vereiste vakbekwaamheid, voor zover dit niet reeds ingevolge het tweede of derde lid is geregeld.

Artikel 3:27 (aanwijzing exameninstellingen)

In artikel 3:37 is voorzien dat Onze Minister exameninstellingen kan aanwijzen die bevoegd zijn tot het afgeven van diploma's waarmee de vereiste vakbekwaamheid voor een bepaalde categorie financiële ondernemingen wordt aangetoond.

Artikel 3:28 (vakbekwaamheid leidinggevend en assurantiebemiddelaars)

In artikel 3:28 is specifiek voor assurantiebemiddelaars geregeld dat feitelijk leidinggevendenden dienen te beschikken over een diploma dat ingevolge artikel 3:6, tweede lid, is aangewezen. Daarmee geldt inzake de vakbekwaamheid van deze feitelijk leidinggevendenden materieel dezelfde eis als inzake de deskundigheid van de dagelijksbeleidsbepaler. Deze systematiek is gelijk aan die onder de Wabb BES (zie ook artikel 6 van de Regeling financiële markten BES 2010). Met een dergelijk diploma is de vakbekwaamheid als bedoeld in het eerste lid aangetoond.

§ 5. Klachtbehandeling

Artikel 3:29 (klachtenadministratie)

Ingevolge artikel 3:12 van de wet dient een financiële onderneming die financiële producten aanbiedt of financiële diensten verleent, te beschikken over een procedure voor de zorgvuldige en consistente behandeling van klachten. Ter uitwerking daarvan schrijft het onderhavige artikel voor dat de financiële onderneming een behoorlijke administratie van de ontvangen klachten voert, waaruit onder meer de inhoud van de klacht moet blijken, alsmede de wijze waarop de klacht is behandeld. De gegevens omtrent de klacht moeten gedurende een jaar worden bewaard, te rekenen vanaf het moment waarop de klacht is afgehandeld.

Voor de goede orde zij opgemerkt dat de in artikel 3:12 van de wet bedoelde procedure kan inhouden dat een klacht pas als zodanig wordt behandeld als deze schriftelijk is ingediend. De voorschriften van dit artikel gelden in dat geval alleen voor schriftelijk ingediende klachten.

§ 6. Uitbesteding aan derden

Artikelen 3:30 tot en met 3:33

De definitie van uitbesteden (artikel 3:30) is ontleend aan de Wft. Van uitbesteden als bedoeld in deze paragraaf is sprake indien werkzaamheden die normaliter worden verricht binnen de financiële onderneming, worden verricht door derden, waaronder ook worden verstaan andere ondernemingen binnen de groep waartoe de financiële onderneming behoort. Te denken valt aan het uitbesteden van de automatisering. Wanneer werkzaamheden ten behoeve van een bijkantoor worden verricht door het hoofdkantoor geldt dat niet als uitbesteden, aangezien het hoofdkantoor niet is aan te merken als derde.

De eisen met betrekking tot uitbesteden dienen ertoe de toezichtautoriteit in staat te stellen toezicht te blijven houden op de relevante bedrijfsprocessen van de financiële onderneming. Uitbesteding mag er niet toe leiden dat de toezichtautoriteit geen adequaat toezicht meer kan uitoefenen. Het gaat dus om het uitbesteden van werkzaamheden die onderdeel uitmaken van de bedrijfsprocessen ter uitoefening van het bedrijf van de financiële onderneming. Dit betekent dat het uitbesteden van bijvoorbeeld schoonmaakwerkzaamheden en catering niet relevant zijn. De inkoop van goederen of advies ten behoeve van die bedrijfsprocessen vallen evenmin onder uitbesteding. Het moet gaan om (delen van) wezenlijke bedrijfsprocessen die worden uitbesteed. Met de term 'wezenlijk' wordt tot

uitdrukking gebracht dat niet elk bedrijfsproces voor het toezicht van belang is. Zo is een juridische dienst voor een financiële onderneming over het algemeen niet wezenlijk. Dit kan in het geval van een rechtsbijstandverzekeraar die niet de kosten van rechtsbijstand vergoedt, maar de rechtsbijstand in natura aanbiedt, anders zijn.

De regels inzake uitbesteden houden in dat uitbesteden niet is toegestaan als dat een belemmering vormt voor de adequate uitoefening van toezicht (artikel 3:31, eerste lid). De taken en werkzaamheden die samenhangen met het bepalen van het dagelijks beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid mogen in elk geval niet worden uitbesteed (artikel 3:31, tweede lid). Als een financiële onderneming werkzaamheden uitbesteedt dient zij erop toe te zien dat de uitbesteede werkzaamheden goed worden uitgevoerd, dat de uitvoering goed wordt gecontroleerd en dat de aan de werkzaamheden verbonden risico's goed worden beheerst. Als sprake is van uitbesteding op structurele basis dienen de wederzijdse rechten en verplichtingen in een schriftelijke overeenkomst te worden vastgelegd (artikel 3:32, eerste lid).

Ingevolge artikel 3:32, tweede lid, kan de toezichtautoriteit regels stellen waaraan de genoemde overeenkomst dient te voldoen. Daarbij valt te denken aan de onderlinge informatie-uitwisseling, de mogelijkheid om de uitvoering van de werkzaamheden te wijzigen of de overeenkomst te beëindigen, en de bevoegdheid van de toezichtautoriteit om bij de derde onderzoek te doen. Artikel 3:33 bepaalt dat de regels inzake uitbesteding ook van toepassing zijn op de beheerder of de bewaarder van een beleggingsinstelling. Deze toevoeging is nodig omdat beheerders en bewaarders geen financiële ondernemingen in de zin van de Wfm BES zijn.

HOOFDSTUK 4. FINANCIËLE WAARBORGEN

§ 1. Inleidende bepalingen

Artikel 4:1 (buitenlandse financiële ondernemingen)

In hoofdstuk 4, paragrafen 2 tot en met 5, worden de in de wet gestelde eisen met betrekking tot het minimum eigen vermogen, de solvabiliteit, de liquiditeit en de technische voorzieningen van verzekeraars nader uitgewerkt. Artikel 4:1, eerste lid, bepaalt dat deze paragrafen niet van toepassing zijn op financiële ondernemingen (evenals beheerders en bewaarders) met zetel in het buitenland, die in de staat van zetel onder prudentieel toezicht staan. Zij dienen, op grond van het tweede lid, aan de aldaar geldende prudentiële regels inzake minimumbedrag aan eigen vermogen, solvabiliteit, liquiditeit en technische voorzieningen van verzekeraars te voldoen. Het prudentieel toezicht is in dit geval primair de verantwoordelijkheid van de toezichthoudende instantie in het land van herkomst. Dit blijkt ook uit het in artikel 3:20 van de wet neergelegde bewijsvermoeden: de hier bedoelde financiële ondernemingen worden vermoed aan de genoemde eisen te voldoen zolang zij in de staat van zetel zijn toegelaten tot de uitoefening van hun bedrijf. Pas als DNB signalen krijgt dat dit vermoeden mogelijk niet langer terecht is, zal zij aanleiding hebben in actie te komen. Zij beschikt in dat geval over alle bevoegdheden en instrumenten die de wet daarvoor biedt.

Hoofdstuk 4 is als gevolg van het bovenstaande van toepassing op financiële ondernemingen, beheerders en bewaarders met zetel in de openbare lichamen, en op financiële ondernemingen met zetel in het buitenland die aldaar niet onder prudentieel toezicht staan. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor bemiddelaars in effecten, elektronischgeldinstellingen en vermogensbeheerders die hun zetel in Curaçao of Sint Maarten hebben, aangezien de genoemde categorieën in die landen niet onder toezicht staan.

§ 2. Minimum eigen vermogen en solvabiliteit kredietinstellingen

Artikel 4:2 (minimumvermogen)

De minimumbedragen aan eigen vermogen voor onderscheiden categorieën kredietinstellingen zijn ontleend aan de geldende bedragen voor kredietinstellingen die actief zijn in Curaçao en Sint Maarten. De bedragen zijn te vinden in de *admission requirements* van de CBCS en omgerekend naar USD. Zodoende bedraagt conform artikel 4:2, eerste lid, het minimumbedrag voor een lokale algemene kredietinstelling USD 2.790.000. Lagere bedragen gelden conform artikel 4:2, tweede lid, onderdelen a, b en c, voor een hypotheekbank, spaarbank onderscheidenlijk een kredietvereniging.

Voor deze laatste categorie bestaat in Curaçao en Sint Maarten geen minimumbedrag aan eigen vermogen. De voorschriften van de CBCS bepalen dat de solvabiliteit van een kredietvereniging ten minste gelijk moet zijn aan vijf procent van de risico activa, daaronder te verstaan de totale activa, verminderd met de liquide middelen en de vaste activa. Het tweede lid, onderdeel c, stelt een minimumbedrag aan eigen vermogen vast van USD 25.000, vanuit de overweging dat de crediteuren van een kredietvereniging, ook als deze (nog) klein van omvang is, vertrouwen moeten kunnen hebben in de soliditeit van de instelling. Dat het minimumbedrag relatief laag is, sluit aan bij de kleinschaligheid en de maatschappelijke functie van kredietverenigingen.

Artikel 4:2, derde lid, bepaalt dat het minimumbedrag aan eigen vermogen van een kredietinstelling wordt gevormd door het in artikel 4:5 gedefinieerde kernkapitaal, zonder rekening te houden met de in artikel 4:5, derde lid, bedoelde aftrekposten. Ingevolge artikel 4:5, vierde lid, kan DNB nadere regels stellen met betrekking tot de berekening van het kernkapitaal.

Artikel 4:3 (solvabiliteit)

De regels aangaande de solvabiliteit voor kredietinstellingen worden met dit besluit geënt op Bazel II, waardoor sprake zal zijn van een meer verfijnde en flexibele benadering voor het solvabiliteitstoezicht. Hierbij wordt aangaande de invulling van de eisen nauw samengewerkt met de CBCS teneinde te voorkomen dat de bankensector in de voormalige Nederlandse Antillen te maken zou krijgen met uiteenlopende solvabiliteitsvereisten. De CBCS heeft hiertoe reeds een concept *Chart of accounts* opgesteld dat mede dient om Bazel II in Curaçao en Sint Maarten te implementeren.

De solvabiliteit van een kredietinstelling is voldoende indien het in aanmerking te nemen (aanwezige) toetsingsvermogen zoals bepaald conform de artikelen 4:4 tot en met 4:7, ten minste gelijk is aan de overeenkomstig de artikelen 4:8 tot en met 4:18 voor de kredietinstelling berekende

minimumomvang van het toetsingsvermogen. Voor een kredietvereniging geldt ingevolge het tweede lid, in navolging van de regels van de CBCS, een andere berekening, inhoudende dat het toetsingsvermogen ten minste gelijk dient te zijn aan vijf procent van haar risico activa.

Conform het derde lid mag de solvabiliteit van een kredietinstelling in geen geval lager zijn dan het ingevolge artikel 4:2 voor de kredietinstelling voorgeschreven minimumbedrag aan eigen vermogen.

Artikelen 4:4 tot en met 4:7 (in aanmerking te nemen toetsingsvermogen)

Artikel 4:4, eerste lid, bepaalt tezamen met de artikelen 4:5 en 4:6 welke posten in aanmerking komen als toetsingsvermogen van een kredietinstelling. Het toetsingsvermogen wordt gevormd door het in aanmerking te nemen kernkapitaal (ook wel *tier 1 vermogen* genoemd) en aanvullend kapitaal (*tier 2 vermogen*). Het onderscheid in verschillende soorten kapitaal beoogt, in samenhang met de limieten die in artikel 4:7 zijn genoemd, recht te doen aan het verschil in kwaliteit tussen de onderscheiden vermogensbestanddelen. Het kernkapitaal bestaat uit de posten van de hoogste kwaliteit, die permanent beschikbaar zijn om verliezen op te vangen en die een harde waarde hebben; het aanvullend kapitaal omvat een aantal posten van een wat lagere kwaliteit.

Voor kredietverenigingen geldt een ander regime, dat gelijk is aan de regeling van de CBCS. Het toetsingsvermogen van een kredietvereniging bestaat uit de ingehouden winsten, overige reserves zoals kapitaalreserves, en algemene voorzieningen voor beleggingen, kredieten en overige activa.

Het kernkapitaal wordt verkregen door de waarde van de vermogensbestanddelen, bedoeld in artikel 4:5, tweede lid, te verminderen met de aftrekposten en prudentiële filters, bedoeld in het derde lid. Laatstgenoemde aftrek vormt een correctie op de waarderingsmethodes voor de jaarrekening en heeft tot doel ongewenste gevolgen voor de berekening van het toetsingsvermogen te beperken of te elimineren. Aftrekposten en prudentiële filters hebben dan ook directe invloed op de omvang van het aanwezige toetsingsvermogen. Zij voorkomen dat vermogensbestanddelen die daartoe ongeschikt zijn als aanwezige solvabiliteit worden meegeteld.

Het aanvullend kapitaal bestaat uit herwaarderingsreserves, wettelijke reserves, achtergestelde schuldinstrumenten en preferente aandelen (artikel 4:6, eerste lid). Ook op het aanvullend kapitaal worden bepaalde aftrekposten in mindering gebracht (artikel 4:6, tweede lid). DNB kan ingevolge artikel 4:5, vierde lid, en 4:6, derde lid, nadere regels stellen aangaande de berekening van het kernkapitaal en het aanvullend kapitaal.

Artikel 4:7 stelt enkele nadere voorwaarden aan de samenstelling van het toetsingsvermogen, om de kwaliteit daarvan te waarborgen. Het kernkapitaal telt in zijn geheel mee (onderdeel a), maar het aanvullend kapitaal slechts tot maximaal het bedrag van het kernkapitaal (onderdeel b). Het toetsingsvermogen bestaat zodoende altijd voor ten minste de helft uit kernkapitaal. Op grond van onderdeel c worden achtergestelde schuldinstrumenten en preferente aandelen met vaste looptijd tot een maximum van vijftig procent van het kernkapitaal in aanmerking genomen.

Bij de berekening van het aanwezige toetsingsvermogen dient ingevolge artikel 4:7, onderdeel d, per afzonderlijke post rekening te worden gehouden met het voorzienbaar bedrag aan verschuldigde belastingen.

Artikel 4:8 (minimumomvang toetsingsvermogen)

Dit artikel bevat regels met betrekking tot de minimumomvang van het toetsingsvermogen van een kredietinstelling. Zoals voorgeschreven door Bazel II wordt dit minimum berekend als de som van drie componenten die achtereenvolgens betrekking hebben op het kredietrisico, het marktrisico en het operationeel risico. Onder kredietrisico wordt verstaan het risico van een verlies als gevolg van wanbetaling of toename van de kans op wanbetaling door een kredietnemer. Marktrisico is het risico van een verlies dat kan ontstaan als gevolg van koersbewegingen van handelsposities (zoals aandelen, obligaties, onroerend goed, grondstoffen en valuta). Onder operationeel risico wordt verstaan het risico van verliezen als gevolg van tekortschietende of falende interne procedures en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Ook juridische risico's worden ertoe gerekend.

Het solvabiliteitsvereiste voor het kredietrisico, bedoeld in onderdeel a, bedraagt acht procent van het totaal van de naar risico gewogen activa en posten buiten de balanstelling en dient ter dekking van de kredietrisico's en tegenpartijrisico's met betrekking tot het totale bedrijf. In overeenstemming met Bazel II kan het kredietrisico op verschillende manieren worden berekend. De berekeningsmethodes worden nader uitgewerkt in de artikelen 4:9 tot en met 4:13.

Onderdeel b ziet op het solvabiliteitsvereiste ter dekking van het marktrisico. Hierbij kan worden gedacht aan rente- en valutarisico's. Onderdeel c betreft het operationeel risico. Door vergaande automatisering en de toegenomen diversiteit van financiële producten is ook dit type risico van belang.

Artikelen 4:9 tot en met 4:13 (kredietrisico)

De artikelen 4:9 tot en met 4:13 bevatten regels om de solvabiliteit ter dekking van het kredietrisico te berekenen. Daarbij kunnen in beginsel twee methoden worden toegepast, te weten de standaardmethode volgens artikel 4:9 en de internemodellenmethode volgens artikel 4:11. Verder worden regels gesteld met betrekking tot het gebruik van kredietbeoordelingen (artikelen 4:10 en 4:13) en kredietrisicovermindering (artikel 4:12).

De standaardmethode (artikel 4:9) is vergelijkbaar met de benadering onder Bazel I, met dien verstande dat de risicogewichten niet van tevoren vaststaan maar worden berekend naar gelang de wederpartij en de kredietkwaliteit van de verschillende activa en posten buiten de balanstelling, bedoeld in artikel 4:8, onderdeel a. De grondslag voor de berekening van de solvabiliteit ter dekking van het kredietrisico wordt gevormd door de vorderingswaarde van die activa en posten buiten de balanstelling, vermenigvuldigd met de bijbehorende risicogewichten. De berekening geschiedt conform door DNB vast te stellen regels met betrekking tot de indeling van de diverse activa en posten buiten de balanstelling, de risicogewichten en het bepalen van de vorderingswaarde.

Ingevolge artikel 4:10 kan een kredietinstelling bij de toekenning van risicogewichten aan de categorieën activa en posten buiten de balanstelling, gebruik maken van kredietbeoordelingen van erkende kredietbeoordelingbureaus. Het gebruik van kredietbeoordelingen dient op een consistente wijze te geschieden, met inachtneming van door DNB te stellen regels. Het is niet de bedoeling dat kredietbeoordelingen soms wel en soms niet gebruikt worden, naar gelang daarmee het solvabiliteitsvereiste gunstig of ongunstig wordt beïnvloed. Het tweede lid van artikel 4:10 bepaalt dat een kredietinstelling slechts gevraagde kredietbeoordelingen mag gebruiken. Met gevraagde kredietbeoordeling wordt bedoeld een kredietbeoordeling waarom de beoordeelde onderneming zelf heeft gevraagd. Voor het gebruik van ongevraagde kredietbeoordelingen is toestemming van DNB vereist. Van een ongevraagde kredietbeoordeling is sprake als een kredietbeoordelingbureau een kredietbeoordeling heeft opgesteld op eigen initiatief, zonder dat de onderneming erom heeft gevraagd. Dit staat los van de vraag of de kredietbeoordeling al dan niet tot stand is gekomen op basis van niet publieke informatie verstrekt door het management van de beoordeelde onderneming.

Een belangrijke vernieuwing van Bazel II betreft het gebruik van interne modellen. Op grond van artikel 4:11 kan een kredietinstelling in plaats van de standaardmethode volgens artikel 4:9 haar eigen interne modellen gebruiken om het kredietrisico te berekenen. Met die methode kan een kredietinstelling op meer fijnmazige wijze dan bij de standaardbenadering de kans op wanbetaling kwantificeren. Conform het eerste lid moet het gebruik van interne modellen door de toezichtautoriteit worden goedgekeurd. Aangezien interne modellen alleen voor grote kredietinstellingen zinvol zijn is het de vraag of er in de openbare lichamen behoefte aan zal bestaan.

Een kredietinstelling kan op grond van artikel 4:12 onder voorwaarden kredietrisicovermindering in aanmerking nemen bij de berekening van de naar risico gewogen activa en posten buiten de balanstelling en de berekening van de verwachte verliesposten. Kredietrisicovermindering betreft de verschillende technieken die kunnen worden gebruikt om het kredietrisico te verminderen door bijvoorbeeld verschaftte zekerheden als garanties en onderpand. Ook het verrekenen van balansposten kan onder voorwaarden als een geaccepteerde methode door DNB worden aangemerkt. De technieken van kredietrisicovermindering moeten te allen tijde waarborgen dat verschaftte zekerheden in alle relevante rechtsgebieden rechtsgeldig en afdwingbaar zijn. Verder moet de kredietinstelling alle vereiste maatregelen nemen om de effectiviteit van de kredietrisicovermindering te waarborgen en de daaraan verbonden risico's beperken. Conform artikel 4:12, tweede lid, kan DNB nadere regels stellen met betrekking tot de voorwaarden waaronder technieken van kredietrisicovermindering zijn toegestaan.

Artikel 4:13 regelt de erkenning van kredietbeoordelingbureaus door DNB. Om voor erkenning in aanmerking te komen moet een kredietbeoordelingbureau voldoen aan een aantal criteria met betrekking tot objectiviteit, onafhankelijkheid, doorlopende toetsing en transparantie. Deze criteria worden door DNB vastgesteld. Daarnaast kan zij regels stellen met betrekking tot de procedure voor het aanvragen van een erkenning.

Artikel 4:14 (marktrisico)

De berekening van de solvabiliteit ter dekking van het marktrisico betreft een technische materie, die zich het best leent voor regels van de toezichtautoriteit, in casu DNB. Net als bij het kredietrisico en het operationeel risico vormt Bazel II bij het opstellen van die regels het relevante kader. De door DNB conform het eerste lid vast te stellen regels hebben betrekking op het marktrisico ten opzichte van het totale bedrijf van de kredietinstelling.

Voor kredietinstellingen in de openbare lichamen is met name het tweede lid van artikel 4:14 van belang. Dit bevat de zogenoemde “de minimis-bepaling”, inhoudende dat kredietinstellingen met slechts een kleine handelsportefeuille de solvabiliteitsvereisten voor het marktrisico mogen berekenen conform de standaardbenadering die is voorgeschreven voor het kredietrisico. Een kredietinstelling dient de afweging of zij de “de minimis bepaling” zal toepassen zelf te maken. Voorwaarde is wel dat haar kapitaalvereiste voor het marktrisico niet meer bedraagt dan vijf procent van het over de voorgaande maand berekende toetsingsvermogen.

De belangrijkste reden om gebruik te maken van de mogelijkheid die het tweede lid biedt is het vermijden van de administratieve lasten die gepaard gaan met de berekening van de posities en solvabiliteitsvereisten volgens meer geavanceerde methodes. Voor kredietinstellingen met een zowel in absolute als relatieve zin geringe handelsportefeuille is het toepassen van de berekening voor het kredietrisico uit het oogpunt van administratieve lasten te verkiezen.

Artikelen 4:15 tot en met 4:18 (operationeel risico)

De door een kredietinstelling aan te houden solvabiliteit dient mede ter dekking van het operationeel risico, dat is het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen, en onverwachte externe gebeurtenissen. De daarvoor vereiste solvabiliteit wordt berekend met behulp van de zogeheten basisindicatorbenadering (artikel 4:15, eerste lid). DNB stelt hiervoor regels op (artikel 4:15, tweede lid), en doet dat uiteraard overeenkomstig de in Bazel II vastgelegde kaders.

Een kredietinstelling kan er ingevolge artikel 4:16 ook voor kiezen gebruik te maken van de standaardbenadering voor het operationeel risico. Deze methode is risicogevoeliger dan de basisindicatorbenadering aangezien hierbij de vereiste solvabiliteit voor verschillende business lines afzonderlijk wordt berekend. De alternatieve standaardbenadering die in artikel 4:17 aan de orde komt is bedoeld voor kredietinstellingen die in risicovolle marktsegmenten actief zijn. Deze activiteiten kennen een hogere kans op wanbetaling, waardoor een hoger solvabiliteitsvereiste geldt voor het kredietrisico. Aan de andere kant zijn aan deze activiteiten ook hogere rentebaten verbonden. Voor deze activiteiten moet dan ook meer solvabiliteit worden aangehouden voor het operationeel risico. De alternatieve standaardbenadering kan het effect van deze dubbele solvabiliteitsvereisten mitigeren.

Een kredietinstelling die de standaardbenadering toepast mag, op grond van artikel 4:18, voor het operationeel risico in beginsel niet meer terugvallen op de basisindicatorbenadering. DNB kan, op verzoek, toestemming verlenen aan een kredietinstelling om de standaardbenadering in combinatie met de basisindicatorbenadering toe te passen. Van deze mogelijkheid kan in uitzonderlijke

omstandigheden gebruik worden gemaakt. Dit is bijvoorbeeld het geval indien bij de recente verwerving van nieuwe activiteiten een overgangperiode nodig is voor het implementeren van de standaardbenadering. De kredietinstelling moet daarvoor dan wel een tijdschema zijn overeengekomen met DNB.

Artikel 4:19 (grote posities)

Het is risicovol als een kredietinstelling grote vorderingen heeft op één wederpartij of groep van wederpartijen. Om dat risico te beperken stelt artikel 4:19 in het eerste en tweede lid limieten aan zulke balansposten of posten buiten de balanstelling (grote posities). De waarde van de grote posities die een kredietinstelling inneemt mag per wederpartij of groep van verbonden wederpartijen niet meer bedragen dan een kwart van het toetsingsvermogen (eerste lid). Bovendien mag het totaal van de waarde van de grote posities niet meer dan zes maal het toetsingsvermogen bedragen. De *supervisory regulations III* van de CBCS kennen een soortgelijke bepaling.

Een kredietinstelling dient doorlopend aan de limieten uit het eerste en tweede lid te voldoen. In bijzondere gevallen kan DNB onder door haar te stellen voorwaarden een tijdelijke overschrijding toestaan.

§ 3. Minimum eigen vermogen en solvabiliteit overige financiële ondernemingen

Artikel 4:20 (minimumvermogen beleggingsinstelling)

Artikel 4:20 bepaalt het minimumbedrag aan eigen vermogen voor een beleggingsinstelling. Een beleggingsinstelling dient te allen tijde te beschikken over een eigen vermogen van ten minste USD 279.000.

Ingevolge het tweede lid wordt als eigen vermogen aangemerkt het kernkapitaal dat ook geldt voor kredietinstellingen. DNB kan door het van overeenkomstige toepassing zijn van artikel 4:5, vierde lid, nadere regels stellen aan de berekening van de waarde van de vermogensbestanddelen. Ook dient ingevolge artikel 4:7, onderdeel d, per post rekening te worden gehouden met het voorzienbaar bedrag aan verschuldigde belastingen.

Artikelen 4:21 (minimumvermogen bemiddelaar in effecten of vermogensbeheerder)

Bemiddelaars in effecten en vermogensbeheerders dienen ingevolge artikel 4:21 minimaal te beschikken over een eigen vermogen van USD 15.000. Dit bedrag dient als een solide financiële fundering opdat de continuïteit van deze financiële ondernemingen wordt gewaarborgd. In Curaçao en Sint Maarten is er nog geen wetgevend kader voor de bemiddelaar in effecten en de vermogensbeheerder, zodat op dit vlak niet kon worden aangesloten bij de wetgeving in die landen. Het in artikel 4:21 vastgelegde bedrag staat ongeveer in dezelfde verhouding tot de minimumbedragen voor andere categorieën financiële ondernemingen als in het Europese deel van Nederland op grond van de Wft het geval is.

Het tweede lid bepaalt dat de bemiddelaar in effecten die uitsluitend orders van cliënten doorgeeft en zodoende geen geld of effecten van cliënten onder zich heeft, kan volstaan met een beroepsaansprakelijkheidsverzekering die zijn aansprakelijkheid dekt wegens fouten, verzuimen of nalatigheden begaan in de uitoefening van zijn bedrijf. Deze beroepsaansprakelijkheidsverzekering dient minimaal een bedrag van USD 15.000 per schadegeval te dekken en te zijn afgesloten bij een verzekeraar die een vergunning op grond van de Wfm BES heeft of anderszins bevoegd is verzekeringen aan te bieden in de openbare lichamen.

Het derde lid bepaalt hoe het eigen vermogen van een bemiddelaar in effecten of een vermogensbeheerder wordt berekend, afhankelijk van de toepasselijke rechtsvorm. Het vierde lid schrijft voor dat de toegelaten vermogensbestanddelen altijd zonder beperking ter beschikking staan van de bemiddelaar in effecten of vermogensbeheerder, om te waarborgen dat deze te allen tijde over het voorgeschreven minimumbedrag beschikt.

Artikel 4:22 (minimumomvang solvabiliteit bemiddelaar in effecten en vermogensbeheerder)

Het toetsingsvermogen van een bemiddelaar in effecten of vermogensbeheerder is ten minste gelijk aan een kwart van de aan de betreffende bemiddelaar in effecten onderscheidenlijk vermogensbeheerder toe te rekenen vaste kosten van het afgelopen boekjaar of, indien bedoelde financiële onderneming nog geen volledig boekjaar actief is geweest, van de in het programma van werkzaamheden voor die vaste kosten begrote bedrag. DNB bepaalt welke kosten als vaste kosten zijn aan te merken. Het moet daarbij gaan om een realistische begroting van de vaste kosten. Indien aannemelijk is dat een te laag bedrag is begroot, waardoor een te lage ondergrens aan de minimumomvang van het toetsingsvermogen zou worden gesteld, kan DNB gemotiveerd besluiten dat voor de bemiddelaar in effecten of vermogensbeheerder een hogere minimumomvang van het toetsingsvermogen geldt. Deze bepaling is ontleend aan het Besluit prudentiële regels Wft (Bpr Wft, artikel 60, derde en vierde lid).

De solvabiliteitseis is niet van toepassing op bemiddelaars in effecten die zich beperken tot het louter ontvangen en doorgeven van orders van cliënten (tweede lid). De in aanmerking te nemen vermogensbestanddelen worden gevormd door de vermogensbestanddelen die ook voor het minimum eigen vermogen zijn toegestaan, met inachtneming van de daaraan gestelde voorwaarden en de ter zake door DNB gestelde nadere regels (derde lid).

Artikel 4:23 (minimumvermogen elektronischgeldinstelling)

Artikel 4:23 bepaalt het minimumbedrag aan eigen vermogen voor een elektronischgeldinstelling. Deze categorie financiële ondernemingen is net als de bemiddelaar in effecten en de vermogensbeheerder nog niet gereguleerd in Curaçao en Sint Maarten, waardoor het minimumbedrag niet kon worden ontleend aan een vergelijkbare maatstaf voor de regio. Volgens de systematiek van de Wft zou het minimum eigen vermogen van een elektronischgeldinstelling, omgerekend naar de verhoudingen in de openbare lichamen, in de orde van grootte van een half miljoen dollar moeten liggen. Overwogen is dat dat een onnodig hoge toetredingsdrempel zou opwerpen, die niet wordt gerechtvaardigd door de belangen van (toekomstige) crediteuren. Het

minimumbedrag is daarom vastgesteld op USD 50.000, een niveau dat verantwoord is uit toezichtoptiek en realistisch uit een oogpunt van markttoetreding.

Ingevolge het tweede lid wordt het (aanwezige) toetsingsvermogen gevormd door dezelfde vermogensbestanddelen die deel uitmaken van het kernkapitaal van een kredietinstelling.

Artikel 4:24 (minimumomvang solvabiliteit elektronischgeldinstelling)

De minimumomvang van het toetsingsvermogen van een elektronischgeldinstelling bedraagt ingevolge artikel 4:24, eerste lid, twee procent van haar totale financiële verplichtingen die met uitstaand elektronisch geld verband houden. Maatgevend is de stand van deze verplichtingen op het moment waarop de minimumomvang van het toetsingsvermogen wordt berekend, dan wel het gemiddelde bedrag over de laatste zes maanden, naar gelang welk bedrag het hoogst is. Deze bepaling is ontleend aan het Bpr Wft (artikel 64).

Net als voor de bemiddelaar in effecten of vermogensbeheerder bevat artikel 4:24, eerste lid, een voorziening voor het geval de elektronischgeldinstelling haar werkzaamheden korter dan zes maanden verricht. In dat geval wordt in plaats van het gemiddelde bedrag over de laatste zes maanden, het op zes maanden nagestreefde bedrag van haar totale financiële verplichtingen die met uitstaand elektronisch geld verband houden, genomen. Dit bedrag moet blijken uit het programma van werkzaamheden. Als aannemelijk is dat dit bedrag te laag is geschat, kan DNB gemotiveerd besluiten dat een hogere minimumomvang van het toetsingsvermogen geldt.

Het tweede lid bepaalt verder welke vermogensbestanddelen van een elektronischgeldinstelling als toetsingsvermogen mogen worden meegeteld.

Artikelen 4:25 tot en met 4:27 (minimum eigen vermogen en solvabiliteitsmarge verzekeraars)

Een verzekeraar dient over een minimumbedrag aan eigen vermogen te beschikken, uitgedrukt in een minimumbedrag van het garantiefonds (artikel 3:16, vierde lid, van de wet). De solvabiliteitsmarge van een verzekeraar moet, onverminderd artikel 4:26, altijd ten minste gelijk zijn aan dit minimumbedrag. Ingevolge artikel 4:25 bedraagt het minimumbedrag van het garantiefonds voor levensverzekeraars USD 223.000 en voor schadeverzekeraars USD 167.000. Deze bedragen komen overeen met de voorheen geldende minimumbedragen (zie artikel 2 van het Besluit financiële eisen verzekeringsovernamebedrijf BES) en zijn gelijk aan de bedragen die gelden in Curaçao en Sint Maarten. Voor natura-uitvaartverzekeraars is een bedrag vastgesteld dat rekening houdt met de aard van het natura-uitvaartverzekeringsovernamebedrijf en de relatief geringe waarde van de verzekerde prestaties.

Artikel 4:26 bepaalt hoe de vereiste solvabiliteitsmarge van een verzekeraar wordt berekend. De daarvoor gehanteerde grondslagen en percentages – voor levensverzekeraars vier procent van de technische voorzieningen, zonder rekening te houden met herverzekering, en voor schadeverzekeraars vijftien procent van de geboekte bruto premies – zijn ontleend aan artikel 36, eerste en tweede lid, van de Wet toezicht verzekeringsovernamebedrijf BES (Wtv BES). Daarmee wordt ook op dit punt in de openbare lichamen dezelfde systematiek toegepast als in Curaçao en Sint Maarten.

Voor natura-uitvaartverzekeraars is de systematiek, in navolging van de Nederlandse Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringsbedrijf, gelijk aan die voor levensverzekeraars.

De aanwezige solvabiliteitsmarge van een verzekeraar bestaat uit de in artikel 4:27 genoemde vermogensbestanddelen. DNB kan toestaan dat andere dan de in de onderdelen a tot en met e genoemde posten worden meegeteld. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de suppletiebijdragen die onderlinge schadeverzekeraars van hun leden kunnen eisen of aan eventuele meerwaarden op grond van winstverwachtingen van levensverzekeraars. Ook kan DNB voorwaarden stellen waaronder bepaalde categorieën vermogensbestanddelen mogen worden meegerekend bij het bepalen van de solvabiliteitsmarge. Deze voorwaarden kunnen bijvoorbeeld inhouden dat ledenrekeningen een achtergesteld karakter moeten hebben of dat achtergestelde leningen slechts tot een zeker maximum kunnen dienen ter dekking van de solvabiliteitsmarge. Daarbij kan DNB eventueel voorschrijven dat de vermogensbestanddelen die het minimumbedrag van het garantiefonds vormen aan verhoogde kwaliteitseisen moeten voldoen.

§ 4. Liquiditeit

Artikel 4:28 (liquiditeit beleggingsinstellingen)

Artikel 4:28 ziet op de liquiditeitsverplichtingen voor een bepaald type beleggingsinstellingen, te weten beleggingsinstellingen waarvan de rechten van deelneming op verzoek van de deelnemers ten laste van de activa direct of indirect worden ingekocht of terugbetaald. Opdat een beleggingsinstelling in die gevallen over de middelen beschikt om aan zijn terugbetalingsverplichtingen te voldoen, is in het eerste lid het vereiste opgenomen dat de beleggingsinstelling altijd voldoende liquiditeit dient aan te houden. Ingevolge het derde lid dient de liquiditeit ten minste gelijk te zijn aan tien procent van het beheerde vermogen. De aanwezige liquiditeit wordt berekend overeenkomstig door DNB te stellen regels.

Artikel 4:29 (liquiditeit kredietinstellingen)

Een kredietinstelling dient te allen tijde aan haar direct opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen en over voldoende liquide middelen te beschikken om het verschil tussen uitgaande en inkomende kasstromen op te kunnen vangen. Artikel 4:29 schrijft daarom voor dat de aanwezige liquiditeit van een kredietinstelling ten minste gelijk moet zijn aan de vereiste liquiditeit. De vereiste liquiditeit geeft het bedrag weer dat in de beschouwde (maand)periode tot een betalingsverplichting, en dus een afvloeiing van liquiditeit, kan leiden. Daarbij dient de kredietinstelling in de eerste plaats rekening te houden met de vervalkalender van inkomende en uitgaande kasstromen. Naast de in de vervalkalender opgenomen kalenderposten kunnen ook andere verplichtingen leiden tot afvloeiing van liquiditeit en daarmee beslag leggen op aanwezige liquiditeit. Gedacht kan dan worden aan bijvoorbeeld (opvraging van) toevertrouwde middelen en derivatenposities. De vereiste liquiditeit wordt bepaald met behulp van door DNB aan de onderscheiden posten toe te kennen wegingspercentages.

De aanwezige liquiditeit wordt gevormd door de gewogen voorraadposten en de gewogen kasinstroom van de kalenderposten gedurende de maandperiode, alsmede de officiële standby faciliteiten. DNB werkt een overzicht van de toepasselijke posten en wegingspercentages nader uit in een toezichthouderregel.

§ 5. Technische voorzieningen

Artikelen 4:30 tot en met 4:37 (berekening technische voorzieningen)

De mate waarin een verzekeraar in staat is aan zijn verplichtingen te voldoen is in de eerste plaats afhankelijk van de toereikendheid van zijn technische voorzieningen. Het is dan ook van belang dat de verzekeraar voor alle verplichtingen uit verzekeringsovereenkomsten voorzieningen heeft gevormd, en dat die voorzieningen op voorzichtige en actuarieel verantwoorde wijze zijn berekend. De artikelen 4:30 tot en met 4:37 bevatten een aantal regels met betrekking tot de berekening en de waardering van de technische voorzieningen.

De artikelen 4:30 en 4:31 zijn ontleend aan Boek 2 van het (Nederlandse) Burgerlijk Wetboek (BW, artikelen 435 en 444). Het BW BES bevat, anders dan het Nederlandse BW, geen specifieke bepalingen voor de jaarrekening van verzekeringsmaatschappijen. Niettemin bestaan tussen beide wetten zodanige overeenkomsten, qua inhoud en gehanteerde begrippen, dat er goede gronden zijn om in de onderhavige paragraaf aansluiting te zoeken bij het Nederlandse BW, op dezelfde manier als dat is gedaan in de Nederlandse Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 (Wtv 1993), die model heeft gestaan voor de Wtv BES.

Een verzekeraar dient, al naar gelang hij het schadeverzekeringsbedrijf, het levensverzekeringsbedrijf dan wel het natura-uitvaartverzekeringsbedrijf uitoefent, en mede afhankelijk van de uitgeoefende branches, de in artikel 4:30 genoemde voorzieningen te vormen. De berekening dient te geschieden op basis van voor het verzekeringsbedrijf aanvaarde – veelal in internationale gremia overeengekomen – grondslagen, met inachtneming van de eventueel door DNB ter zake gestelde regels (artikel 4:31). Laatstgenoemde regels kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de toe te passen rekenrente of sterftetabellen.

Uitgangspunt is dat de technische voorzieningen zodanig worden gewaardeerd dat de verzekeraar te allen tijde aan haar in redelijkheid te verwachten verplichtingen kan voldoen (artikel 4:31, eerste lid). De technische voorzieningen dienen in beginsel post voor post en op voorzichtige wijze te worden berekend (artikel 4:32). Het ligt echter in de rede dat in de praktijk veelal gebruik wordt gemaakt van statistische methoden, zeker als het gaat om gestandaardiseerde (consumenten)producten. Daar is geen bezwaar tegen, mits de gebruikte methoden tot verantwoorde en voorzichtige berekeningen leiden.

De artikelen 4:33 tot en met 4:37 bevatten nadere voorschriften met betrekking tot de in artikel 4:30 onderscheiden soorten technische voorzieningen. Genoemde artikelen zijn overgenomen uit het Besluit technische voorzieningen verzekeringsbedrijf 1994 (Btv 1994). Dit uitvoeringsbesluit van de Wtv 1993 volgt, zoals hierboven toegelicht, de in het BW voorgeschreven indeling van de technische

voorzieningen en geeft een nadere invulling aan de afzonderlijke voorzieningen. Aan de genoemde artikelen ligt hetzelfde uitgangspunt ten grondslag dat ook geldt voor de waardering van de technische voorzieningen als geheel, namelijk ervoor zorg dragen dat de verschillende voorzieningen op prudente wijze rekening houden met alle relevante omstandigheden en toereikend zijn om aan de desbetreffende verplichtingen te kunnen voldoen. Op deze plaats wordt afgezien van een meer gedetailleerde toelichting op de artikelen 4:33 tot en met 4:37 en de daarbij in acht te nemen actuariële principes. Verwezen zij naar de toelichting bij het Btv 1994 (Stb. 1994, 448).

Artikelen 4:38 tot en met 4:43 (waarden ter dekking van de technische voorzieningen)

Ingevolge artikel 3:19, eerste lid, tweede volzin, van de wet moeten de technische voorzieningen volledig door waarden zijn gedekt. In lijn daarmee schrijft artikel 4:38 voor dat deze waarden als zodanig worden geadministreerd, zodat zij geoormerkt zijn als activa ter dekking van de technische voorzieningen. Dit is met name van belang indien de verzekeraar in financiële problemen zou raken. De hier bedoelde waarden dienen in geval van noodregeling of faillissement uitsluitend ter voldoening van vorderingen ten laste van de verzekeraar uit hoofde van de verzekeringsovereenkomsten die hij vanuit een vestiging in de openbare lichamen heeft afgesloten (vergelijk artikel 8:25 van de wet).

DNB kan bezwaar maken tegen de aard en de waardering van de door de verzekeraar opgevoerde activa. De verzekeraar zal in dat geval aan dit bezwaar tegemoet moeten komen door andere waarden te oormerken als dekking voor de technische voorzieningen, dan wel door de waardering aan te passen zoals door DNB verlangd.

Artikel 4:39, eerste lid, bepaalt dat de waarden ter dekking van de technische voorzieningen in beginsel in dezelfde valuta moeten luiden als de verzekeringsverplichtingen. Dit zogeheten congruentievereiste dient om te voorkomen dat de waarden ten gevolge van veranderende wisselkoersen op zeker moment niet meer toereikend zijn om aan de verzekeringsverplichtingen te voldoen. Ingevolge artikel 4:39, tweede lid, moeten de waarden ter dekking van de technische voorzieningen aanwezig zijn in het gebied van de voormalige Nederlandse Antillen. Deze bepaling dient ertoe zeker te stellen dat de waarden, wanneer de nood aan de man mocht komen, ook feitelijk beschikbaar zijn en te gelde gemaakt kunnen worden ter voldoening van de verzekeringsverlichtingen waarvoor ze worden aangehouden. Dat laatste is ten aanzien van in het buitenland (in dit geval buiten de voormalige Nederlandse Antillen) gelokaliseerde waarden mogelijk niet of minder goed gewaarborgd, met name wanneer de verzekeraar in financiële problemen verkeert en anderen in het desbetreffende (buiten)land aanspraak maken op de desbetreffende activa.

Artikel 4:40 formuleert enkele beginselen waaraan het beleggingsbeleid van een verzekeraar, voor zover dat betrekking heeft op de waarden ter dekking van de technische voorzieningen, moet voldoen. In de eerste plaats dient er een goede afstemming te zijn tussen de aard en de waardering van de beleggingen en die van de aangegane verzekeringsverplichtingen. Daarbij moet met name worden gedacht aan de veiligheid van de beleggingen, de looptijd en het te behalen rendement. Voorts dient sprake te zijn van een adequate diversificatie en spreiding, om een te grote

afhankelijkheid van een bepaalde categorie van activa, een specifieke beleggingssector of een specifieke belegging te voorkomen. Tot slot moeten de beleggingen voorzichtig worden gewaardeerd en dienen beleggingen met een hoog risico tot een voorzichtig niveau te worden beperkt. Een enigszins afwijkende situatie doet zich voor bij beleggingsverzekeringen, dat wil zeggen (levens)verzekeringen waarbij de verzekerde uitkering is gekoppeld aan de waarde van (bijvoorbeeld) een deelneming in een beleggingsinstelling of aan een andere referentiewaarde. Kenmerkend voor deze verzekeringen is dat het beleggingsrisico bij de verzekeringnemer of de begunstigde ligt. De verzekeraar loopt geen beleggingsrisico, mits hij tegenover de met deze verzekeringen samenhangende verplichtingen de desbetreffende deelnemingsrechten aanhoudt dan wel beleggingen die aansluiten bij de genoemde referentiewaarde (artikel 4:41). Dit wijkt af van de door artikel 4:40 voorgeschreven spreiding en diversificatie, reden waarom dat artikel niet van toepassing is in het geval van beleggingsverzekeringen.

De technische voorzieningen worden berekend op brutobasis, dus zonder rekening te houden met herverzekering. Als bepaalde risico's zijn herverzekerd, heeft de verzekeraar in geval van schade een vordering op de herverzekeraar. Ingevolge artikel 4:42 kunnen deze vorderingen dienen als dekking van de technische voorzieningen, mits naar het oordeel van DNB voldoende aannemelijk is dat de vorderingen ook daadwerkelijk geïnd kunnen worden. Dit geldt zowel voor bestaande vorderingen als voor vorderingen met betrekking tot reeds bekende maar nog niet afgewikkelde schaden. De lokalisatie-eis van artikel 4:39, tweede lid, is niet van toepassing op door DNB geaccepteerde vorderingen op herverzekeraars.

De materie van deze afdeling is van zodanige aard dat deze slechts tot op zekere hoogte in het onderhavige besluit kan worden geregeld. Op verschillende onderdelen kan behoefte ontstaan aan nadere regels van de bevoegde toezichtautoriteit, in casu DNB. Artikel 4:43 verschaft DNB de mogelijkheid zulke regels vast te stellen.

§ 6. Vermogensscheiding

Artikel 4:44 (bemiddelaar in effecten en vermogensbeheerder)

Artikel 3:23, eerste lid, van de wet bepaalt dat bemiddelaars in effecten en vermogensbeheerders die effecten of gelden van consumenten en cliënten onder zich houden, adequate maatregelen moeten treffen ter bescherming van de rechten van die consumenten en cliënten op de effecten en gelden. Deze maatregelen moeten onder andere voorkomen dat effecten of gelden die toebehoren aan cliënten bij een faillissement van de bemiddelaar in effecten of vermogensbeheerder in de boedel vallen. Ook moet goed geregeld zijn dat de bemiddelaar of vermogensbeheerder die effecten of gelden niet voor eigen rekening gebruikt, behalve wanneer de cliënt daar uitdrukkelijk mee heeft ingestemd. In het laatste geval moet er een duidelijke procedure bestaan ter verkrijging van de benodigde instemming van de cliënt.

Artikel 4:44 biedt een grondslag voor het stellen van nadere regels met betrekking tot de hier genoemde onderwerpen door de AFM.

Artikel 4:45 (elektronischgeldinstelling)

Artikel 3:23, derde lid, van de wet bepaalt dat elektronischgeldinstellingen adequate maatregelen dienen te treffen om de in ruil voor elektronisch geld ontvangen middelen veilig te stellen. Deze geldmiddelen moeten gescheiden worden gehouden van de geldmiddelen die de elektronischgeldinstelling voor het verrichten van andere bedrijfsactiviteiten gebruikt. Op grond van artikel 4:45 kan DNB ter zake nadere regels stellen.

§ 7. Beroepsaansprakelijkheidsverzekering tussenpersonen

Artikel 4:47 (beroepsaansprakelijkheidsverzekering)

Op grond van artikel 3:24 van de wet dient een adviseur, een bemiddelaar, niet zijnde een bemiddelaar in effecten, of een (onder)gevolmachtigde agent een beroepsaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten. Ingevolge artikel 4:47, eerste lid, moet de verzekering dekking bieden voor de aansprakelijkheid van de betrokken persoon wegens fouten, verzuimen of nalatigheden begaan in de uitoefening van zijn/haar beroep. Op grond van het tweede lid dient de beroepsaansprakelijkheidsverzekering te zijn gesloten bij een verzekeraar die bevoegd is in de openbare lichamen het verzekeringsbedrijf uit te oefenen en daartoe over een vergunning beschikt of de vereiste kennisgeving heeft gedaan. De AFM stelt nadere regels ten aanzien van de hoogte van het verzekerd bedrag.

§ 8. Geconsolideerd toezicht op kredietinstellingen

Artikelen 4:48 en 4:49 (rapportages en solvabiliteit)

Een kredietinstelling die onderdeel uitmaakt van een groep waarvan andere kredietinstellingen of financiële instellingen deel uitmaken staat onder toezicht op basis van haar geconsolideerde financiële positie. Dit betekent dat de geconsolideerde financiële positie van een kredietinstelling aan de toezichtvereisten moet voldoen. Deze vereisten zien in het bijzonder op de solvabiliteit en liquiditeit, en op de beperkingen die aan grote posities worden gesteld.

Om te voorkomen dat de door andere groepsleden gelopen risico's een (nadelige) invloed op de betrokken kredietinstelling hebben, is het noodzakelijk de geconsolideerde financiële positie van de overige groepsleden bij het toezicht op de kredietinstelling te betrekken. De ingevolge artikel 3:45, vierde lid, van de wet voorgeschreven rapportage met betrekking tot significante intragroepsovereenkomsten en -posities biedt inzicht in de financiële relaties van de kredietinstelling binnen de groep. Op grond van artikel 4:48, eerste lid, wordt deze rapportage eenmaal per jaar bij DNB ingediend. Conform het tweede lid, is van significante overeenkomsten en -posities sprake als deze in verhouding tot de vereiste solvabiliteit van de kredietinstelling een door DNB te bepalen drempel te boven gaan. Aan de hand van deze rapportages kan DNB nagaan of de intragroepsverhoudingen in overeenstemming zijn met de beginselen van voorzichtig financieel beleid en geen onverantwoorde risico's voor de betrokken kredietinstellingen meebrengen.

Artikel 4:49 schrijft voor dat de kredietinstelling haar solvabiliteit berekent op grond van de geconsolideerde financiële positie, zodat rekening wordt gehouden met de financiële relaties binnen de groep. De artikelen 3:16 en 3:17 van de wet inzake minimum eigen vermogen en solvabiliteit zijn onverminderd van toepassing. Dat betekent dat de kredietinstelling behalve aan de eisen op geconsolideerde basis ook altijd aan de solvabiliteits- en liquiditeitseisen op solobasis moet voldoen. DNB kan conform artikel 4:49, tweede lid, nadere regels stellen ten aanzien van de berekening van de geconsolideerde financiële positie.

§ 9. Aanvullend toezicht op verzekeraars in een groep

Artikelen 4:50 en 4:51 (aanvullend toezicht op verzekeraars in een groep)

Artikel 3:46 van de wet voorziet in aanvullend toezicht op verzekeraars met zetel in de openbare lichamen die deel uitmaken van een groep. Dit is met name van belang als de verzekeraar financiële banden heeft met andere verzekeraars of met kredietinstellingen binnen de groep, maar ook relaties met andere groepsmaatschappijen kunnen van invloed zijn op de solvabiliteit en de financiële stabiliteit van de verzekeraar. Met het oog daarop dient DNB ten minste eenmaal per jaar te worden geïnformeerd over significante intragroepsovereenkomsten en -posities (artikel 4:50). Van significante overeenkomsten en posities is sprake als deze in verhouding tot de vereiste solvabiliteit van de verzekeraar een door DNB te bepalen drempel te boven gaan. Aan de hand van deze rapportages kan DNB nagaan of de intragroepsverhoudingen in overeenstemming zijn met de beginselen van voorzichtig financieel beleid en geen onverantwoorde risico's voor de betrokken verzekeraar meebrengen.

Aanvullend toezicht op verzekeraars heeft tevens ten doel te voorkomen dat eigen vermogen meer dan eenmaal wordt gebruikt ter dekking van de solvabiliteitseisen van de financiële ondernemingen binnen de groep. Bij het berekenen van de solvabiliteit van een verzekeraar die deelnemingen heeft in andere verzekeraars, moet rekening wordt gehouden met het feit dat een deel van de waarde van die deelnemingen bestemd is om te voldoen aan de solvabiliteitseisen van die andere verzekeraars en dus niet beschikbaar is voor de solvabiliteit van de deelnemende verzekeraar. Artikel 4:51, eerste lid, schrijft voor dat de solvabiliteit in dat geval op geconsolideerde basis wordt berekend. DNB kan ter zake eventueel nadere regels stellen (artikel 4:51, derde lid).

Een vergelijkbare situatie doet zich voor wanneer de verzekeraar deelnemingen heeft in een kredietinstelling, elektronischgeldinstelling of vermogensbeheerder. Ook dan zou het (volledig) meetellen van de deelneming een vertekend beeld geven van de solvabiliteit van de verzekeraar. Consolidatie is evenwel, gegeven de ongelijksoortige activiteiten van de verzekeraar en de financiële onderneming waarin hij deelneemt, in dit geval minder aangewezen. Om die reden bepaalt artikel 4:51, tweede lid, dat de waarde van de deelneming in mindering wordt gebracht op de aanwezige solvabiliteit van de verzekeraar, opdat ook in deze situatie dubbelrekening van eigen vermogen wordt tegengegaan.

Het derde lid van artikel 4:51 geeft DNB de mogelijkheid tot het stellen van nadere regels. Zij kan, in navolging van de Wft, andere methoden toestaan om de aangepaste solvabiliteit te berekenen,

zolang de toegepaste methode uit prudentieel oogpunt als adequaat kan worden aangemerkt. Het aftrekken van de waarde van de deelneming op grond van het tweede lid houdt bijvoorbeeld geen rekening met de eventueel bij de betrokken financiële onderneming aanwezige oversolvabiliteit, in welk geval met een geringere aftrek kan worden volstaan.

HOOFDSTUK 5. BOEKHOUDING EN RAPPORTAGE

§ 1. Boekhouding en jaarrekening

Artikel 5:1 (afzonderlijke boekhouding buitenlandse financiële ondernemingen)

Artikel 5:1 schrijft voor dat financiële ondernemingen met zetel in het buitenland met betrekking tot hun activiteiten in de openbare lichamen een afzonderlijke boekhouding dienen te voeren. Deze afzonderlijke boekhouding dient relevante gegevens te bevatten waaruit blijkt welke activiteiten de onderneming verricht en op welke schaal dat gebeurt. Dit stelt de toezichtautoriteit in de gelegenheid inzage te verkrijgen in de complexiteit en praktijk van een buitenlandse financiële onderneming. De afzonderlijke boekhouding dient te allen tijde onmiddellijk ter beschikking te staan van de toezichtautoriteit indien deze daarom verzoekt. Stukken die de toezichtautoriteit wil inzien behoeven in beginsel niet fysiek te worden aangeleverd, maar kunnen ook digitaal worden aangeleverd, mits de betrouwbaarheid van de boekhouding afdoende is gewaarborgd.

Artikel 5:2 tot en met 5:4 (jaarrekeningen)

De artikelen 5:2 tot en met 5:4 bevatten nadere regels als bedoeld in artikel 3:35, derde lid, van de wet, aangaande de jaarstukken van een financiële onderneming. De jaarstukken omvatten de jaarrekening, het jaarverslag, de accountantsverklaring en de overige gegevens als bedoeld in artikel 5:2, vierde lid. Een financiële onderneming dient haar jaarstukken, die zowel voor het prudentieel toezicht als het gedragstoezicht relevant zijn, in bij de vergunningverlenende toezichtautoriteit. Deze zorgt er vervolgens desgewenst voor dat de informatie ook in het bezit van de andere toezichtautoriteit komt. Op deze wijze wordt een dubbele rapportagelast voorkomen.

De ingevolge artikel 5:2, tweede lid, voorgeschreven termijnen voor de indiening van de jaarstukken - vier maanden voor beleggingsinstellingen en zes maanden voor andere categorieën financiële ondernemingen - komen overeen met de in Curaçao en Sint Maarten geldende termijnen.

De jaarrekening en het jaarverslag dienen wat betreft inhoud en vorm te voldoen aan de eisen van een jaarrekening ingevolge artikel 120, derde en vijfde lid, van Boek 2 van het BW BES. Dat betekent dat de jaarrekening dient te worden opgesteld volgens de door de International Accounting Standards Board (IASB) vastgestelde normen en dient te voorzien in een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede , omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de financiële onderneming. De financiële onderneming is gerechtigd om de jaarrekening op te stellen volgens andere internationaal aanvaarde normen, mits

uit de toelichting bij de jaarrekening blijkt welke gegronde redenen daartoe aanleiding hebben gegeven en volgens welke normen de jaarrekening is opgesteld.

Het jaarverslag dient een getrouw beeld te geven van de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar van de financiële onderneming en, indien van toepassing, van de dochtermaatschappijen waarvan de financiële gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen. Het jaarverslag bevat mede inlichtingen omtrent gebeurtenissen van bijzondere betekenis, die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden, terwijl voorts mededelingen worden gedaan over de verwachte gang van zaken. Het jaarverslag mag niet in strijd zijn met de jaarrekening.

Overeenkomstig artikel 5:2, vijfde lid, dient de jaarrekening van een financiële onderneming als bedoeld in artikel 3:35, derde lid van de wet, te zijn goedgekeurd door een registeraccountant. Ingeval de financiële onderneming niet voldoet aan de criteria van een grote naamloze vennootschap in artikel 119 van het BW BES, kan de toezichtautoriteit toestaan dat een ander deskundige de jaarrekening controleert. Voor een kleine bemiddelaar zou dit bijvoorbeeld een sectorcontroleur kunnen zijn.

Conform artikel 5:3, eerste lid, rust de verplichting om jaarstukken in te dienen eveneens op de beheerder en bewaarder van een beleggingsinstelling. Indiening moet binnen vier maanden bij de AFM geschieden. De AFM kan nadere regels stellen ten aanzien van de inhoud van de jaarrekening. In ieder geval stelt de AFM nadere regels ten aanzien van de verlies- en winstrekening, die onder andere een sluitend overzicht dient te geven van het verloop van de beleggingen gedurende het boekjaar, onderscheiden naar soort, van de kosten die de beheerder of bewaarder ten behoeve van de beleggingsinstelling zal maken, hoe deze kosten berekend zullen worden en de wijze waarop deze kosten ten laste zullen komen van het resultaat.

Artikel 5:4, eerste lid, bepaalt dat de jaarrekening van een kredietinstelling met zetel in het buitenland die door middel van een bijkantoor in de openbare lichamen actief is, een opgave moet bevatten van de omvang van de bij het bijkantoor aangehouden betaalrekeningen, spaartegoeden en deposito's per ultimo van het afgesloten boekjaar. Artikel 5:4, tweede lid, bevat een soortgelijke bepaling voor een verzekeraar met zetel in het buitenland. In dat geval moet de jaarrekening een opgave bevatten van de omvang van de via het bijkantoor ontvangen bruto premies over het afgelopen boekjaar. Deze bepalingen dienen om te kunnen verifiëren of het desbetreffende bijkantoor nog steeds kan worden aangemerkt als een klein bijkantoor conform de daarvoor geldende criteria van artikel 2:17, eerste lid, onderdeel a, respectievelijk tweede lid, onderdeel a.

§ 2. Staten

Artikelen 5:5 en 5:6 (staten kredietinstelling en verzekeraar)

Kredietinstellingen en verzekeraars zijn op grond van artikel 3:36 van de wet gehouden om, in aanvulling op de jaarstukken, periodieke staten in te dienen ten behoeve van het prudentieel toezicht door DNB. Voor andere categorieën financiële ondernemingen wordt afdoende geacht dat zij jaarstukken indienen waaruit hun solvabiliteit en liquiditeit blijkt.

Kredietinstellingen dienen maandelijkse rapportages met betrekking tot hun solvabiliteit en liquiditeit en andere financiële gegevens die uit prudentieel oogpunt relevant zijn. Ook verzekeraars dienen periodiek staten in ten behoeve van het prudentieel toezicht. Per type verzekeraar is vastgesteld welke staten dienen te worden ingeleverd.

De kredietinstellingen en verzekeraars in de openbare lichamen werkten voorheen, en zullen blijven werken met de staten die ook door hun branchegenoten in Curaçao en Sint Maarten worden gebruikt. De frequentie van indiening van de staten en de te overleggen financiële gegevens zijn hetzelfde. De huidige staten voor kredietinstellingen worden aangepast met het oog op de introductie van Bazel II. Naar verwachting zullen de nieuwe staten met ingang van 2013 de oude gaan vervangen. Tot die tijd blijven de bestaande staten in gebruik.

HOOFDSTUK 6. BEPALINGEN BETREFFENDE SPECIFIEKE CATEGORIEËN FINANCIËLE ONDERNEMINGEN

§ 1. Beleggingsinstellingen

Artikel 6:1 (overeenkomst inzake beheer en bewaring)

Het artikel is gebaseerd op artikel 4:4, eerste lid, van de wet en bepaalt hetgeen in ieder geval moet worden opgenomen in de overeenkomst die tussen een beleggingsinstelling en haar bewaarder gesloten wordt. Dit heeft met name betrekking op de taken en verantwoordelijkheden van de bewaarder. Opgemerkt zij dat het begrip bewaring niet als fysieke bewaring behoeft te worden opgevat. Ook is bewaring door een derde onder verantwoordelijkheid van de bewaarder toegelaten. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedoeld op het gebruik van een depotbank door de bewaarder.

De onderdelen zijn ontleend aan overeenkomstige voorschriften uit de Regeling financiële markten BES 2010 (Rfm BES 2010)⁵. Aanpassingen zijn enkel redactioneel van aard.

Artikel 6:2 (minimum eigen vermogen beheerder en bewaarder)

Op grond van artikel 4:5, eerste lid, van de wet dienen de beheerder van een beleggingsfonds en de bewaarder van een beleggingsinstelling te beschikken over een minimumbedrag aan eigen vermogen. Artikel 6:2 stelt deze bedragen vast op USD 279.000 voor een beheerder en op USD 139.000 voor een bewaarder. Voorts dient de bewaarder voldoende zekerheid te stellen met het oog op mogelijke aansprakelijkheidsstellingen. Hierbij wordt in de eerste plaats gedacht aan een verzekeringsovereenkomst, maar ook interne voorzieningen kunnen, eventueel in combinatie met een polis, aanvullende zekerheid bieden.

⁵ Zie de bij die regeling behorende bijlage 4, artikel 5.

De genoemde voorschriften golden voorheen op grond van de Rfm BES 2010⁶ en komen overeen met soortgelijke regels van de CBCS (zie de *Voorschriften toezicht op beleggingsinstellingen en administrateurs* van de CBCS).

Artikel 6:3 (prospectus beleggingsinstelling)

Het prospectus dat een beleggingsinstelling beschikbaar dient te hebben ingevolge artikel 4:10, eerste lid, van de wet, dient in ieder geval de gegevens te bevatten die worden bepaald bij ministeriële regeling. Hierbij zal in eerste instantie zoveel mogelijk aangesloten worden bij de Rfm BES 2010⁷.

De toezichtautoriteit verricht geen voorafgaande toetsing van de inhoud van een prospectus van een beleggingsinstelling. Hij kan dan ook niet voor de inhoud van het prospectus verantwoordelijk worden gesteld. Het is de beleggingsinstelling zelf, respectievelijk de beheerder als het om een beleggingsfonds gaat, die verantwoordelijk is voor de inhoud van het prospectus en die daar op kan worden aangesproken. Het prospectus moet wel voor de vergunningverlening aan de toezichtautoriteit worden overgelegd. De overlegging dient ertoe om de toezichtautoriteit in staat te stellen de beschikbaarheid van een prospectus te constateren alsmede om te kunnen nagaan of de vereiste gegevens zijn opgenomen.

De gegevens van het prospectus hoeven niet in één document te zijn opgenomen voor zover dit geen afbreuk doet aan de vereisten uit artikel 5:3 van de wet en artikel 7:2 van dit besluit. Supplementen zijn met name geschikt ingeval van actuele gegevens zoals het laatst verschenen jaarverslag.

Het tweede lid bepaalt dat de Autoriteit Financiële Markten kan verlangen dat het prospectus in door haar te bepalen talen beschikbaar moet worden gesteld, indien dat, gelet op de voorgenomen verspreiding van het prospectus, naar haar oordeel noodzakelijk is voor een adequate informatievervalsing aan het publiek. Dit is met name relevant gelet op de meertaligheid in de openbare lichamen.

Ingevolge het derde lid moet een prospectus beschikbaar zijn uiterlijk vanaf de dag dat een beleggingsinstelling buiten een besloten kring gelden aantrekt dan wel, indien de instelling met een schriftelijke vooraankondiging werkt, bekend maakt dat zij buiten een besloten kring gelden zal aantrekken.

Artikel 6:4 (voorwaarden beleggingsinstelling en overige informatie)

Het eerste lid is nieuw ten opzichte van de voorheen bestaande regeling en bepaalt, op grond van artikel 4:10, derde lid, van de wet, welke gegevens naast het prospectus ten behoeve van de (potentiële) deelnemers algemeen beschikbaar moeten worden gesteld. Het gaat dan niet alleen om de in dit artikel genoemde gegevens, maar ook om de gegevens die volgen uit artikel 7:5 van dit

⁶ Zie de bij die regeling behorende bijlage 4, artikel 3.

⁷ Zie de bij die regeling behorende bijlage 4, artikel 8, tweede lid.

besluit en artikel 5:4 van de wet. Het verdient aanbeveling om deze gegevens in één document op te nemen, zodat de (potentiële) belegger de relevante gegevens niet zelf bij elkaar hoeft te sprokkelen. Omdat de gegevens op hetzelfde moment beschikbaar moeten worden gesteld als het prospectus, dient dit voorafgaand aan het aanbieden van de rechten van deelneming te geschieden.

Omdat beleggingsinstellingen die rechten van deelnemingen aanbieden in de openbare lichamen deze deelnemingsrechten waarschijnlijk eveneens aanbieden in Curaçao en/of Sint Maarten, zal de inhoud van het prospectus zoveel mogelijk gelijk zijn aan de vereisten in deze laatste landen. De mededelingen op grond van het eerste lid zijn evenwel evenzeer relevant voor een adequate beoordeling van de beleggingsinstelling. Onderdeel a waarschuwt potentiële deelnemers voor het risico dat zij wellicht minder terug krijgen dan zij hebben ingelegd. Onderdeel b is alleen relevant indien de beleggingsinstelling belegt met namens of voor rekening en risico van de deelnemers geleend geld. Geleend geld impliceert een verhoogd risico. Van belang is dat de deelnemers inzicht hebben in dat risico en, voor zover van toepassing, zich bewust zijn van de verplichting om een eventueel tekort van de instelling aan te zuiveren ingeval de beleggingen die met geleend geld zijn aangekocht in waarde dalen. Onderdeel c geeft de deelnemers inzicht in de rendementen van de beleggingsinstellingen tot dusver. Hoewel dit geen garantie geeft voor de toekomstige rendementen, geeft het een beeld van de beleggingsinstelling tot op dat moment. Onderdeel d gaat in op de gevolgen van opheffing en vereffening van de beleggingsinstelling, aangezien dit in de regel ingrijpende financiële gevolgen voor de deelnemers heeft.

Het tweede lid stelt dat de voorwaarden, die moeten voldoen aan bijlage 2, eveneens algemeen verkrijgbaar dienen te worden gesteld voorafgaand aan het aanbieden van rechten van deelneming. Het zal niet steeds voldoende zijn om de inhoud van bijlage 2 letterlijk over te nemen: deze voorwaarden zijn immers bedoeld als een kader waarbinnen aan de doelstellingen ingevolge de wet moet worden voldaan. In de voorwaarden zijn bepalingen opgenomen die voor alle beleggingsinstellingen gelden. Met deze bepalingen wordt duidelijkheid verschaft over onder andere de waarde van deelnemingsrechten, de wijze waarop de activa gewaardeerd wordt, de beleggingsactiviteiten, de vergoedingen en de gevolgen van wijzigingen in de voorwaarden.]

§ 2. Kredietinstellingen

Artikel 6:5 (vvgb-plichtige handelingen kredietinstellingen)

Op grond van artikel 4:23 van de wet dient een kredietinstelling, alvorens bepaalde handelingen te mogen verrichten, daarvoor een verklaring van geen bezwaar van DNB te hebben verkregen. Tot deze handelingen behoren: het houden, verwerven of vergroten van een significante deelneming in een andere onderneming (artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b), en het geheel of voor een belangrijk deel overnemen van de activa en passiva van een andere onderneming of instelling (artikel 4:23, eerste lid, onderdeel c). Het onderhavige artikel bevat nadere regels met betrekking tot deze onderdelen.

Het eerste lid geeft invulling aan het begrip significante deelneming. Van een significante deelneming in een andere financiële onderneming is sprake als die andere financiële onderneming een

balanstotaal heeft dat groter is dan één procent van het geconsolideerde balanstotaal van de kredietinstelling. Gaat het om een gekwalificeerde deelneming in een onderneming die geen financiële onderneming is, dan moet worden gekeken naar het bedrag van de deelneming of, wanneer de kredietinstelling al een deelneming in de onderneming heeft, het bedrag van het totale belang dat de kredietinstelling na de vergroting ervan zal bezitten. In dat geval wordt een grens gehanteerd van één procent van het geconsolideerde eigen vermogen van de kredietinstelling.

Het tweede lid heeft betrekking op het , al dan niet middellijk, geheel of gedeeltelijk overnemen van de activa en passiva van een andere onderneming of instelling. Een kredietinstelling die daartoe wil overgaan heeft een verklaring van geen bezwaar nodig als de over te nemen activa of de over te nemen passiva meer bedragen dan één procent van het geconsolideerde balanstotaal van de kredietinstelling.

De in dit artikel gebruikte éénprocentdrempels zijn ontleend aan de Wft (artikel 3:96).

§ 3. Verzekeraars

Artikel 6:6 (bijkomende risico's)

Een schadeverzekeraar mag het schadeverzekeringsbedrijf alleen uitoefenen in de branche of branches waarvoor hij een vergunning heeft, behalve voor zover sprake is van zogeheten bijkomende risico's (zie de artikelen 4:26, derde lid, en 4:28, tweede lid, van de wet). Artikel 6:6 geeft een omschrijving van zulke bijkomende risico's. De tekst van dit artikel komt overeen met artikel 10 van Wtv BES. Zie ook artikel 41 van het Besluit prudentiële regels Wft.

Artikelen 6:7 en 6:8 (nadere regels voor specifieke verzekeringsbranches)

Artikel 4:33 van de wet biedt de mogelijkheid nadere regels te stellen met betrekking tot specifieke verzekeringsbranches of de in verzekeringsovereenkomsten op te nemen voorwaarden. Artikel 6:7 bevat ter uitwerking daarvan enkele nadere regels voor rechtsbijstandverzekeraars. Artikel 6:8 stelt een aanvullende eis aan verzekeraars die wettelijke aansprakelijkheidsverzekeringen voor motorrijtuigen aanbieden.

Een rechtsbijstandverzekeraar biedt verzekeringen aan die dekking bieden voor de kosten van rechtsbijstand (artikel 6:7, tweede lid). De belangenconflicten die daarbij kunnen optreden maken het wenselijk regels vast te stellen ter voorkoming daarvan.

Belangenconflicten kunnen met name ontstaan indien een verzekeraar meer dan één branche uitoefent of binnen dezelfde branche meerdere soorten verzekeringen aanbiedt, bijvoorbeeld indien hij de schadeveroorzakende partij heeft verzekerd tegen civiele aansprakelijkheid en het slachtoffer voor rechtsbijstand. In een dergelijk geval kan de verzekeraar in de verleiding komen zijn kosten tweeledig te beperken. Door zich niet adequaat in te spannen voor de verhaalsactie van het slachtoffer kan hij de kosten van rechtsbijstand beperken en tegelijkertijd de kans verkleinen dat de claim tegen de schadeveroorzaker wordt toegewezen met als gevolg een beperking van de

schadelast van de verzekeraar. Ook kan zich een belangenconflict voordoen indien de verzekeraar een verzekerde zowel voor rechtsbijstand als voor een andere branche heeft verzekerd. Indien zich bijvoorbeeld een geschil voordoet over de uitkering op grond van een verzekering in die andere branche, zou de verzekeraar ingevolge de rechtsbijstandverzekering als het ware gedwongen worden tegen zichzelf te procederen. In deze gevallen wordt de kans dat de verzekeraar zijn eigen belang vooropstelt, aanzienlijk vergroot doordat hij uit hoofde van de uitoefening van de ene branche over informatie beschikt die hij bij de uitoefening van de andere branche ten nadele van de verzekerde kan gebruiken.

Artikel 6:7 voorziet in drie mogelijkheden om belangenconflicten te voorkomen. In de eerste plaats kan de rechtsbijstandverzekeraar ter afwikkeling van rechtsbijstandschade een juridisch zelfstandig schaderegelingskantoor inschakelen. Tweede mogelijkheid is dat hij de verzekerde de mogelijkheid biedt, zodra deze op grond van de verzekeringsovereenkomst recht heeft op rechtsbijstand, een advocaat of andere rechtens bevoegde deskundige naar eigen keuze in te schakelen. Ten slotte kan de AFM toestaan dat de rechtsbijstandverzekeraar de rechtsbijstand laat verzorgen door eigen personeel (artikel 6:7, derde lid). Dat laatste kan slechts als sprake is van een zodanige inrichting van de bedrijfsvoering dat belangenconflicten worden voorkomen. In de praktijk zal het erop neerkomen dat de methode van het tweede lid alleen wordt toegepast als de betrokken verzekeraar uitsluitend rechtsbijstandverzekeringen aanbiedt en de met de regeling van rechtsbijstandschade belaste personen alleen voor die verzekeraar werkzaam zijn.

Op grond van het vierde lid van artikel 6:7 kunnen bij regeling van Onze Minister nadere regels worden gesteld met betrekking tot de inhoud van overeenkomsten van rechtsbijstandverzekering. Van deze mogelijkheid zal gebruik worden gemaakt als in aanvulling op dit artikel verdere maatregelen nodig zouden zijn om belangenconflicten te voorkomen.

Artikel 6:8 schrijft voor dat een verzekeraar die wettelijke aansprakelijkheidsverzekeringen voor motorrijtuigen aanbiedt door middel van dienstverrichting naar de openbare lichamen, een schade-afhandelaar dient aan te stellen die aldaar gevestigd is en over voldoende bevoegdheden beschikt om zijn taak naar behoren te kunnen uitoefenen. Daarmee wordt voorkomen dat een benadeelde zich tot de in het buitenland gevestigde verzekeraar zou moeten wenden ter zake van de door hem geleden schade. De verzekeraar dient wijzigingen met betrekking tot de schade-afhandelaar aan de AFM te melden.

§ 4. Bemiddelaars, aanbieders van financiële producten en gevolmachtigde agenten

Artikelen 6:9 en 6:10 (aanspraak assurantiebemiddelaar op provisie)

Artikel 4:42, tweede lid, van de wet maakt het mogelijk bij algemene maatregel van bestuur te bepalen dat een bemiddelaar in verzekeringen jegens de verzekeraar aanspraak heeft op provisie over de tot zijn portefeuille behorende verzekeringen. De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Wfm BES geeft als reden om de beloningsnormen niet in de wet maar op lager niveau te regelen, dat het gelet op de voortschrijdende inzichten in Europees Nederland met

betrekking tot de beloning van bemiddelaars onzeker is of het bestaande provisiestelsel gehandhaafd blijft.

Intussen is overwogen dat de relevante markt in de openbare lichamen niet te vergelijken is met die in Europees Nederland, en dat er geen goede gronden zijn voor een rigoureuze aanpassing van de beloningsregels zoals hier heeft plaatsgevonden. Complexe producten met hoge provisie worden niet of nauwelijks aangeboden, en er zijn evenmin aanwijzingen dat provisiegedreven bemiddeling op enige schaal voorkomt. Aanpassing van de van oudsher bestaande provisieregels zou daarentegen onvoorspelbare en mogelijk schadelijke effecten kunnen hebben voor de onafhankelijke assurantiebemiddeling in de openbare lichamen. Artikel 6:9 is dan ook gebaseerd op de overeenkomstige bepalingen in de Wabb BES, artikel 15 en artikel 16, derde lid. (De overige leden van artikel 16 van de Wabb BES zijn overgenomen in artikel 4:43 van de wet.) De beloningsregels van artikel 6:9 zijn dan ook, afgezien van redactionele aanpassingen, inhoudelijk gelijk aan de huidige regels uit de Wabb BES.

Het voorgaande houdt in dat de assurantiebemiddelaar recht op provisie heeft over tot zijn portefeuille behorende verzekeringen, totdat ze zijn beëindigd of overgeboekt naar een andere bemiddelaar dan wel door de verzekeraar in eigen beheer zijn genomen (artikel 6:9, eerste lid). Het recht op provisie blijft bestaan nadat de vergunning van de bemiddelaar is ingetrokken (tweede lid). Als de tot zijn portefeuille behorende verzekeringen, of een deel daarvan, worden overgeboekt behoudt hij recht op provisie tot het einde van het lopende verzekeringsjaar (levensverzekeringen) dan wel tot de eerstvolgende vervaldatum (schadeverzekeringen) (artikel 6:9, derde lid).

Ook wanneer de verzekeraar het premie-incasso door de bemiddelaar op een van de in artikel 4:45, eerste lid, genoemde gronden heeft beëindigd en het incasso heeft overgenomen, blijft de aanspraak op provisie van de bemiddelaar bestaan (artikel 6:10, eerste lid). De verzekeraar is in die situatie wel gerechtigd de bemiddelaar in verband met het overnemen van het premie-incasso een redelijke vergoeding in rekening te brengen of om de provisieaanspraken van de bemiddelaar tegen een redelijke afkoopsom af te kopen (artikel 6:10, tweede lid). Zo nodig kunnen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de vergoeding of de afkoopsom. Ook artikel 6:10 is een voortzetting van een in de Wabb BES opgenomen bepaling (artikel 17, zesde lid).

HOOFDSTUK 7. ZORGVULDIGE DIENSTVERLENING

§ 1 Algemene bepalingen inzake informatieverstrekking

Artikel 7:1 (algemene informatievoorschriften)

Artikel 7:1 vult artikel 5:3 van de wet nader in opdat de informatie die een financiële dienstverlener verstrekt, ongeacht of het ingevolge de wet voorgeschreven informatie betreft, juist, zorgvuldig, duidelijk, evenwichtig en niet-misleidend is. In de Memorie van Toelichting bij artikel 5:3 is hier eveneens op ingegaan. Deze vereisten moeten op een passende en evenredige manier worden toegepast. Er mag rekening gehouden worden met het communicatiemiddel en de informatie die

met de mededeling wordt overgebracht. De vereisten gelden met name niet voor reclame-uitingen die slechts bestaan uit de naam, het logo of een ander beeldmerk van de onderneming, een contactadres, of een verwijzing naar de dienstverlening van de financiële dienstverlener.

Om te bepalen of sprake is van misleiding, is niet relevant of de informatieverstrekker zelf de informatie misleidend acht of misleiding beoogt. Doorslaggevend is of de informatie neigt naar misleiding van de persoon tot wie de informatie is gericht of deze waarschijnlijk ontvangt.

Artikel 7:1 is van toepassing op iedere financiële dienstverlener die informatie verstrekt, en niet alleen op de financiële dienstverleners waarvoor op grond van de rest van dit hoofdstuk specifieke bepalingen gelden. Het is evenzeer van toepassing op een kredietaanbieder als op een vermogensbeheerder of beleggingsinstelling.

Artikel 7:2 (schriftelijk te verstrekken informatie)

Dit artikel schrijft voor dat de financiële dienstverlener de verplichte informatie aan de consument of cliënt, zoals voortvloeit uit hoofdstuk 5 van de wet en de paragrafen 2 tot en met 4 van dit hoofdstuk, schriftelijk verstrekt, tenzij in een voorschrift anders wordt bepaald. Door de informatie op papier te verstrekken komt het blijvend ter beschikking van de consument of cliënt.

De financiële dienstverlener kan de informatie via een andere duurzame drager dan papier verstrekken, indien de consument of cliënt hiermee instemt. Onder duurzame drager wordt verstaan: ieder hulpmiddel dat de consument of cliënt in staat stelt persoonlijk aan hem gerichte informatie op te slaan op een wijze die deze informatie toegankelijk maakt voor toekomstig gebruik gedurende een periode die is afgestemd op het doel waarvoor de informatie kan dienen, en die een ongewijzigde reproductie van de opgeslagen informatie mogelijk maakt. Gedacht kan worden aan het toesturen van cd-roms en elektronische boodschappen die kunnen worden opgeslagen op de harde schijf van de computer. Of de consument of cliënt het elektronische bericht na ontvangst daadwerkelijk opslaat op de harde schijf, komt overigens niet voor risico van de financiële dienstverlener. Internetsites worden in beginsel niet als duurzame drager beschouwd, tenzij deze voldoen aan de hierboven genoemde criteria. Aannemelijk is dat hetzelfde geldt voor ruimte die door een derde (provider) op zijn netwerk of computer ter beschikking wordt gesteld aan de consument voor de opslag van elektronische boodschappen. Omdat de consument of cliënt niet altijd over de middelen, zoals bepaalde software, beschikt om kennis te kunnen nemen van de informatie die hem via een duurzame drager wordt aangeboden, dient hij in te stemmen met het verstrekken van de vereiste informatie via een duurzame drager in plaats van papier.

Artikel 7:2 geldt niet voor reclame-uitingen en andere informatie die niet op grond van de wet of dit besluit dient te worden verstrekt.

§ 2 Reclame-uitingen en andere onverplichte informatie

Artikelen 7:3 en 7:4 (inhoud en vermelding kosten kredietreclame)

Reclame-uitingen worden gezien als onverplichte precontractuele informatie. Primair kenmerk van reclame-uitingen is de selectieve weergave van de eigenschappen van een product en het wervende karakter dat deze informatie daardoor krijgt. Voor een substantieel deel van de consumenten dan wel cliënten geldt dat de keuze voor de aankoop van een financieel product of het aangaan van een overeenkomst inzake een financiële dienst in belangrijke mate reeds wordt bepaald door de indruk die een reclame-uiting nalaat. Het risico bestaat echter dat belangrijke eigenschappen die niet in de reclame-uiting aan bod komen vervolgens niet worden meegewogen door consumenten dan wel cliënten in hun besluitvorming.

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Wfm BES⁸ is reeds aangegeven dat preventie van overkreditering een doelstelling in de openbare lichamen is. In dat kader verdient mogelijke misleiding of ongewenste prikkelingen van de consument door reclame-uitingen over krediet extra aandacht. Met name inzicht in de totale kosten van een krediet, en niet slechts in een deel van de kosten, is hiertoe essentieel. Onderhavig artikel preciseert de vereisten aan een reclame-uiting over krediet, onverminderd de vereisten die gesteld worden aan informatieverstrekking ingevolge artikel 7:1. Dit geeft de consument bovendien de mogelijkheid om aanbiedingen van verschillende financiële dienstverleners met elkaar te vergelijken en de financiële dienstverlener te kiezen die voor hem de meest gunstige aanbieding heeft.

Artikel 7:3, eerste lid, verbiedt het doen van bepaalde mededelingen in een reclame-uiting. Doel is het voorkomen van reclames die aanzetten tot het in een opwelling afsluiten van een kredietovereenkomst dan wel op oneigenlijke gronden aanzetten tot het aangaan van een kredietovereenkomst bij de desbetreffende aanbieder. Ter voorkoming van overkreditering is het van groot belang dat de consument een weloverwogen beslissing maakt al dan niet een kredietovereenkomst aan te gaan. Het spreekt voor zich dat, naast de twee in dit lid genoemde verboden, de reclame evenmin mag suggereren dat de kredietwaardigheid van een consument geen of een beperkte rol speelt. Dit is onjuist gelet op de verplichte kredietwaardigheidstoets ingevolge artikel 5:14 van de wet en geeft het verkeerde signaal aan consumenten die niet kredietwaardig zijn dat er ook voor hen mogelijkheden zijn om te lenen.

Het tweede lid van artikel 7:3 houdt de mogelijkheid open om, indien hiertoe aanleiding bestaat, voor te schrijven dat de reclame-uiting eveneens een waarschuwingszin met betrekking tot de gevolgen van een krediet bevat. In Nederland is dit reeds verplicht, maar met het oog op de administratieve lasten is ervoor gekozen om eerst te bezien wat de gevolgen zijn van in de wet en dit besluit voorgestelde nieuwe regels op het gebied van kredietverstrekking.

Artikel 7:4, eerste lid, verplicht de financiële dienstverlener die ervoor kiest in een reclame-uiting over krediet mededelingen te doen over de kosten van een krediet, zoals de maand- of termijnlast, een rentevoet, of een provisie, openheid van zaken te geven over de belangrijkste kenmerken van het krediet waaronder alle (overige) kosten van het krediet. Ook de vermelding dat een kostenonderdeel gratis is, maakt dat de financiële dienstverlener dient te voldoen aan het eerste lid. De financiële dienstverlener dient dan alle standaardinformatie als genoemd in de onderdelen a tot en

⁸ Kamerstukken II, 2010/11, 32 784, nr. 3, zie de toelichting bij artikel 5:14 (kredietwaardigheidstoets).

met f op te nemen in de reclame-uiting. Het eerste lid bewerkstelligt eveneens dat de totale kosten behorende bij het krediet inzichtelijk wordt gemaakt, alsmede het totale bedrag dat de consument over de gehele looptijd van de overeenkomst dient te betalen. De totale kosten dienen eveneens uitgesplitst te worden per kostensoort. Te denken valt aan de rente, afsluitprovisie alsmede kosten die samenhangen met andere verplichtingen die de consument moet aangaan om in aanmerking te komen voor het krediet. Deze verplichting dient ook zelf vermeld te worden. Voorbeelden van een dergelijke verplichting zijn een af te sluiten verzekering, een kredietkaart en een betaalrekening en/of betaalpas. Zeker het eerste komt veelvuldig voor in de openbare lichamen, zowel voor consumptief als hypothecair krediet. Daarnaast dienen de duur van de kredietovereenkomst en het bedrag van de afbetalingstermijnen te worden vermeld. Voor kredietvormen waarbij sommige gegevens niet vast staan, kan een indicatie worden gegeven. De indicatieve gegevens dienen gebaseerd te zijn op kredieten die representatief zijn voor de doelgroep van de reclame-uiting. Zie uitgebreider de toelichting bij het zesde lid.

De krediettabel die op grond van het tweede lid moet worden opgesteld op basis van de gegevens ingevolge het eerste lid, moet voor de consument meteen zichtbaar zijn. De financiële dienstverlener dient zich in die tabel te beperken tot het noemen van deze informatie, zodat deze duidelijk kenbaar is en bovendien de onderlinge vergelijkbaarheid van de krediettabellen is gewaarborgd. Ingeval een indicatie wordt gegeven van bepaalde gegevens, dan moet dit duidelijk blijken uit de tabel. Op de website van de Autoriteit Financiële Markten zullen voorbeelden worden gegeven van te gebruiken tabellen.

Het derde lid verplicht tot het noemen van het effectief kredietvergoedingspercentage en andere kosten die deel uitmaken van de totale kosten van het krediet, indien reclame wordt gemaakt voor met krediet aan te schaffen goederen of diensten. Vaak wordt reclame gemaakt voor krediet waarbij met name het aan te schaffen product alle aandacht krijgt, waarbij de kosten van het krediet geen of een beperkte rol hebben. Door te verplichten in dit soort reclames informatie te geven over het krediet waarmee de goederen moeten worden aangeschaft en de kosten die aan dit krediet verbonden zijn, worden de eenvoud en het gemak van een lening genuanceerd en wordt het de consument mogelijk gemaakt in een vroege fase verschillende kredietaanbiedingen met elkaar te vergelijken. Gelet op het eerste lid heeft het noemen van de kosten van een krediet tot gevolg dat ook de andere kenmerken genoemd in dat lid dienen te worden weergegeven in de reclame-uiting. De andere leden van dit artikel zijn bij het verplicht melden van het effectief kredietvergoedingspercentage en de overige kosten onverkort van toepassing.

Het vierde lid houdt in dat indien voor een beperkte termijn een rentevoet wordt aangeboden, zowel de termijn van de geadverteerde rentevoet als de hoogste rentevoet gedurende de kredietovereenkomst dient te worden vermeld. Dit geldt eveneens voor lagere tarieven die worden gehanteerd voor een beperkt deel van de krediet som, ook dan moet het hoogste tarief worden genoemd. Op deze wijze is het voor de consument duidelijk dat het om actietarieven, althans tijdelijke tarieven, gaat. De informatie die krachtens het eerste lid wordt gegeven, dient gebaseerd te zijn op het tarief dat na de actieperiode geldt.

Het vijfde lid specificeert op welke wijze de termijnlast moet worden weergegeven in een reclame-uiting. Voor de meeste gevallen betreft het dan overigens de gewogen gemiddelde maandlast die gedurende de looptijd van het krediet wordt betaald. Bij een annuïtaire aflossing van het krediet zal deze maandlast overeenkomen met de werkelijk te betalen maandlast. Bij een lineaire aflossing van het krediet, waarbij de maandlast gedurende de looptijd afneemt, geeft de gemiddelde maandlast de consument alleen een belangrijke indicatie.

In het zesde lid wordt vastgelegd dat de (voorbeelden van) kredieten waarmee wordt geadverteerd, alsook de bijbehorende gegevens die verplicht zijn gesteld op grond van het eerste, derde, vierde en vijfde lid, representatief moeten zijn voor de kredieten die normaal door de betreffende financiële dienstverlener worden verstrekt. Hiermee wordt voorkomen dat consumenten met aantrekkelijke rentepercentages en maandlasten worden gelokt, terwijl die percentages en bedragen alleen gelden voor kredieten die niet of nauwelijks door consumenten (kunnen) worden afgenomen. Indien bepaalde tarieven alleen voor specifieke groepen consumenten gelden, dan dient dit expliciet vermeld te worden.

§ 3 Verplichte precontractuele informatie

Artikel 7:5 (algemene precontractuele informatie)

Artikel 7:5 betreft een uitwerking van artikel 5:4 van de wet en schrijft de informatie voor die iedere financiële dienstverlener in ieder geval moet verstrekken aan de consument of cliënt alvorens deze een verplichting inzake een financieel product of financiële dienst aangaat. Het artikel heeft zodoende niet alleen betrekking op aanbieders van financiële producten, maar ook op degene die een financiële dienst verleent. De reikwijdte strekt zich uit tot alle financiële dienstverleners. De in dit artikel opgenomen informatie is voor iedere aan te gane verplichting essentieel, maar hoeft niet verder te gaan dan voor het desbetreffende product of de desbetreffende dienst noodzakelijk is.

De op dit artikel volgende bepalingen regelen de precontractuele informatie voor bepaalde financiële dienstverleners uitgebreider. Informatieverplichtingen voor beleggingsinstellingen zijn daarnaast nader geregeld in paragraaf 1 van hoofdstuk 6.

Een financiële dienstverlener mag bij de informatieverstrekking aan de consument of cliënt rekening houden met de informatie die hij al eerder heeft verstrekt, bijvoorbeeld door middel van een offerte. De financiële dienstverlener kan bij het voldoen aan een informatieverplichting niet volstaan met een verwijzing naar informatie die was gericht op een algemeen publiek, zoals een advertentie in een dag- of nieuwsblad. Het is namelijk onzeker of de ongerichte informatie-uiting de desbetreffende consument of cliënt zal bereiken.

Onderdeel a schrijft voor dat de financiële dienstverlener kenbaar moet maken welke rechtsvorm hij heeft.

De gegevens in onderdeel b stellen de consument of cliënt in staat om na te gaan met welke financiële dienstverlener hij eventueel een verplichting aangaat. De handelsnaam zal veelal gelijk zijn

aan de statutaire naam van de financiële dienstverlener. In dat geval kan de financiële dienstverlener uiteraard volstaan met een eenmalige vermelding van deze naam. Onder “adres” wordt verstaan het geografische adres waar de financiële dienstverlener zijn zetel heeft. Als de financiële dienstverlener in de openbare lichamen actief is door middel van een bijkantoor of daar een vertegenwoordiger heeft aangesteld, omvatten de in onderdeel b genoemde contactgegevens ook de adresgegevens van het bijkantoor of de vertegenwoordiger.

De gegevens in onderdeel c gaan over de aard van de dienstverlening van de financiële dienstverlener (bijvoorbeeld aanbieden, bemiddelen of adviseren) en het product of de producten (bijvoorbeeld verzekeringen) waarop zijn dienstverlening betrekking heeft.

Relevante informatie over de financiële dienstverlener is eveneens te vinden in het register dat de AFM en DNB aanhouden (onderdeel d). Het register vermeldt de aard van de dienstverlening waartoe een financiële dienstverlener gerechtigd is, evenals de soort producten waarop de dienstverlening betrekking mag hebben.

De gegevens, bedoeld in onderdeel e, dienen ertoe de consument of cliënt te informeren over de mogelijkheden om intern bij de financiële dienstverlener een klacht in te dienen en, voor zover van toepassing, de geschilleninstantie waarbij hij is aangesloten.

Gelet op de verwevenheid van de financiële sector en het financiële verkeer tussen de openbare lichamen en Curaçao en Sint Maarten is op voorhand niet altijd onmiddellijk duidelijk welk recht van toepassing is op een verplichting. Op grond van onderdeel f dient de consument of cliënt hier tijdig over geïnformeerd te worden. Het is hierbij van belang dat het recht in deze gebieden op onderdelen, waaronder de consumentenbescherming, uiteenloopt.

Op grond van onderdeel g dient de financiële dienstverlener informatie te verstrekken over de manier waarop de verplichting kan worden beëindigd door beide partijen alsmede de gevolgen van een beëindiging. Die gevolgen kunnen verstrekkend zijn, met name indien een consument of cliënt gelden in beheer heeft bij de financiële dienstverlener of aan hem heeft toevertrouwd. In het laatste geval is van belang of hij direct over deze gelden kan beschikken en hoe de waarde ervan bepaald wordt.

Artikel 7:6 (precontractuele informatie krediet)

Artikel 7:6, eerste lid, bevat de gegevens die de kredietaanbieder in ieder geval, naast de informatie ingevolge artikel 7:5, dient te verstrekken aan de consument tijdig alvorens een kredietovereenkomst wordt afgesloten. De kredietaanbieder moet zelf beoordelen of hiernaast nog andere informatie verstrekt moet worden uit hoofde van artikel 5:4, eerste en tweede lid, van de wet. Uit artikel 5:4, vierde lid, en 5:11 van de wet volgt overigens dat deze informatieverplichting bij de bemiddelaar of (onder)gevolmachtigde agent komt te liggen indien de kredietaanbieder gebruik maakt van zijn diensten.

Op grond van onderdeel a dient de kredietaanbieder inzichtelijk te maken hoe de kredietwaardigheid van de aanvrager wordt beoordeeld en welke factoren hierbij van invloed zijn. Te denken valt aan het inkomen van de aanvrager, (de lengte van) zijn dienstverband, bezit van een eigen huis, de samenstelling van zijn huishouden etc. Dit houdt uiteraard verband met de voorschriften uit paragraaf 5.

Onderdeel a impliceert overigens geen verplichting om de criteria van de kredietwaardigheidstoets in extenso weer te geven. Het betreft een globale omschrijving. Het is niet de bedoeling dat de consument op basis van de omschrijving zelfstandig kan uitrekening of hij in aanmerking komt voor een krediet en dit als een 'recht' op krediet gaat beschouwen. Het verdient evenwel aanbeveling om enkele sprekende voorbeelden te geven, zodat de consument zich een voorstelling kan maken van de factoren waarmee rekening wordt gehouden. Dit zal overigens ook al blijken uit de informatie die de aanvrager aan de kredietaanbieder dient te verstrekken ten behoeve van de kredietwaardigheidstoets.

Onderdeel b schrijft voor dat vermeld moet worden wat voor soort krediet het betreft. Hieruit moet de consument kunnen opmaken hoe de kredietovereenkomst werkt met betrekking tot opname en aflossing van krediet. Hier zou met name kunnen worden vermeld dat het een aflopend of doorlopend krediet betreft.

Onderdelen c tot en met i corresponderen met artikel 7:4, eerste lid, met dien verstande dat de gegevens ingevolge onderhavig artikel geënt moet zijn op de wensen van de aanvrager (zie het derde lid). Met het kredietbedrag wordt bedoeld het plafond of de som van alle bedragen die op grond van een kredietovereenkomst beschikbaar worden gesteld. De totale kosten van het krediet omvatten alle kosten die de consument in verband met het krediet moet betalen, hieronder begrepen: rente, provisies, administratiekosten en kosten die voortvloeien uit andere verplichtingen die de consument moet aangaan om het krediet te verkrijgen. De onderdelen waar de totale kosten uit bestaan, dienen te worden opgesomd ingevolge onderdeel g, h en i. Om verwarring bij de consument te voorkomen, mede omdat in Curaçao en Sint Maarten deze term nog niet geïntroduceerd is, wordt niet het kredietvergoedingspercentage vermeld, maar het effectieve rentepercentage en de andere onderdelen van de totale kosten, zodat het duidelijk is voor de consument waaruit de kosten zijn opgebouwd. Het totale door de consument te betalen bedrag betreft de som van onderdeel c (het kredietbedrag) en e (de totale kosten van het krediet).

Om de aanbiedingen van verschillende kredietaanbieders te kunnen vergelijken dient middels onderdeel j in ieder geval de maandlast vermeld te worden, maar daarnaast, indien de consument het krediet niet per maand gaat afbetalen, eveneens de termijnlast. In de openbare lichamen wordt reeds veelvuldig geadverteerd met maandlasten, dus deze verplichting sluit goed aan bij de praktijk. Ingevolge onderdeel i dient eveneens aangegeven te worden uit hoeveel afbetalingstermijnen het krediet bestaat.

Indien een andere verplichting moet worden aangegaan om het krediet te verkrijgen, dan moet in geval die verplichting betrekking heeft op een financieel product of financiële dienst, niet alleen deze verplichting plus bijbehorende kosten gemeld worden (onderdeel h), maar eveneens ingevolge

onderdeel k het recht van de consument om te bepalen met welke wederpartij hij die andere verplichting aangaat, conform artikel 5:16, eerste lid, van de wet. De in die bepaling opgenomen uitzondering voor het aanhouden van een betaalrekening door middel waarvan de uit de krediettransactie voortvloeiende betalingen dienen plaats te vinden en waaraan geen onredelijke kosten zijn verbonden, geldt hier onverkort. Om te voldoen aan onderdeel k volstaat het niet om louter te verwijzen deze wettelijke bepaling.

Onderdeel l sluit aan bij artikel 7:4, vijfde lid. Indien het effectieve rentepercentage niet gedurende de gehele looptijd constant is, dient evenwel niet alleen het hoogste rentepercentage gedurende de overeenkomst te worden genoemd, maar alle effectieve rentepercentages die van toepassing zijn op de overeenkomst, of indien deze percentages nog niet kunnen worden vastgesteld, de berekeningswijze hiervan.

Op grond van het tweede lid dienen de in de onderdelen b tot en met l op overzichtelijke wijze opgenomen te worden in één document, zodat de samenhang tussen de verschillende kenmerken wordt geïllustreerd. Op de website van de AFM zal een voorbeeld te vinden zijn van een document dat een kredietaanbieder kan gebruiken ten behoeve van onderhavige verplichting tot precontractuele informatieverstrekking. Een blok hieruit betreft de onderdelen b tot en met l.

Onderdeel m schrijft voor dat het kredietvergoedingspercentage moet worden genoemd met een beschrijving van die hierin opgenomen kosten. Tevens dient het wettelijk ten hoogste toegestane kredietvergoedingspercentage te worden genoemd, en het recht voor de consument om de kredietovereenkomst te vernietigen als de kredietaanbieder een hoger percentage dan toegestaan in rekening brengt. Ingeval de kredietaanbieder andere kosten dan rente in rekening brengt, is het kredietvergoedingspercentage hoger dan het effectieve rentepercentage. Zie voor een verdere uitleg de toelichting bij de wet en artikel 7:19 van dit besluit. Voor de effectiviteit van het maximum kredietvergoedingspercentage en het vernietigingsrecht van de consument ingeval de kredietaanbieder zich hier niet aan houdt, is het uiteraard van belang dat de consument van beide op de hoogte is. Daarom wordt dit expliciet meegenomen in de precontractuele informatie.

Onderdeel n betreft de voorwaarden die de kredietaanbieder stelt aan vervroegde aflossing door de consument van het krediet. Dit heeft onder meer betrekking op eventuele kosten van vervroegde aflossing. Zeker als deze voorwaarden het onaantrekkelijk maken voor de consument om vervroegd af te lossen, dient de consument zich daar voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst bewust van te zijn.

Onderdeel o ziet op de vertragsvergoeding alsmede mogelijke buitengerechtelijke incassokosten. Doordat de kredietaanbieder ook de hoogst toegestane vertragsvergoeding dient te vermelden, wordt een extra prikkel ingebouwd om aan dit maximum te voldoen.

Ingevolge onderdeel p dient het recht van de consument om de overeenkomst inzake krediet te herroepen binnen vijf werkdagen, zoals geregeld in artikel 5:17 van de wet, vermeld te worden. Onderdeel q ten slotte heeft betrekking op eventuele zekerheidsrechten die gevestigd moeten worden in verband met het krediet, zoals een recht van hypotheek of een pandrecht.

Op het tweede en derde lid is hierboven reeds ingegaan. Op grond van het vierde lid dient de aanbieder de consument naast de precontractuele informatie een passende toelichting te geven op de verstrekte informatie. Afhankelijk van het soort consument en zijn kennis en ervaring kan deze toelichting in het ene geval uitgebreider zijn dan in het andere geval.

Artikel 7:7 (precontractuele informatie levensverzekering)

Artikel 7:7 regelt welke informatie de verzekeraar in ieder geval naast de informatie ingevolge artikel 7:5 dient te verstrekken aan de cliënt tijdig voorafgaand aan de totstandkoming van een overeenkomst inzake een levensverzekering. Het betreft geen limitatieve opsomming. In de polisvoorwaarden kan bijvoorbeeld wellicht nog andere relevante informatie zijn opgenomen. Ook hierbij geldt dat deze verplichting op grond van artikel 5:4, vierde lid, en 5:11 van de wet bij de bemiddelaar of (onder)gevolmachtigde agent komt te liggen indien de levensverzekeraar gebruik maakt van zijn diensten. Als cliënt annex verzekeringnemer dient in dit artikel ook te worden begrepen de werkgever die een collectieve regeling treft voor zijn werknemers in verband met een door hem toegezegd pensioen. De levensverzekeraar dient de in dit artikel voorgeschreven informatie eenmalig aan de werkgever te verstrekken. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat een verzekeraar op grond van de Pensioenwet BES eveneens informatie rechtstreeks aan de deelnemers dient te verstrekken. De cliënt annex verzekeringnemer is overigens niet (altijd) gelijk te stellen aan de begunstigde of gerechtigde op een uitkering.

Op grond van het onderdeel a, dient het bedrag van de verzekerde uitkering of uitkeringen te worden genoemd of, indien dit niet mogelijk is, een nauwkeurige omschrijving van de uitkering(en) te worden gegeven, met vermelding van de factoren waarvan de hoogte van de uitkering afhankelijk is.

In onderdeel b wordt met “keuzemogelijkheden” bedoeld op bijvoorbeeld een recht het verzekerde bedrag periodiek binnen bepaalde grenzen te verhogen of een recht op contante opname van winstbijschrijvingen. Bij een keuzemogelijkheid voor de gerechtigde op een uitkering kan worden gedacht aan een verzekering op vaste termijn, waarbij de begunstigde, na het overlijden van de verzekerde, een recht heeft op de contante waarde van de uitkering die eerst op een latere datum verschuldigd is.

Onderdelen c en d hebben betrekking op bijvoorbeeld beleggingsverzekeringen en verzekeringen luidende in een vreemde valuta. De cliënt (verzekeringnemer) moet uiteraard op de hoogte zijn van de hierbij gebruikte rekeneenheden. Tevens moet hij weten of de uitkering daadwerkelijk plaats zal vinden in bijvoorbeeld een buitenlandse valuta of dat deze zal worden omgerekend in dollars. In dat geval moet de bij de omrekening toegepaste methode worden weergegeven, bijvoorbeeld hoe de koers voor de omrekening wordt gekozen. De omzettingmethode moet niet alleen worden toegepast bij vreemde-valutaverzekeringen, maar ook bij uitkeringen die zijn uitgedrukt in bijvoorbeeld eenheden in een fonds of in fracties. Opgemerkt wordt dat verzekeringen in beginsel in dollars luiden, gelet op artikel 4:34 van de wet, zodat gewoonlijk niet met omwisseling van valuta rekening behoeft te worden gehouden.

Met “waarden”, zoals deze term wordt gebruikt in onderdeel e, wordt bedoeld op beleggingen in de ruimste zin van het woord. Met “aard” wordt bedoeld op de vraag of deze beleggingen bijvoorbeeld bestaan uit aandelen, onroerende zaken of deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen, zodat de cliënt (verzekeringnemer) weet dat de hoogte van de uitkering afhankelijk is van de koersontwikkeling van die waarden.

Onderdeel f beoogt de cliënt duidelijkheid te verschaffen over een eventuele winstdelingscomponent die verbonden kan zijn aan een product en daarmee van invloed is op de te verwachten uitkering. Om die reden is het van belang dat de cliënt inzicht kan hebben in de wijze van toekenning van de winstdeling en in de toe te passen berekeningsmethode van de winstdeling.

Onderdeel g verplicht de verzekeraar om de cliënt inzicht te verschaffen in de contractsduur en daarmee de duur van zijn rechten en verplichtingen.

Onder “nevenuitkeringen” (onderdeel h) wordt bijvoorbeeld verstaan een aanvullende ongevallendeckking, een dekking van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid alsmede een uitkering uit hoofde van een contraverzekering bij een spaarkasovereenkomst. Indien de risicopremies niet gedurende de hele looptijd bekend zijn, dient de verzekeraar een zo nauwkeurig mogelijke indicatie te geven van het toekomstig beloop ervan. Hij kan niet volstaan met de mededeling dat de desbetreffende premie fluctueert, maar zal dit nader moeten preciseren, bijvoorbeeld door vermelding van de geschatte premiesom over de hele looptijd of door het aangeven van een bandbreedte.

De verzekeraar dient op grond van onderdeel i de cliënt te informeren over de periodiciteit of het ontbreken daarvan ten aanzien van de premiebetaling.

Op grond van onderdeel j dient de levensverzekeraar de verzekeringnemer te informeren over de periode, dat wil zeggen het begin en het einde van de termijn, waarbinnen premiebetaling verplicht is.

In sommige gevallen worden kosten van levensverzekeringen of spaarkasovereenkomsten met een beleggingscomponent naast de bruto-premie in rekening gebracht. Daarnaast kan gedacht worden aan afsluitkosten of transactiekosten. Het is dan van belang dat de cliënt hiervan op de hoogte wordt gebracht. Onderdeel k schrijft dit voor. Het betreft hier niet slechts de kostensoorten, maar ook een kwantitatieve weergave van de kosten. Met onderdeel k wordt de verplichting hiertoe geregeld. Voor zover alle kosten al verwerkt zijn in de bruto-premie, legt onderdeel k geen extra verplichtingen op.

Onderdeel l beoogt inzicht te geven in de diverse kosten die van invloed zijn op het rendement en de uitkering verbonden aan een beleggingsverzekering. Er kunnen drie soorten kosten worden onderscheiden.

- In de eerste plaats, onder 1°, de kosten die worden ingehouden op de premie (zie onderdeel h). Het gaat hierbij om kosten die worden gemaakt door de levensverzekeraar en door de bemiddelaar of verzekeringsadviseur. Laatstgenoemde ontvangt in het algemeen van de

levensverzekeraar een vergoeding voor het adviseren en verkopen van de verzekering (provisie). De kosten kunnen worden onderverdeeld naar eerste kosten, doorlopende kosten en aankoopkosten. Onder “eerste kosten” worden verstaan de kosten voor het adviseren en verkopen van de verzekering, het invoeren van de verzekering in de administratie en het verstrekken van de polis. De eerste kosten worden vaak tijdens de eerste paar jaar van de looptijd in rekening gebracht. De cliënt betaalt dan tijdens de eerste periode meer kosten dan daarna. Hierdoor is er in die periode minder geld beschikbaar om te beleggen. Doorlopende kosten zijn bijvoorbeeld de kosten voor de jaarlijkse administratie, de incasso van de premie en het verstrekken van informatie tijdens de looptijd. Doorlopende kosten worden gedurende de gehele looptijd in rekening gebracht. Aankoopkosten zijn de kosten die de levensverzekeraar in rekening brengt om de rechten van deelneming in de beleggingsinstelling (units/eenheden/participaties/fracties) te kopen.

- In de tweede plaats, onder 2°, de kosten die, na verkoop, worden ingehouden op de waarde van de rechten van deelneming. Ook hierbij gaat het om kosten die worden gemaakt door de levensverzekeraar en door de bemiddelaar of verzekeringsadviseur. Verkoopkosten zijn de kosten die de levensverzekeraar in rekening brengt bij het te gelde maken van de rechten van deelneming in een beleggingsinstelling (units/eenheden/participatie/fracties).
- In de derde plaats, onder 3°, de kosten die de beheerder van een beleggingsinstelling jaarlijks in rekening brengt voor het beheer van de rechten van deelneming in die beleggingsinstelling. De beheervergoeding is een percentage van de belegde waarde en wordt veelal verrekend in de koers van de rechten van deelneming.

Onderdeel l, onder 4°, betreft informatie over het totale kostenpercentage. Dit percentage laat zien wat de invloed is van de kosten op het rendement van de beleggingsverzekering. Het geeft aan hoeveel het bruto beleggingsrendement wordt verminderd door de inhouding van kosten in de verzekering. Het gaat hierbij om de totale kosten over de gehele looptijd van de verzekering. Uitgaande van een constant beleggingsrendement gedurende de gehele looptijd van de verzekering, gaat het om een gemiddeld percentage.

Ingevolge onderdeel l, onder 5°, dient een levensverzekeraar aan te geven hoe de kosten worden verdeeld over de looptijd van de overeenkomst. Dit onderdeel is ook van toepassing op een pensioenverzekering die door een werkgever wordt afgesloten ten behoeve van zijn werknemers (en waarbij de hoogte van de pensioenaanspraak mede afhankelijk is van de op de ingelegde gelden behaalde rendementen). De in dit onderdeel bedoelde kosten hebben in dat geval betrekking op de kosten van de overeenkomst als geheel, eventueel per (categorie) werknemer, en niet op de individuele kosten van elk van de betrokken werknemers. Van belang is dat de werkgever zijn beslissing kan baseren op een transparante offerte die duidelijkheid biedt over zaken als kosteninhoudingen en -opslagen.

Onderdeel m bepaalt dat in de informatie die voorafgaand aan de totstandkoming van de overeenkomst moet worden verstrekt, wordt vermeld wat de gevolgen zijn van een verhoging of verlaging van de premie en van afkoop en premievrij maken. Het is belangrijk dat daarover

al voor het sluiten van de overeenkomst duidelijkheid wordt geboden. Dat geldt zowel bij beleggingsverzekeringen als bij andere levensverzekeringen die in de genoemde mogelijkheden voorzien. Elk van deze handelingen zal immers gevolgen hebben voor de te verwachten eindwaarde van het product. Met name bij afkoop of verlaging van de premie in de periode dat de kosten, provisies en premies nog niet volledig zijn verrekend, kan die invloed groot zijn. Daarnaast kan de levensverzekeraar kosten in rekening brengen voor de administratieve verwerking van de afkoop. Op grond van onderdeel m dient een overzicht te worden gegeven van de afkoopwaarde gedurende ten minste de eerste tien jaren van de looptijd. Als de software nog niet voorziet in een opgave voor alle jaren, kan zolang gebruik worden gemaakt van een benadering, bijvoorbeeld door middel van interpolatie.

Het recht van de verzekeringnemer, bedoeld in artikel 5:18 van de wet, waarnaar in onderdeel n wordt verwezen, betreft de zogenaamde afkoelingsperiode. Op grond daarvan moet de verzekeringnemer, voor zover het een individuele overeenkomst van levensverzekering met een looptijd van meer dan zes maanden betreft, een termijn van ten minste dertig kalenderdagen hebben, gerekend vanaf het tijdstip waarop hij ervan in kennis wordt gesteld dat de overeenkomst is gesloten, om de overeenkomst met onmiddellijke ingang schriftelijk te ontbinden. Met ingang van het tijdstip waarop de verzekeraar de opzegging heeft ontvangen (dat wil zeggen zonder terugwerkende kracht), zijn beide partijen ontheven van alle uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen. Ten behoeve van een goede werking van het herroepingsrecht is het van belang dat de consument van deze mogelijkheid op de hoogte wordt gesteld.

Onderdeel o beoogt dat de verzekeringnemer duidelijk op de hoogte wordt gebracht van het financiële risico dat verbonden is aan levensverzekeringen en in hoeverre dat risico voor zijn rekening komt. In geval van rekenvoorbeelden moet duidelijk aangegeven worden wat de effecten zijn van lagere rendementen dan de rendementen die in voorgaande periodes zijn gerealiseerd door het relevante fonds of de passende indexreeks.

Artikel 7:8 (precontractuele informatie natura-uitvaartverzekering)

Artikel 7:8, eerste lid, bepaalt welke informatie de verzekeraar in ieder geval naast de informatie ingevolge artikel 7:5 dient te verstrekken aan de cliënt tijdig voorafgaande aan de totstandkoming van een overeenkomst inzake een natura-uitvaartverzekering. De verzekeraar moet zelf bepalen of hiernaast nog andere informatie verstrekt moet worden ingevolge artikel 5:4, eerste en tweede lid, van de wet. Ook hierbij geldt dat deze verplichting op grond van artikel 5:4, vierde lid, en 5:11 van de wet bij de bemiddelaar of (onder)gevolmachtigde agent komt te liggen indien de levensverzekeraar gebruik maakt van zijn diensten.

In onderdeel a wordt onder “prestatie” verstaan de verzekerde uitkering in natura. De verzekeraar geeft daarbij het pakket aan waarop de verzekeringnemer kan rekenen.

In onderdeel b wordt met “keuzemogelijkheden” bedoeld op bijvoorbeeld de verschillende manieren waarop de uitvaart verzorgd kan worden.

Voor een toelichting op de onderdelen c en d wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 7:7, eerste lid, respectievelijk onderdelen i en j.

In de praktijk indexeren natura-uitvaartverzekeraars op verschillende wijzen op gezette tijden de verzekerde prestatie en/of de premies, bijvoorbeeld om deze in de pas te laten lopen met de stijgende kosten van een uitvaart. Ingevolge onderdeel e doet de verzekeraar opgave van de wijze van indexering (waaraan deze wordt gerelateerd) en de frequentie of het tijdstip van indexering (bijvoorbeeld: jaarlijks per 1 januari). Indien de verzekeraar, los van eventuele indexering, de mogelijkheid heeft de verzekerde prestatie en/of de premie te wijzigen, wordt dit op grond van onderdeel f meegedeeld. Met "opgave" van de afkoop- en premievrije waarde (onderdeel g) wordt bedoeld op een eventuele gegarandeerde afkoop- of premievrije waarde, dit in tegenstelling tot een "indicatie" van die waarden, of een opgave van de berekeningswijze.

Het recht van de verzekeringnemer, bedoeld in artikel 5:18 van de wet, waarnaar in onderdeel h wordt verwezen, betreft het herroepingsrecht. Op grond daarvan moet de verzekeringnemer een termijn van ten minste dertig kalenderdagen hebben, gerekend vanaf het tijdstip waarop hij ervan in kennis wordt gesteld dat de overeenkomst is gesloten, om de overeenkomst met onmiddellijke ingang schriftelijk te ontbinden. Met ingang van het tijdstip waarop de verzekeraar de opzegging heeft ontvangen (dat wil zeggen zonder terugwerkende kracht), zijn beide partijen ontheven van alle uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen.

Op grond van onderdeel i dient de verzekeraar de cliënt te informeren over de uitvaartonderneming die de uitvaart zal verzorgen, dan wel over de wijze van bepaling van die onderneming.

Op grond van artikel 7:5, eerste lid, onderdeel g, dient de verzekeraar reeds aan te geven hoe lang de opzegtermijn is. Het tweede lid van onderhavig artikel voegt hieraan toe dat ingeval de opzegtermijn langer dan twaalf kalendermaanden is, dit dan op een opvallende wijze uitdrukkelijk kenbaar gemaakt moet worden aan de cliënt. Indien dit niet geschiedt, dan geldt een opzegtermijn van een jaar ongeacht het in de overeenkomst bepaalde.

Artikel 7:9 (precontractuele informatie schadeverzekering branche motorrijtuigen)

Artikel 7:9 regelt de informatie die een schadeverzekeraar in ieder geval naast de informatie ingevolge artikel 7:5 dient te verstrekken aan de cliënt tijdig alvorens een overeenkomst inzake een schadeverzekering wordt afgesloten. Het gaat in artikel 7:9 specifiek om verzekeraars die hun zetel in het buitenland hebben, en door middel van dienstverrichting vanuit een vestiging in het buitenland in de openbare lichamen verzekeringen tot dekking van wettelijke aansprakelijkheid die voortvloeit uit het gebruik van motorrijtuigen aanbiedt. Deze schadeverzekeraar is verplicht om de cliënt te informeren over de contactgegevens van de schade-afhandelaar tot wie de cliënt zich in geval van schade kan wenden. Zie ook de toelichting bij artikel 6:8.

Artikel 7:10 (verstrekken informatie na totstandkoming overeenkomst)

Artikel 7:10, eerste lid, bevat een uitzondering op de regel dat de in de artikelen 7:7 en 7:8 bedoelde informatie inzake levensverzekeringen en natura-uitvaartverzekeringen voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst aan de cliënt moet worden verstrekt. De uitzondering maakt het, onder voorwaarden, mogelijk dat de informatie pas na het sluiten van de overeenkomst wordt verstrekt, hetzij onmiddellijk daarna bij inkennisstelling, dan wel uiterlijk tegelijk met het afgeven van de polis.

Dit biedt uitkomst voor de situatie waarin een cliënt een aanvraagformulier voor een verzekering naar de verzekeraar stuurt zonder nog over alle informatie te beschikken. Op basis van burgerlijk recht zou bij acceptatie door de verzekeraar een overeenkomst tot stand komen (artikel 6:217 van Burgerlijk Wetboek BES). Dit betekent dat de verzekeraar, om de informatie letterlijk vóór het sluiten van de overeenkomst aan de verzekeringnemer mee te kunnen delen, de informatie eerst moet verstrekken; vervolgens zou hij na het toezenden van de informatie nog eens expliciet moeten vragen of de verzekeringnemer de aangevraagde verzekering nog wel wil sluiten, om daarna de aanvraag te accepteren. Het is zeer de vraag of deze extra stap en de tijd die daarmee gemoeid is, in het belang van de verzekeringnemer zouden zijn.

Voorwaarde voor de toepassing van het eerste lid is dat de verzekeringnemer het recht heeft de overeenkomst binnen 30 kalenderdagen na het ontvangen van de informatie met terugwerkende kracht te ontbinden. De zinsnede “zonder een boete verschuldigd te zijn en zonder opgave van redenen” is toegevoegd om te benadrukken dat het ontbindingsrecht niet mag worden uitgehold door financiële of inhoudelijke voorwaarden te stellen aan het recht van ontbinding.

Wanneer een financiële dienstverlener vraagt om een vergoeding voor een verzekering die al geleverd is, namelijk in verband met een verleende (voorlopige) dekking, en deze vergoeding beduidend hoger is dan een bedrag evenredig aan de verhouding tussen de al geleverde verzekering en de volledige uitvoering van de overeenkomst, zal al snel sprake zijn van een maatregel die is bedoeld ter afschrikking van het gebruik van het ontbindingsrecht en moet deze maatregel worden opgevat als een boete.

Verder geldt als voorwaarde dat de cliënt moet zijn geïnformeerd over het opzegrecht en de wijze waarop hij daarvan gebruik kan maken.

De ontbinding met terugwerkende kracht volgens deze bepaling bevrijdt de beide partijen van de getroffen verbintenissen. Voor zover deze verplichtingen al zijn nagekomen, blijft de rechtsgrond voor deze nakoming in stand, maar ontstaat voor partijen een verbintenis tot ongedaanmaking van de al door hen ontvangen prestaties (artikel 3:309 van het BW BES). De verzekeringnemer kan de betaalde premie van de verzekeraar terugverlangen op grond van een vordering tot ongedaanmaking (artikel 6:271 van het BW BES). Bovengenoemde regeling en het herroepingsrecht (zie artikelen 7:7 en 7:8, eerste lid, onderdeel n) kunnen daardoor door elkaar heen lopen. Ter oplossing van de bovengenoemde civielrechtelijke vragen is dat echter niet te vermijden en ook niet bezwaarlijk.

Het tweede lid bevat een soortgelijke regeling ten aanzien van schadeverzekeringen. Ook dan is het onder voorwaarden mogelijk dat de informatie die ingevolge artikel 7:5 voorafgaand aan het sluiten van een overeenkomst inzake een schadeverzekering moet worden verstrekt, pas na het aangaan

van de overeenkomst hoeft te worden verstrekt. Er zijn echter twee verschillen met het eerste lid. De termijn is geen dertig dagen, maar veertien dagen, en daarnaast heeft de ontbinding geen terugwerkende kracht. Dit laatste is vanwege mogelijke onbillijke gevolgen. De verzekeringnemer heeft zijn dekking dan mogelijk al volledig genoten (bijvoorbeeld bij een reisverzekering), terwijl hij daarvoor niet hoeft te betalen.

Indien op de overeenkomst van schadeverzekering het recht van een andere staat van toepassing is, kan ook gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid van het tweede lid, mits het toepasselijke buitenlandse recht ontbinding mogelijk maakt en in ieder geval niet verhindert.

§ 4 Informatieverstrekking gedurende de looptijd van een overeenkomst

Artikel 7:11 (tussentijdse informatie krediet)

Het eerste lid regelt de informatie die aan een consument moet worden verschaft bij kredietovereenkomsten ingeval de effectieve rentevoet tijdens de looptijd van een overeenkomst wijzigt. De wijzigingen in de kredietvergoeding als bedoeld in het eerste lid kunnen bijvoorbeeld worden medegedeeld door deze te vermelden op het eerstvolgende rekeningafschrift.

Het tweede lid heeft betrekking op overzichten van het uitstaande saldo. Indien de consument hierom verzoekt, verstrekt de kredietaanbieder een gespecificeerd overzicht hiervan. Uit de specificatie dient te blijken welke mutaties zijn opgetreden ten opzichte van het vorige saldo, ten gevolge van enerzijds kredietopnames, verschuldigde rente en andere kosten, en anderzijds de reeds verrichte betalingen van de kredietnemer. Het derde lid regelt de informatie indien de overeenkomst reeds is afgewikkeld.

Artikel 7:12 (tussentijdse informatie levensverzekeringen)

Dat de verzekeraar de cliënt dient te informeren over alle algemene belangrijke wijzigingen in de financiële dienst of in het financiële product is al voorgeschreven op grond van artikel 5:6, eerste lid, van de wet. Onderhavig artikel regelt wat daar in ieder geval onder wordt verstaan.

Onderdeel a van het eerste lid betreft enige wijziging van de poliswaarden. Het is aan de verzekeraar om te beoordelen of deze wijziging zodanig relevant is dat de cliënten hierover geïnformeerd moeten worden.

Voor een toelichting bij onderdeel b, zie de toelichting bij de artikelen waar dit onderdeel naar verwijst. Onderdeel c betreft de jaarlijkse winstdeling. Met betrekking tot beleggingsverzekeringen zal een levensverzekeraar ingevolge onderdeel d jaarlijks een opgave moeten doen van de waarde van het opgebouwde kapitaal, de betaalde premie (inleg), de ingehouden risicopremies en kosten, en het rendement op de beleggingen. De polishouder kan de jaarlijkse opgave telkens vergelijken met de opgave van het voorgaande jaar. Hij kan dan zien hoe het opgebouwde kapitaal zich heeft ontwikkeld en wat de invloed daarbij is geweest van bijvoorbeeld de in rekening gebrachte kosten en van het beleggingsrendement. Dat laatste bestaat onder andere uit de componenten koersresultaat,

uitgekeerd dividend en overige beleggingsopbrengsten. Voor de goede orde zij opgemerkt dat de onderverdeling van de kosten zoals voorgeschreven volgens artikel 7:7, onderdeel l, hier achterwege kan blijven. Op grond van onderdeel e zal een levensverzekeraar met betrekking tot beleggingsverzekeringen een jaarlijkse prognose moeten geven van de hoogte van het eindkapitaal op basis van een pessimistische voorspelling of het historisch rendement. Het rendement dat wordt gebruikt in de precontractuele informatie zal veelal het historisch rendement zijn.

Onderdeel g ziet op de situatie waarin de cliënt om een opgave verzoekt van de premievrije waarde of de afkoopwaarde. In het geval van premievrijmaken dient te worden vermeld welk rendementspercentage is gehanteerd om de premievrije waarde op de einddatum van de verzekering te berekenen. In het geval van afkoop dienen de afkoopkosten te worden vermeld.

Het tweede lid bevat ten opzichte van het eerste lid, onderdeel g, enkele aanvullende informatieverplichtingen met betrekking tot beleggingsverzekeringen. In het geval van verhoging of verlaging van de premie dient de verzekeraar te laten zien wat dat betekent voor de onttrekkingen aan de premie en andere kosten, op dezelfde wijze als bij het opstellen van de offerte is gebeurd. Voor premievrij maken geldt hetzelfde; in de voorgeschreven opgave zal de premie in dat geval op USD 0 dienen te worden gesteld.

Artikel 7:13 (tussentijdse informatie natura-uitvaartverzekeringen)

Dit artikel is een invulling van artikel 5:6, eerste lid, van de wet en schrijft voor hetgeen in ieder geval als een wezenlijke wijziging van de eerder verstrekte informatie kwalificeert voor zover het een natura-uitvaartverzekering betreft. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de betreffende artikelen waarnaar verwezen wordt.

Artikel 7:14 (tussentijdse informatie schadeverzekeringen branche motorrijtuigen)

Ingevolge dit artikel dient de cliënt/verzekeringnemer op de hoogte te worden gesteld ingeval van een wijziging van de naam of het adres van de schade-afhandelaar die op grond van artikel 6:8, eerste lid, is aangesteld door de buitenlandse verzekeraar. Andere wezenlijke wijzigingen, bijvoorbeeld ingeval de verzekeraar van de diensten van een andere schade-afhandelaar gebruik gaat maken, dienen op grond van artikel 5:6, eerste lid, van de wet eveneens gemeld te worden.

Artikel 7:15 (tussentijdse informatie door een gevolmachtigde agent)

Dit artikel is, behoudens het vijfde lid, ontleend aan artikel 76 van de Wtv BES. In navolging van het Nederlandse recht is het vijfde lid, dat regelt dat de gevolmachtigde agent ingeval van schadeverzekeringen onder bepaalde voorwaarden de vermelding van de naam, en ingeval van co-assurantie, de participaties van de door hem vertegenwoordigde verzekeraars in de totale verzekering op de polis of in een aanhangsel achterwege mocht laten, niet overgenomen. Het belang van de cliënt om te weten wie de risicodragers zijn, weegt zwaarder. Daarnaast bieden ICT-toepassingen mogelijkheden om de cliënten te informeren, zonder dat hier hoge administratieve lasten aan verbonden hoeven te zijn.

§ 5 Kredietverlening

Artikel 7:16 (kredietverstrekking)

Dit artikel is gebaseerd op artikel 5:14, eerste en derde lid, van de wet en betreft een nadere invulling van de kredietwaardigheidstoets. Het dient gelezen te worden in samenhang met artikel 7:17. Om redenen zoals uiteengezet in de memorie van toelichting bij artikel 5:14⁹ bood zelfregulering niet de gewenste mate van bescherming van de consument. Een wettelijke regeling bewerkstelligt voorts een eenduidige toets door de verschillende kredietaanbieders.

De kredietwaardigheidstoets is een afgeleide van de zorgplicht van de kredietaanbieder ten opzichte van de consument, dient ter bescherming van de consument en meer in het bijzonder ter voorkoming van overkreditering. Dit dient bij de toepassing en uitleg van de toets leidend te zijn.

Van overkreditering is in ieder geval sprake als de consument met zijn netto-inkomsten zijn vaste uitgaven en financieringslasten niet kan voldoen (eerste lid). Hierbij wordt rekening gehouden met de uitgaven en financieringslasten en, desgewenst, de inkomsten van andere personen met wie de aanvrager een duurzame gezamenlijke huishouding voert (artikelen 7:16, zevende lid, en 7:17).

In het tweede lid wordt concreet een norm gegeven hoeveel krediet de kredietaanbieder maximaal aan de consument kan verstrekken. Hierbij is de financieringsruimte doorslaggevend, wat wil zeggen de financieringslasten die de consument maximaal per maand kan dragen, gelet op zijn maandelijkse netto-inkomsten, vaste uitgaven en reeds lopende financieringslasten als gevolg van eerder afgesloten kredietovereenkomsten. Dit is nader ingevuld in het derde en vierde lid. Is eenmaal de maandelijkse financieringsruimte vastgesteld, dan kan de kredietaanbieder met behulp van een gangbare wiskundige formule uitrekenen wat het daarmee corresponderende maximaal te verstrekken krediet is, uitgaande van de gekozen looptijd en het toepasselijke rentepercentage. De kredietaanbieder kan hiertoe de maandelijkse financieringsruimte contant te maken. Op de website van de Autoriteit Financiële Markten is een model te vinden waarmee het maximaal te verstrekken kredietbedrag kan worden berekend. Opgemerkt zij dat de kredietaanbieder altijd minder krediet kan verstrekken dan is toegestaan op basis van het tweede lid. Ten behoeve van de kredietwaardigheidstoets wordt een aanname gebruikt ten aanzien van de vaste lasten. De vaste lasten kunnen worden onderscheiden in een vaste component en een inkomensafhankelijke component. Het vaste component, in dit artikel het 'normbedrag' genoemd, zal worden bepaald bij ministeriële regeling (zesde lid) op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor Statistiek Curaçao met betrekking tot de lokaal benodigde uitgaven om in een bepaald levensniveau te kunnen voorzien¹⁰. Het CBS Curaçao heeft de standaarduitgaven voor wonen (huur), voeding, water en elektriciteit, openbaar vervoer, ziektekosten(verzekering), studiekosten, persoonlijke hygiëne, kleding en huishoudelijke uitgaven berekend. Hierbij is CBS Curaçao uitgegaan van een standaard huishouden. Middels de zogenoemde OECD equivalentiemethode heeft CBS Curaçao dit bedrag

⁹ Kamerstukken II, 2010/11, 32 784, nr. 3, blz. 96-98.

¹⁰ http://www.cbs.an/files/Persbericht_armoedegrenzen_Curacao.pdf

herleid naar andere huishoudtypen.¹¹ CBS Curaçao adviseert om het standaardbedrag jaarlijks aan te passen op grond van de gestegen kosten van levensonderhoud, zoals blijkt uit de recente consumentenprijsindex. Naar voorbeeld van het CBS Curaçao is in het zesde lid de mogelijkheid gecreëerd om het normbedrag te onderscheiden naar huishoudensamenstellingen en deze periodiek aan te passen gelet op de consumentenprijsindex. De huishoudensamenstellingen hebben dan overigens niet alleen betrekking op gezinsleden, maar kan op ook andere (inwonende) familieleden betreffen, zoals oma of zus/tante of broer/oom, weliswaar voor zover zij gezamenlijk een duurzame financiële huishouding voeren.

Vanwege de periodieke aanpassing is er voor gekozen om de normbedragen op te nemen in de ministeriële regeling in plaats van onderhavig besluit. Het normbedrag per huishoudsamenstelling is voor 2012 reeds bekend, zie hieronder. Het aandeel woonlasten is hierbij toegevoegd, vanwege de berekening van het leefbedrag, zoals hieronder toegelicht wordt. Voor de berekening van het normbedrag en de woonlasten voor 2012 is gebruik gemaakt van de consumentenprijsindex van CBS Curaçao voor Bonaire over 2009 en 2010. Met ingang van 1 januari 2010 (nulpunt) berekent CBS Nederland echter de consumentenprijsindex voor de verschillende openbare lichamen. CBS Curaçao heeft de consumentenprijsindex sinds 2011 niet meer berekend voor Bonaire. Zodra de cijfers bekend zijn over 2011 en verder, zullen derhalve de cijfers van CBS Nederland worden gehanteerd voor de periodieke aanpassing van het normbedrag. Omdat CBS Nederland hierbij een onderscheid maakt tussen de verschillende openbare lichamen, ligt het in de rede om ook de normbedragen vast te gaan stellen per openbaar lichaam (zesde lid).

<i>Aantal personen afhankelijk van het inkomen van de aanvrager (incl. aanvrager), geldend voor 2012</i>	Forfaitair normbedrag (USD)	Forfaitaire woonlasten (USD)
1 volwassene	618	97
1 volwassene, 1 kind	803	126
2 volwassenen	927	145
1 volwassene, 2 kinderen	988	155
2 volwassenen, 1 kind	1112	175
3 volwassenen	1235	194
2 volwassenen, 2 kinderen	1297	204

Voorkomen moet worden dat een consument vanwege financieringslasten, bestaande uit aflossing en kosten van het krediet, de vaste uitgaven als opgenomen in het normbedrag niet meer kan

¹¹ De schaalfactoren zijn als volgt: de eerste volwassene in het huishouden krijgt een factor 1, alle volgende volwassenen ieder een factor 0,5 en alle kinderen (< 18 jaar) een factor 0,3. Een huishouden bestaande uit 2 volwassenen en 2 kinderen heeft zodoende een schaalwaarde van 2,1.

bekostigen. De netto-inkomsten van de aanvrager en optioneel andere personen met wie hij een duurzame gezamenlijke huishouding voert, dienen derhalve deze uitgaven te overstijgen om in aanmerking te komen voor een krediet. Deze uitgaven zijn vastgelegd in het normbedrag, maar omdat de reële woonlasten fors kunnen verschillen van de forfaitaire woonlasten, wordt dit element afzonderlijk meegewogen. Dit vertaalt zich in dit besluit in het begrip 'leefbedrag', zijnde het op de consument van toepassing zijnde normbedrag, verminderd met de forfaitaire woonlasten, en vermeerderd met de werkelijke woonlasten, bestaande uit huur of hypotheeklasten (vijfde lid). De netto-inkomsten van de aanvrager en optioneel andere personen met wie hij een duurzame gezamenlijke huishouding voert, dienen derhalve in beginsel zijn leefbedrag te overstijgen om in aanmerking te komen voor een krediet. Onderkend wordt evenwel dat bepaalde acute uitgaven nodig kunnen zijn. Te denken valt aan belangrijke apparatuur die plotseling kapot gaat of ziektekosten. Hoewel het streven is dat consumenten hiervoor een spaarpotje achter de hand hebben, is dit geen gegeven. Daarom is in het derde lid, onderdeel a, de mogelijkheid gecreëerd om in totaal 5% van het eerder genoemde normbedrag aan financieringslasten te besteden, ongeacht de hoogte van de netto-inkomsten. Per huishoudgrootte is zodoende een standaard bedrag aan financieringsruimte mogelijk gemaakt. De aanbieder dient hierop evenwel financieringslasten van eventuele reeds eerder afgesloten kredietovereenkomsten door de aanvrager of andere personen met wie hij een duurzame gezamenlijke huishouding voert, in mindering brengen (vierde lid). Hierbij mag rekening gehouden met eventuele fiscale voordelen, bijvoorbeeld in de vorm van aftrekposten. Uitgegaan mag worden van de netto lasten.

Een voorbeeld met een consument met een éénpersoonshuishouden. Uitgaande van het normbedrag van 2012 hoort hier het normbedrag van USD 618,- per maand bij. Indien deze consument werkelijke woonlasten van USD 115,- heeft, dan is het bijbehorende leefbedrag USD 636,- (618 – 97 + 115). Ingeval deze consument USD 636,- of een lager bedrag aan maandelijkse netto-inkomsten genereert, dan kan hij in totaal hoogstens USD 30,90 per maand (5 % van het normbedrag) besteden aan financieringslasten. De kredietaanbieder trekt eerst eventueel reeds bestaande maandelijkse financieringslasten van deze USD 30,90 af. Ingeval de aanvrager (NB als alleenstaande zijn er geen andere personen met wie hij een duurzame gezamenlijke huishouding voert) geen andere kredietovereenkomsten heeft lopen, dan bedraagt zijn financieringsruimte ingevolge het derde lid, onderdeel a, jo het vierde lid USD 30,90. De aanbieder kan hem dan een krediet, bij bijvoorbeeld een looptijd van 5 jaar en een kredietvergoedingspercentage van 12,5%, van ten hoogste USD 1394,29 verstrekken.

In de memorie van toelichting bij artikel 5:14, tweede lid, van de wet is reeds ingegaan op de verplichting om informatie over de financiële positie van de consument in te winnen. De kredietaanbieder kan bijvoorbeeld de aanvrager een inlichtingenformulier waarin de relevante vragen zijn opgenomen, laten invullen, te staven met bepaalde documenten als loonstrookjes of andere bescheiden betreffende de inkomsten van de kredietaanvrager en andere personen die deel uit maken van zijn of haar huishouden, afschriften van het huurcontract of de hypotheekovereenkomst. De in een computerbestand aanwezige gegevens volstaan eveneens. Het gebruik van de kredietaanbieder in de openbare lichamen om bij elkaar te verifiëren of de aanvrager reeds een kredietovereenkomst heeft afgesloten bij de ander, valt hier eveneens onder. Het is hierbij overigens wel raadzaam om de consument voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst te

informereren over de verzameling van persoonsgegevens en de eventuele verstrekking van bepaalde kredietgegevens aan derden. Ingeval de kredietaanbieder gebruik maakt van dergelijke gegevens, dan dient hij deze stukken te bewaren (fysiek of scan o.i.d.) ten behoeve van het toezicht.

Indien de aanvrager, en desgewenst eventuele andere personen met wie hij een duurzame gezamenlijke financiële huishouding voert, meer maandelijks netto-inkomsten heeft dan het op zijn leefbedrag, dan vergroot dit in beginsel zijn financieringsruimte. Niet het volledige bedrag waarmee de inkomsten het leefbedrag overstijgen kan echter besteed worden aan financieringslasten. Verondersteld wordt dat een consument die meer verdient ook hogere vaste lasten heeft. Hij koopt duurdere voedingsproducten, gaat ruimer wonen met gepaard gaande hogere water- en energielasten etc. Het leefbedrag volstaat dan niet meer om dit te kunnen bekostigen, zodat een deel van de inkomsten boven het leefbedrag hiervoor aangewend wordt. Dit inkomensafhankelijke component is neergelegd in onderdeel b van het derde lid, en volgt uit de berekening: $(\text{netto-inkomsten} - \text{leefbedrag})^2 / \text{netto-inkomsten}$. Deze formule veronderstelt dat van elke extra verdiende dollar een geleidelijk afnemend deel zal opgaan aan vaste uitgaven. Voor het overblijvende deel is het aan de aanvrager zelf hoe hij deze dollars besteedt, en hij kan dit dan ook geheel gebruiken voor financieringslasten van kredieten.

De financieringsruimte van deze groep consumenten - die meer netto-inkomsten hebben dan diens leefbedrag - wordt berekend door 5% van het op huishoudengrootte van toepassing zijnde normbedrag te vermeerderen met de hiervoor aangegeven formule: $(\text{netto-inkomsten} - \text{leefbedrag})^2 / \text{netto-inkomsten}$ en vervolgens te verminderen met financieringslasten die de consument mogelijk reeds heeft op basis van eerder afgesloten kredietovereenkomsten (derde lid, onderdeel b, en vierde lid). Vervolgens kan de aanbieder op basis van de resulterende financieringsruimte op maandbasis, de looptijd van de af te sluiten kredietovereenkomst en het effectieve rentepercentage, berekenen hoeveel krediet hij de consument maximaal kan verstrekken. Zie hiervoor het model zoals beschikbaar gesteld op de website van de Autoriteit Financiële Markten.

Wederom een voorbeeld met een consument met een éénpersoonshuishouden, gebaseerd op het normbedrag en de standaard woonlasten behorende bij 2012. Deze aanvrager verdient netto USD 800,-. Dit is meer dan het op hem van toepassing zijnde normbedrag, zijnde USD 618, zodat de aanbieder onderdeel b van het derde lid moet toepassen om de financieringsruimte van de aanvrager te berekenen. De werkelijke woonlasten van de aanvrager bedragen in dit voorbeeld USD 150,- met als gevolg dat het leefbedrag USD 671,- is (normbedrag minus standaard woonlasten plus werkelijke woonlasten oftewel $USD 618 - 97 + 150$). De financieringsruimte per maand is dan de som van USD 30,90 (= 5% van het normbedrag) en USD 20,80 (= $[\text{netto-inkomsten} - \text{leefbedrag}]^2 / \text{netto-inkomsten}$), zijnde USD 51,70. Hierop dienen, in voorkomend geval, financieringslasten, op maandbasis berekend, die verbonden zijn aan andere kredietovereenkomsten in mindering te worden gebracht. Ervan uitgaande dat de aanvrager geen andere kredietovereenkomsten heeft lopen, dan bedraagt de financieringsruimte nog steeds USD 51,70. Bij een looptijd van vijf jaar en een kredietvergoedingspercentage van 12,50% resulteert dit in een ten hoogste te verstrekken kredietbedrag van USD 2332,90.

Het maakt voor deze berekening overigens niet uit of het een doorlopend of aflopend krediet betreft; ook voor het doorlopend krediet moet een maximum worden vastgesteld. Voor toepassing van het vierde lid moet dan uitgegaan te worden van de financieringslasten die horen bij het kredietbedrag dat de consument maximaal kan opnemen ingevolge de desbetreffende kredietovereenkomst.

Tot dusver is bij de berekening van de kredietwaardigheid van de consument uitgegaan van standaarduitgaven, zoals begrepen in het normbedrag, met een uitzondering voor de woonlasten. De kredietaanbieder mag hiervan uitgaan, tenzij hij behoort te weten dat de uitgaven van de aanvrager en andere personen met wie hij een duurzame gezamenlijke huishouding voert, dit bedrag aanmerkelijk overstijgen. In het normbedrag is bijvoorbeeld geen bedrag voor alimentatie opgenomen. De kredietaanbieder is echter niet verplicht om het normbedrag te gebruiken voor zover hij een overzicht heeft van de werkelijke vaste uitgaven van de aanvrager en andere personen met wie de aanvrager een duurzame gezamenlijke huishouding voert. Hierin voorziet het zevende lid. Indien de aanbieder beoordeelt dat de aanvrager en andere personen die van diens inkomen afhankelijk zijn (bijvoorbeeld kinderen) minder besteden per maand aan vaste uitgaven, dan kan aan deze persoon een hoger kredietbedrag verstrekt worden. Het normbedrag wordt dan vervangen door de werkelijke vaste uitgaven, dat dan overigens gelijk zal zijn aan het leefbedrag omdat nu beide bedragen geënt zijn op de reële woonlasten, met alle gevolgen van dien voor de uitkomst van het derde lid. Het is hierbij van belang dat de kredietaanbieder uitgaat van representatieve en bestendige uitgaven, en dat hij niet de maand met de minste uitgaven als uitgangspunt voor de berekening neemt. De kredietaanbieder dient dit aannemelijk te kunnen maken middels zijn dossiervorming en voorts aan de overige voorwaarden van artikel 7:18 te voldoen.

Tot slot wordt in het achtste lid geregeld dat uitgegaan mag worden van een maximale looptijd van een consumptief krediet van vijf jaar, met uitzondering van de situatie dat de economische levensduur van het met het krediet aan te schaffen goed langer is dan vijf jaren. Voorkomen moet worden dat het maximaal te verstrekken kredietbedrag wordt opgehoogd door de looptijd van de overeenkomst te rekken, zeker als het genot van het met het krediet aan te schaffen van minder lange duur is. De berekening van de maandelijkse financieringsruimte heeft overigens betrekking op zowel consumptief als hypothecair krediet.

Artikel 7:17 (huishouden aanvrager)

In onderhavig artikel wordt bekrachtigd dat voor wat betreft het bepalen van de financiële positie van de aanvrager niet alleen zijn eigen inkomsten- en uitgavenpatroon van belang is, maar evenzeer die van de andere personen met wie hij een duurzame gezamenlijke huishouding voert. Voor wat betreft de vaste uitgaven is hier meer over gezegd bij de toelichting op artikel 7:16, vijfde lid, dat bepaalt dat de kredietaanbieder in plaats van het normbedrag uit mag gaan van de reële vaste maandelijkse uitgaven van de kredietaanvrager en andere personen die afhankelijk zijn van zijn inkomsten.

Het eerste lid geeft de kredietaanbieder de bevoegdheid om bij de inkomsten van de aanvrager ook inkomsten van andere personen mee te nemen die duurzaam deel uit maken van zijn huishouden. Van deze personen worden dan ook de forfaitaire of werkelijke vaste uitgaven en financieringslasten (zie tweede lid) meegenomen.

Opgemerkt zij dat voor de berekening van het maximale kredietbedrag de *netto*-inkomsten relevant zijn. Het brutosalaris is niet relevant, omdat het deel dat naar de fiscus gaat niet aangewend kan worden voor andere behoeften. De kredietaanbieder kan verder zelf bepalen welke inkomsten gerekend worden tot het inkomen van de aanvrager. Hierbij is evenwel essentieel dat het om bestendige, en niet eenmalige, inkomsten gaat. De aanbieder moet kunnen aantonen aan de toezichthouder dat het aannemelijk is dat de aanvrager, of andere personen uit zijn huishouding, deze inkomsten inderdaad genereert, bijvoorbeeld door middel van een salarisstroom.

Ingevolge het tweede lid dient de kredietaanbieder niet alleen de bestaande financieringslasten van de aanvrager mee te wegen bij de uiteindelijke kredietverstrekking, maar evenzeer de financieringslasten van degenen met wie hij een duurzame gezamenlijke huishouding voert. Ingeval een inwonend familielid kostgeld betaalt aan de aanvrager dan wel zijn eigen aandeel in het huishouden betaalt, dan wordt deze persoon, voor zover zijn bijdrage kostendekkend is, niet beschouwd als onderdeel van het huishouden, met als gevolg dat diens inkomen en individuele vaste lasten geen rol spelen.

Artikel 7:18 (beoordeling kredietaanvraag)

Het eerste lid vereist dat een kredietaanbieder zijn acceptatiebeleid vastlegt en deze criteria toepast bij de beoordeling van een kredietaanvraag van een consument. Het acceptatiebeleid van de aanbieder van krediet moet erop gericht zijn overkreditering van de consument te voorkomen en niet strijdig zijn aan het bepaalde in voorgaande artikelen. Deze verplichting sluit niet uit dat in het acceptatiebeleid criteria kunnen worden opgenomen, bijvoorbeeld met betrekking tot zekerheids- of garantstelling die, in aanvulling de kredietwaardigheidstoets ingevolge artikel 7:16, overkreditering voorkomen.

Het tweede lid schrijft voor onder welke voorwaarden afgeweken kan worden van de kredietwaardigheidstoets als omschreven in artikel 7:16 in relatie met 7:17. Omdat het vijfde lid van artikel 7:16 reeds de mogelijkheid geeft om af te wijken van de gehanteerde aannames in het tweede en derde lid van dat artikel door de werkelijke vaste uitgaven te hanteren in plaats van het normbedrag, zal er niet snel aanleiding zijn een beroep te doen op artikel 7:18, tweede lid. Niettemin kunnen er incidenteel individuele omstandigheden zijn die een afwijking rechtvaardigen. Een voorbeeld dat door de banken is aangedragen is consolidatie, dat wil zeggen het verstrekken van een krediet opdat die consument met dat krediet bestaande leningen kan aflossen. Indien deze voorgaande kredieten uit oogpunt van overkreditering onverantwoord verstrekt waren, dan kan een kredietaanbieder, ondanks dat deze aanvrager niet kredietwaardig is en niet voldoet aan artikel 7:16, een consolidatie aanbieden indien dit onder gunstiger condities voor die consument geschiedt. De afwijking mag evenwel geen afbreuk doen aan de doelstelling van de kredietwaardigheidstoets, zijnde preventie van overkreditering. Daarnaast dient het, volgens de beoordeling van de kredietaanbieder, aannemelijk te zijn dat de reden om af te wijken van de voorgaande artikelen betrekking heeft op een bestendige situatie en niet gebaseerd is op een incidentele gebeurtenis. Ten behoeve van het toezicht dient deze reden van afwijking te worden vastgelegd, en degelijk met documenten of bestanden en berekeningen te worden onderbouwd. De kredietaanbieder moet voorts kunnen aantonen dat hij de gegevens die reden waren voor de afwijking op juistheid heeft

gecontroleerd en op bestendigheid heeft beoordeeld. De voorwaarden om af te wijken van de kredietwaardigheidstoets zijn cumulatief, dus aan alle vier dient voldaan te worden.

Artikel 7:19 (maximale kredietvergoedingspercentage)

Dit artikel vult artikel 5:15, eerste en tweede lid, van de wet nader in, en bevat de methodiek om het kredietvergoedingspercentage te berekenen. Het maximale percentage wordt ingevolge het eerste lid vastgesteld bij regeling van Onze minister.

In de memorie van toelichting bij artikel 5:13 van de wet is omschreven wat wordt verstaan onder het kredietvergoedingspercentage. Dit omvat alle kosten die een kredietaanbieder in verband met het krediet in rekening brengt aan de kredietnemer, dus naast het effectieve rentepercentage evenzeer de andere kosten die verband houden met het krediet. Hieronder vallen ook de kosten van verplichtingen die, in voorkomend geval, aangegaan moeten worden om in aanmerking te komen voor het krediet (zie artikel 7:6, eerste lid, onderdeel j). Voor de openbare lichamen zal dit voor veel kredietaanbieders dan onder meer gaan om bepaalde verzekeringen. Een groot aantal kredietaanbieders in de openbare lichamen heeft het gebruik om, met het oog op kredietrisico (dat wil zeggen risico van wanbetaling door de kredietnemer), de consument te verplichten om bij het krediet, ongeacht of het een hypotheek of consumptief krediet betreft, een verzekering af te sluiten. Deze verzekering, die in verschillende verschijningsvormen wordt aangeboden, dekt het risico van niet-terugbetaling van het totale door de kredietnemer te betalen bedrag als gevolg van diens overlijden gedurende de duur van de kredietovereenkomst. Eventuele andere verzekeringen, zoals arbeidsongeschiktheids-, en werkloosheidsverzekeringen hoeven, indien deze niet verplicht zijn om het krediet te verkrijgen, niet meegenomen te worden bij de berekening van het kredietvergoedingspercentage. Het tarief heeft voorts betrekking op zowel vaste rentes als variabele rentes.

De leden 2 tot en met 8 bevatten voorschriften ten aanzien van de berekening van het kredietvergoedingspercentage van een kredietovereenkomst. De leden 2 tot en met 5 zijn de stappen die de kredietaanbieder dient te nemen om te komen tot het kredietvergoedingspercentage dat hij in rekening brengt. Hiervoor is aangesloten bij gangbare rekenmodellen. Het percentage wordt uitgedrukt per jaar en effectief gemaakt zodat eventuele rente op rente betalingen worden verdisconteerd. Het tweede lid rekent het kredietvergoedingspercentage uit en is het resultaat van de berekeningen die gedaan worden in de navolgende leden. Het verdient aanbeveling om bij het vijfde lid te beginnen en te eindigen bij het tweede lid. Hierbij wordt het maandelijkse nominale rentepercentage als uitgangspunt genomen. Ingeval de aflossing van het totale door de consument te betalen bedrag niet per maand geschiedt, dan kan de kredietaanbieder ingevolge het zesde lid de formule uit de leden 2 tot en met 5 gebruiken met, waar nodig, aanpassing van de termijnen. Mocht het nominale percentage niet constant zijn gedurende de duur van de overeenkomst, dan wordt het gewogen gemiddelde gebruikt, of als dit nog niet kan worden vastgesteld, het hoogste rentepercentage van die overeenkomst (lid 8). Het kredietvergoedingspercentage is voorts afhankelijk van het afgesproken kredietbedrag en de kosten buiten de rente. Deze kosten dienen contant gemaakt te worden naar het moment van aangaan van de overeenkomst. Voor het geval de

kosten enkel uit rente bestaan, is een afzonderlijke berekening van het kredietvergoedingspercentage opgenomen in het zevende lid.

Artikel 7:20 (maximale verdragingsvergoeding)

De hoogst toegestane verdragingsvergoeding zal bij regeling van Onze Minister worden vastgesteld. Dit artikel is gebaseerd op artikel 5:15, eerste en tweede lid, van de wet.

§ 6 Beloning van tussenpersonen

Artikel 7:21 (provisie assurantiebemiddelaars)

De artikelen 7:21 tot en met 7:23 zijn overgenomen uit de Wabb BES, en sluiten aan bij de bepalingen uit de Landsverordening assurantiebemiddelingsbedrijf. Zoals aangegeven in de memorie van toelichting bij artikel 5:10 van de wet is er geen aanleiding om de bestaande beloningsbepalingen voor assurantiebemiddelaars te wijzigen. Afschaffing van deze bepalingen zou eerder versturend kunnen werken.

Artikel 7:21 is gebaseerd op artikel 5:10, tweede lid, van de wet en ontleend aan artikel 11 van de Wabb BES. Het bepaalt dat een assurantiebemiddelaar rechtens aanspraak heeft op provisie en niet op andersoortige beloning. De term 'provisie' heeft, zoals ook blijkt uit de toelichting bij artikel 11 van de Landsverordening assurantiebemiddelingsbedrijf, uitsluitend betrekking op een, hetzij aan de overeengekomen premie, hetzij aan het verzekerde bedrag gerelateerde, van de verzekeraar te ontvangen beloning die over het algemeen percentsgewijs wordt vastgesteld. In artikel 6:9, tweede lid, is reeds geregeld dat zijn aanspraken op provisie jegens verzekeraars ook blijven bestaan na intrekking van zijn vergunning.

Artikel 7:22 (afmakingscourtage)

Dit artikel is ontleend aan artikel 12 van de Wabb BES en heeft betrekking op de beloning voor werkzaamheden door de assurantiebemiddelaar in verband met het afwikkelen van schade (afmakingscourtage). Het eerste lid bevat een verbod voor assurantiebemiddelaars om een afmakingscourtage in rekening te brengen bij de verzekeringnemer dan wel de begunstigde. De beloning die de bemiddelaar van een verzekeraar ontvangt, zijnde provisie ingevolge artikel 7:21, ziet op alle werkzaamheden die hij in zijn bemiddelingsfunctie zowel ten behoeve van de verzekeraar als ten behoeve van de verzekeringnemer dan wel begunstigde verricht. In de meeste gevallen gaat het bij de afwikkeling van schade om standaardwerkzaamheden. De situatie is anders als het grote risico's (commerciële en industriële risico's) betreft waarbij de tussenpersoon een aanzienlijk verdergaande bemoeienis heeft. De betrokken assurantiebemiddelaar voert in die gevallen bijvoorbeeld voor zijn cliënt de besprekingen over de aanspraak op schadevergoeding, maakt zelfstandig de schaderekening op, incasseert de schadepeningen bij de verzekeraar en voert eventuele regresacties tegen derden ten behoeve van de cliënt. Hij zal hiertoe over een geschikt bedrijfsapparaat dienen te beschikken. In zulke gevallen is het aanvaardbaar dat hij aan de cliënt een

afmakingscourtage in rekening brengt, met dien verstande dat daaraan een maximum is verbonden (vierde lid).

Het tweede lid geeft de AFM de bevoegdheid in bepaalde gevallen een ontheffing te verlenen van het verbod op afmakingscourtage. Ontheffing kan alleen worden verleend voor bij ministeriële regeling te bepalen verzekeringsvormen. De assurantiebemiddelaar moet de AFM kunnen aantonen dat hij de benodigde expertise bezit (tweede lid). De AFM kan door een deskundige laten onderzoeken in hoeverre de tussenpersoon in staat is de schade af te wikkelen, waarbij de kosten hiervan ten laste van de tussenpersoon komen (derde lid). De ontheffing wordt op grond van het vijfde lid beperkt tot drie jaar, opdat de AFM periodiek kan controleren of nog wordt voldaan aan de vereisten voor de ontheffing.

Artikel 7:23 (begunstigingsverbod)

Dit artikel beoogt oneigenlijke concurrentie tegen te gaan, die bijvoorbeeld wordt veroorzaakt doordat een assurantiebemiddelaar een deel van de hem toekomende provisie afstaat aan de cliënt of doordat de verzekeraar een korting verleent op de premie die krachtens het voor de verzekering geldende tarief verschuldigd zou zijn. Ook het tegen beloning aanbrenge van klanten bij de verzekeraar door een ander dan een assurantiebemiddelaar valt hieronder. Het verbod uit het eerste lid is zodoende zowel gericht tot de assurantiebemiddelaar als de verzekeraar.

Opgemerkt zij evenwel dat dit verbod niet in de weg staat aan de vrijheid van verzekeraars om hun premie naar eigen inzicht vast te stellen dan wel bedrijfseconomisch verantwoorde premiekortingen toe te passen zoals bijzondere tarieven bij collectieve verzekeringen. Voor zover de essentie van het verbod niet wordt aangetast kan eveneens een uitzondering worden gemaakt voor het ook in andere bedrijfstakken bestaande gebruik om in het kader van het marketingbeleid van de onderneming kleine attenties aan de relaties te verstrekken. Dit moet echter niet een beloning impliceren voor het aanbrenge van klanten bij die verzekeraar dan wel voor de cliënt een substantieel voordeel meebrengen.

Het tweede lid bevat in aanvulling op artikel 1:5 de mogelijkheid om een ontheffing te verlenen van het verbod uit het eerste lid ingeval het verbod strijdig is met algemeen erkende gebruiken of het algemeen belang van het verzekeringsbedrijf.

HOOFDSTUK 8. EFFECTENVERKEER

§ 1. Aanbieden van effecten

Artikelen 8:1 tot en met 8:3 (prospectus)

Het prospectus dat beschikbaar met zijn wanneer buiten besloten kring effecten worden aangeboden aan anderen dan professionele marktpartijen of worden toegelaten tot de handel op een in de openbare lichamen gehouden effectenbeurs, dient alle gegevens te bevatten die van

belang zijn voor een goede beoordeling van die effecten en van de uitgevende instelling. Bij ministeriële regeling wordt vastgelegd om welke gegevens het moet gaan. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de in artikel 8:1, eerste lid, genoemde categorieën effecten.

De AFM kan regels stellen met betrekking tot de indeling van het prospectus, dat wil zeggen de wijze waarop de gegevens worden gepresenteerd (artikel 8:1, tweede lid). Zij kan tevens voorschrijven dat het prospectus in een of meer door haar te bepalen talen wordt gesteld, afhankelijk van de kring van beleggers voor wie de effecten interessant kunnen zijn. Tot slot kan de AFM aanwijzingen geven met betrekking tot de wijze waarop het prospectus verkrijgbaar wordt gesteld (artikel 8:2).

Na de vaststelling van het prospectus kunnen de daarin opgenomen gegevens wijzigen terwijl de aanbieding van de effecten nog openstaat of de handel in de effecten nog niet is aangevangen. Ook zou kunnen blijken dat bepaalde gegevens niet juist of niet volledig zijn. In al deze gevallen is het van belang dat het prospectus zo spoedig mogelijk wordt geactualiseerd, gecorrigeerd of aangevuld. Artikel 8:3 schrijft voor dat dit moet geschieden in een document dat ter aanvulling op het prospectus algemeen verkrijgbaar wordt gesteld.

Het voorgaande is eveneens van toepassing als bepaalde gegevens – bijvoorbeeld de definitieve prijs van de effecten of het definitieve aantal effecten dat wordt aangeboden – op het moment van vaststelling van het prospectus nog niet bekend zijn. In dat geval dient in het prospectus te worden vermeld aan de hand van welke criteria deze gegevens zullen worden vastgesteld. Zodra de prijs of het aantal aan het publiek aan te bieden effecten vaststaat dient deze informatie op grond van artikel 8:3 algemeen verkrijgbaar te worden gesteld.

Doordat ingevolge het tweede lid artikel 5:19 van de wet van overeenkomstige toepassing is, geldt voor het aanvullende document net als voor het prospectus zelf dat het door de AFM moet worden goedgekeurd en algemeen verkrijgbaar moet zijn.

§ 2. Marktmisbruik

Artikelen 8:4 en 8:5 (uitzonderingen op verboden inzake marktmisbruik)

De veelzijdigheid van de effectenmarkt brengt mee dat er transacties zijn die onder het verbod op het gebruik van voorwetenschap of het verbod op marktmanipulatie vallen of zouden kunnen vallen zonder dat deze strafwaardig zijn, bijvoorbeeld omdat de voorwetenschap geen rol speelt bij de transactie of omdat degene die de transactie verricht op geen enkele wijze voordeel haalt of tracht te halen uit zijn voorkennis. De artikelen 8:4 en 8:5 zonderen daarom een aantal soorten transacties uit van de genoemde verboden. Daaronder vallen bijvoorbeeld transacties in het kader van het monetaire beleid, het valutabeleid of het beheer van de overheidsschuld of het verspreiden van informatie in dat kader (artikel 8:4, onderdeel a, en artikel 8:5, eerste lid, eerste volzin, en tweede lid). Ook het toekennen van effecten in het kader van een personeelsregeling of het uitoefenen van aldus verkregen rechten valt, mits aan de in de desbetreffende onderdelen gestelde voorwaarden is voldaan, niet onder het verbod op het gebruik van voorwetenschap (artikel 8:4, onderdelen b, c en f). Hetzelfde geldt voor het verrichten van een transactie om aan een bestaande leveringsverplichting te

kunnen voldoen, of voor het uitkeren van dividend in de vorm van aandelen of certificaten van aandelen (artikel 8:4, onderdelen d en e).

§ 3. Zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen

Artikel 8:6 (uitgezonderde vennootschappen)

Hoofdstuk 6 van de wet (Zeggenschap in beursgenoteerde vennootschappen) bevat regels inzake de verkrijging van een kapitaalbelang of zeggenschap in beursgenoteerde vennootschappen die gevestigd zijn in de openbare lichamen. Het hoofdstuk komt, behoudens kleine aanpassingen, overeen met de tekst van de Wet zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen BES (Wmz BES). Artikel 6:17 van de wet voorziet, net als artikel 16 van de Wmz BES, in de mogelijkheid bepaalde categorieën vennootschappen uit te zonderen van de regels inzake melding van zeggenschap en openbaar bod. Artikel 8:6 dient ter uitwerking daarvan.

De inhoud van dit artikel is ontleend aan de uitwerking van artikel 16 Wmz BES in het Besluit uitzonderingen zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen BES. Dit betekent dat de huidige situatie ongewijzigd is gehandhaafd, en dat dezelfde vennootschappen die waren uitgezonderd van de werking van de hoofdstukken II en III van de Wmz BES, nu zijn uitgezonderd van de werking van de daarmee corresponderende paragrafen 2 en 3 van hoofdstuk 6 van de wet.

HOOFDSTUK 9. BESTUURLIJKE BOETE

Artikelen 9:1 en 9:2 (boetecategorieën)

Hoofdstuk 9 berust op de artikelen 7:30, tweede lid, en artikel 7:31, eerste lid, van de wet, en regelt de bevoegdheid van de toezichtautoriteit tot het opleggen van bestuurlijke boetes ter zake van overtreding van de bij of krachtens de Wfm BES gestelde voorschriften en de hoogte van die boetes in relatie tot het overtreden voorschrift. Artikel 9:1 onderscheidt een aantal boetecategorieën met de daarbij behorende basisbedragen, minimumbedragen en maximumbedragen. De omvang van de bedragen is afgestemd op de financiële sector in de openbare lichamen en de in die sector werkzame financiële ondernemingen. In afwijking van de Wft zijn er vier in plaats van drie boetecategorieën opgenomen, omdat het verschil tussen de boetebedragen van de eerste en de tweede categorie anders te groot zou worden.

In bijlage 3 is opgenomen in welke boetecategorie overtreding van een voorschrift gesteld bij of krachtens de wet valt. Overtreding van een in die bijlage genoemd voorschrift is beboetbaar met een bestuurlijke boete van de volgens die bijlage op overtreding van dat voorschrift van toepassing zijnde categorie (artikel 9:2, eerste lid). Het tweede, derde en vierde lid van artikel 9:2 schrijven voor welke boete moet worden opgelegd als een aanwijzing van de toezichtautoriteit als bedoeld in de artikelen 7:12 en 7:13 van de wet niet, niet tijdig of onvolledig wordt opgevolgd.

Overtredingen die beboet worden met een boete van de eerste categorie zijn onder andere: het niet (tijdig) aanleveren van rapportages aan de toezichtautoriteit, het (niet) tijdig aanleveren van andere gegevens of bescheiden aan de toezichtautoriteit of het niet (tijdig) voldoen aan een lichte medewerkingplicht. Voor deze overtredingen is in het algemeen de pakkans vrij hoog en het door de overtreder te behalen financiële voordeel relatief laag. Voorts wordt het niet, niet tijdig of onvolledig gevolg geven aan een krachtens artikel 7:12, eerste lid, van de wet, gegeven aanwijzing beboet met een boete van de eerste categorie indien de aanwijzing is gegeven ter zake van een voorschrift dat niet is opgenomen in bijlage 3 (artikel 9:2, derde lid).

Boetecategorie twee is van toepassing in geval van het niet, niet tijdig of onvolledig gevolg geven aan een krachtens artikel 7:12, tweede lid, of 7:13, van de wet gegeven aanwijzing (artikel 9:2, vierde lid). In het eerste geval gaat het om een aanwijzing van DNB aan een financiële onderneming nadat DNB tekenen heeft ontwaard van een ontwikkeling die de integere of beheerste bedrijfsuitoefening, het eigen vermogen, de solvabiliteit of de liquiditeit van die financiële onderneming in gevaar kunnen brengen. In het laatste geval gaat het om een aanwijzing van de AFM aan de houder van een effectenbeurs om ten aanzien van partijen zich niet aan de beursregels houden een bepaalde gedragslijn te volgen, respectievelijk om de handel in een bepaald effect op te schorten, te onderbreken of door te halen.

Bij overtredingen die beboet worden met een boete van de derde categorie kan worden gedacht aan overtredingen van voorschriften op het terrein van consumentenbescherming, het niet (tijdig) voldoen aan een zware medewerkingplicht, het niet-nakomen van verplichtingen betreffende deskundigheid, betrouwbaarheid en integriteit van de onderneming of het niet voldoen aan een meldplicht inzake incidenten.

Overtredingen die beboet worden met een boete van de vierde categorie betreffen gedragingen als het verrichten van vergunningplichtige activiteiten zonder vergunning, het verstrekken van misleidende informatie aan de toezichtautoriteit, het verrichten van zeer onwenselijke activiteiten in de markt zoals misleiding van consumenten en koersmanipulatie of het niet voldoen aan de minimum eigen vermogens, de solvabiliteit- of liquiditeitsvereisten. Het gaat hier om ernstige overtredingen waarbij boetes van de hoogste categorie op zijn plaats zijn.

Artikelen 9:3 tot en met 9:5 (boetesystematiek)

De boetesystematiek is als volgt. De toezichtautoriteit stelt een bestuurlijke boete vast op het basisbedrag behorende bij de van toepassing zijnde categorie (artikel 9:3, eerste lid). Indien het een boete van de eerste categorie betreft, dan kan de toezichtautoriteit de boete verhogen tot maximaal USD 2.000 als de ernst of de duur van de overtreding dat rechtvaardigt (artikel 9:3, tweede lid).

Bij boetes van de tweede, derde en vierde categorie kan de toezichtautoriteit de boete zowel verhogen als verlagen op grond van de ernst of duur van de overtreding (artikel 9:3, derde lid, onderdeel a). Ook kan de toezichtautoriteit de boete verhogen of verlagen al naar gelang de mate van verwijtbaarheid van de overtreding.

Voor de boetes van alle categorieën geldt dat de toezichtautoriteit de boete verdubbelt bij recidive binnen vijf jaar (artikel 9:4). Tot slot kan de toezichtautoriteit een boete van elke categorie verlagen tot USD 0 als de draagkracht van de overtreder daar aanleiding toe geeft (artikel 9:5).

HOOFDSTUK 10. BIJZONDERE PRUDENTIËLE MAATREGELEN VERZEKERAARS EN DEPOSITOGARANTIESTELSEL

§ 1. Bijzondere prudentiële maatregelen verzekeraars

Artikelen 10:1 en 10:2 (herstelplan, saneringsplan en financieringsplan)

Paragraaf 8.2 van de wet voorziet in een aantal instrumenten die kunnen worden ingezet wanneer een verzekeraar in financiële problemen verkeert of dreigt te raken. DNB kan, al naar gelang de omstandigheden en de ernst van de situatie, onder andere van de verzekeraar een herstelplan, een saneringsplan of een financieringsplan verlangen (zie de artikelen 8:3 en 8:5 van de wet). De artikelen 10:1 en 10:2 bepalen welke gegevens deze plannen dienen te bevatten.

Uit het herstelplan moet blijken op welke wijze en binnen welke termijn de verzekeraar een einde denkt te maken aan de omstandigheden die aanleiding waren voor het vragen van een herstelplan (artikel 10:1, eerste en tweede lid). Zo nodig kan DNB aanvullende gegevens verlangen, indien dat nodig is voor een goede beoordeling van het herstelplan (artikel 10:1, derde lid).

Artikel 10:2 vereist dat het saneringsplan en het financieringsplan vermelden op welke wijze en binnen welke termijn de solvabiliteitsmarge weer op het vereiste peil zal worden gebracht. Deze gegevens zijn gewenst om te kunnen bepalen of het saneringsplan en het financieringsplan dit ook daadwerkelijk kunnen bewerkstelligen.

§ 2. Depositogarantiestelsel

(Gereserveerd)

HOOFDSTUK 11. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

§ 1. Overgangsbepalingen

[PM]

§ 2. Wijziging van andere besluiten

[PM]

§ 3. Inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 11:PM (inwerkingtreding)

Het onderhavige besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Dat tijdstip kan verschillend zijn voor de verschillende artikelen en voor de verschillende categorieën financiële ondernemingen.